

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti
v Olomouckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny**

Bc. Markéta Skyvová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Markéta Skyvová

Provoz a ekonomika

Název práce

Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny

Název anglicky

Statistical analysis of unemployment development in the Olomouc Region with attention to risk groups

---

Cíle práce

Cílem práce je statistická analýza vývoje nezaměstnanosti rizikových skupin v Olomouckém kraji na základě vybraných ukazatelů v souvislosti s ekonomickými a sociálními procesy. Práce je zaměřená na uplatnění rizikových skupin na trhu práce s ohledem na nabídku a poptávku po práci v Olomouckém kraji. Na základě provedených analýz budou formulovány návrhy a doporučení pro snižování nezaměstnanosti cílových skupin na trhu práce v regionu.

Metodika

Podkladové údaje budou převážně čerpány z databáze Českého statistického úřadu, Úřadu práce v Olomouci a z Ministerstva práce a sociálních věcí. Při statistickém zpracování budou využity metody z oblasti časových řad.

Harmonogram:

Studium odborné literatury a odborných textů: 03/2017-09/2017

Předložení konečné podoby literární rešerše: 10/2017

Výběr a zpracování dat: 08/2017-01/2018

Předložení konečné podoby bakalářské práce: 02/2018

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Nezaměstnanost, míra nezaměstnanosti, trh práce, rizikové skupiny nezaměstnaných, statistická analýza, časové řady, Olomoucký kraj

---

Doporučené zdroje informací

- BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.
- BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost : psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.
- DVOŘÁKOVÁ, Z. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-893-4.
- NĚMEC, O. – KOTÝNKOVÁ, M. *Lidské zdroje na trhu práce : vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU*. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-48-7.
- PAVELKA, T. *Makroekonomie : základní kurz*. Praha: Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-52-2.
- SEGER, J. – HINDLS, R. – HRONOVÁ, S. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-59-2.
- SEKERKA, B. *Makroekonomie*. Praha: Profess Consulting, 2007. ISBN 978-80-7259-050-6.
- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE, – KACZOR, P. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1930-2.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2018

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. března 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za cenné rady a připomínky při konzultacích této diplomové práce. Ráda bych poděkovala také své rodině za trpělivost a podporu při studiu.

Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny

Abstrakt

Diplomová práce analyzuje vývoj nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a jednotlivých regionech v letech 2005 – 2017. Zaměřuje se na vývoj ukazatelů nezaměstnanosti zkoumaných rizikových skupin uchazečů. Vybranými rizikovými skupinami, kterými se práce zabývá, jsou uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením, ženy pečující o dítě do 15 let, osoby starší 50 let a absolventi škol a mladiství. Analytická část je zaměřena na vývoj míry nezaměstnanosti v rizikových skupinách i na vývoj míry nezaměstnanosti v Olomouckém kraji s ohledem na pohlaví, věk, úroveň dosaženého vzdělání a délku trvání nezaměstnanosti. Práce dále analyzuje vývoj počtu volných pracovních míst nabízených Úřadem práce a vývoj počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin. V závěru práce jsou uvedené prognózy očekávaného budoucího vývoje počtu uchazečů z daných skupin pro roky 2018 a 2019. Podle zjištěných výsledků jsou v práci formulovány návrhy a doporučení pro Olomoucký kraj.

Klíčová slova:

nezaměstnanost, míra nezaměstnanosti, trh práce, rizikové skupiny nezaměstnaných, politika zaměstnanosti, uchazeči o zaměstnání, Olomoucký kraj, statistická analýza

Statistical analysis of unemployment development in the Olomouc Region with attention to risk groups

Abstract

This thesis analyses the development of unemployment in the Olomouc Region and in individual regions in the years 2005 – 2017. It focuses on the development of unemployment indicators of the monitored risk groups. The selected risk groups involved in the thesis are job seekers with disabilities, women caring for a child under 15, seekers aged 50 and over, graduates and young people. The analytical part focuses on the development of the unemployment rate in the risk groups and on the development of the unemployment rate in the Olomouc Region with respect to sex, age and achieved level of education and duration of unemployment. The thesis also analyzes the development of the number of vacancies offered by the Labor office and the development of the number of applicants from selected risk groups. At the end of the thesis are stated the predictions of expected development of the number of seekers for selected risk groups for the years 2018 and 2019. The preventive suggestions and recommendation for Olomouc Region is formulated on the basis of the results.

Keywords:

unemployment, unemployment rate, labor market, risk groups of unemployed, unemployment policy, job-seekers, Olomouc region, statistical analysis

Obsah

1. Úvod	13
2. Cíl práce a metodika.....	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3. Teoretická východiska.....	17
3.1 Nezaměstnanost	17
3.1.1 Vymezení pojmu	17
3.1.2 Míra nezaměstnanosti	17
3.2 Druhy nezaměstnanosti a jejich příčiny.....	18
3.3 Důsledky nezaměstnanosti.....	19
3.4 Rizikové skupiny nezaměstnaných	20
Ženy s malými dětmi	20
Starší lidé	20
Osoby se zdravotním postižením.....	21
Lidé bez kvalifikace	21
Romské etnikum.....	21
3.5 Trh práce.....	21
3.5.1. Charakteristika trhu práce.....	21
3.5.2 Nabídka na trhu práce.....	22
3.5.3 Poptávka na trhu práce	22
3.5.4 Rovnováha na trhu práce	23
3.5.5 Segmentace trhu práce.....	24
3.6 Politika zaměstnanosti	25
3.6.1 Aktivní politika zaměstnanosti	25
3.6.2 Pasivní politika zaměstnanosti	27
3.7 Institucionální zabezpečení politiky zaměstnanosti	28
3.8 Evropský sociální fond.....	29
4. Charakteristika Olomouckého kraje z hlediska řešené problematiky	32
4.1 Demografická struktura Olomouckého kraje	33
4.2 Ekonomická struktura Olomouckého kraje.....	35
5. Analýza dosažených výsledků.....	37
5.1. Míra nezaměstnanosti Olomouckého kraje v období 2005 – 2017	38
5.1.1. Analýza vývoje nezaměstnanosti v ČR	38
5.1.2. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje a jeho okresů	40
5.1.3. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle pohlaví.....	42

5.1.4. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle věku	44
5.1.5. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle vzdělání	49
5.2. Vývoj poptávky po pracovní síle.....	54
5.3. Analýza vývoje nezaměstnanosti vzhledem k její délce trvání	56
5.4. Rizikové skupiny nezaměstnaných a politika zaměstnanosti.....	59
5.4.1. Analýza vývoje vybraných výdajů politiky zaměstnanosti	60
5.4.2. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením	61
5.4.3. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – ženy pečující o dítě do 15 let.	63
5.4.4. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – absolventi škol a mladiství	65
5.4.5. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – ostatní rizikové skupiny....	66
5.4.6 Prognózy vývoje počtu uchazečů o zaměstnání z rizikových skupin.....	67
5.5. Návrhy a doporučení.....	70
6. Závěr	72
7. Seznam použitých zdrojů	75
8. Přílohy.....	78

Seznam obrázků

Obrázek 1: Administrativní členění Olomouckého kraje.....	32
--	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v Olomouckém kraji k 31.12.2017.....	36
Tabulka 2: Struktura populace Olomouckého kraje podle vztahu k trhu práce v letech 2005, 2011 a 2017 (v %)......	37
Tabulka 3: Trendové funkce a indexy determinace pro odhad vývoje počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji.....	68
Tabulka 4: Vývoj počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji a jejich predikce pro rok 2018 a 2019.....	69

Seznam grafů

Graf 1: Rozloha území a hustota osídlení v jednotlivých okresech Olomouckého kraje k 31.12.2017.....	33
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017.....	34
Graf 3: Věková struktura obyvatelstva Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017.....	35
Graf 4: Srovnání nového a původního ukazatele nezaměstnanosti v Olomouckém kraji v období 2005 - 2012 (v %)......	38
Graf 5: Průměrné hodnoty podílu nezaměstnaných osob v mezikrajovém srovnání v letech 2005 – 2017 (%)......	39
Graf 6: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji v letech 2005 - 2017 (%).....	40
Graf 7: Průměrný podíl nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje v období 2005 - 2017 (%)......	41
Graf 8: Vývoj podílu nezaměstnaných žen a mužů v Olomouckém kraji v období 2005 – 2017 (%)......	43
Graf 9: Vývoj meziročních rozdílů v počtu nezaměstnaných osob obou pohlaví v Olomouckém kraji 2005 – 2017 (v tis.).....	44

Graf 10: Obecná míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a v ČR v letech 2005 – 2017 (%).....	45
Graf 11: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti věkových skupin v Olomouckém kraji v období 2005 – 2017 (%).....	46
Graf 12: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti podle ukončeného stupně vzdělání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (%).....	49
Graf 13: Průměrný podíl počtu obyvatel Olomouckého kraje dle vzdělání v období 2005 – 2017.....	50
Graf 14: Komparace vzdělanostní struktury nezaměstnaných v Olomouckém kraji 2005 a 2017 (%).....	51
Graf 15: Míra nezaměstnanosti podle pohlaví a vzdělání v Olomouckém kraji 2005 – 2017 (%).....	52
Graf 16: Vývoj počtu volných pracovních míst v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017.....	54
Graf 17: Vývoj počtu osob podle délky evidence Úřadem práce v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017.....	57
Graf 18: Vývoj čerpaných výdajů ÚP na politiku zaměstnanosti v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (tis. Kč).....	60
Graf 19: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání OZP v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 k 31.12.....	62
Graf 20: Vývoj počtu žen ucházejících se o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017.....	64
Graf 21: Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (%).....	66
Graf 22: Vývoj počtu uchazečů starších věku 50 let a celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017.....	67
Graf 23 Vývoj celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2012 – 2017.....	68

Seznam použitých zkratk

APZ – Aktivní politika zaměstnanosti

ČSÚ – Český statistický úřad

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

OK – Olomoucký kraj

OZP – Osoby zdravotně postižené

PNO – Podíl nezaměstnaných osob

PPZ – Pasivní politika zaměstnanosti

SÚPM – Společensky účelná pracovní místa

UoZ – Uchazeči o zaměstnání

ÚP – Úřad práce

VPP – Veřejně prospěšné práce

ŽPoD – Ženy pečující o dítě

1. Úvod

Nezaměstnanost je podstatnou kvalitativní charakteristikou, která je úzce spjatá s existencí tržního prostředí, projevující se nerovnováhou mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, kdy převažuje strana nabídky. Nezaměstnanost je negativním jevem, kdy člověk v produktivním věku nepracuje, ačkoliv by pracovat mohl a měl. Zaměstnání je neoddelitelnou součástí života, jež tvoří sociální a ekonomické jistoty a jeho ztráta má devastující dopady na každého jedince. Dlouhodobá nezaměstnanost s sebou tak přináší mnoho ekonomických i sociálních problémů.

Dlouhodobě nezaměstnaný člověk ztrácí rychle nejen své pracovní návyky a praktické zkušenosti, ale dochází u nich i ke snížení životní úrovně. Dlouhodobě nezaměstnaný člověk se může potýkat se zhoršením psychického i fyzického stavu. Jejich návrat na pracovní trh je mnohem náročnější, díky částečné ztrátě profesní kvalifikace nejsou schopni podávat takové výkony, které od nich zaměstnavatel očekává.

V případě dlouhodobé nezaměstnanosti je nutné vzít v úvahu, že na trhu práce existují skupiny osob, které mají ztížené podmínky se na daném trhu uplatnit. Tyto skupiny se nazývají rizikové skupiny nezaměstnaných a patří do nich především osoby zdravotně postižené, osoby starší 50 let, mladiství a absolventi, osoby s nízkým dosaženým stupněm vzdělání a ženy pečující o dítě do 15 let. Úřady práce se snaží prostřednictvím nástrojů aktivní politiky snížit počet těchto dlouhodobě nezaměstnaných, zejména pomocí programů na zvyšování kvalifikace, veřejně prospěšnými pracemi, vytvářením společensky účelných pracovních míst a poskytováním finančních podpor pro firmy při zaměstnávání osob z rizikových skupin.

Náklady vynaložené na zlepšení životní úrovně nezaměstnaných ve formě finančních podpor v nezaměstnanosti tvoří poměrnou část výdajů Ministerstva práce a sociálních věcí. Sociální dávky někdy dosahují podobné úrovně jako při aktivním zaměstnání a řada osob pak ztrácí motivaci k hledání zaměstnání a zneužívají tak systém podpor. Osoby čerpající dlouhodobě sociální dávky, příspěvky na hmotnou nouzi a jiná opatření nabízející Úřadem práce v rámci pasivní politiky zaměstnanosti se pak nikdy zpět do pracovního procesu nevrátí.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je provedení podrobné analýzy vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny osob na trhu práce v období let 2005 – 2017. Na základě podkladových dat bude hodnocen v čase dosavadní vývoj nezaměstnanosti pomocí vybraných statistických metod. Analyzována bude jak celková míra nezaměstnanosti, tak i vliv rizikových faktorů, které omezují uplatnění nezaměstnaných osob (pohlaví, věk, vzdělání, délka trvání nezaměstnanosti). V práci bude hodnocen vývoj počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v jednotlivých regionech Olomouckého kraje. Pomocí statistických metod bude provedena prognóza vývoje počtu uchazečů z rizikových skupin pro nadcházející roky. Následně budou ze získaných poznatků formulovány návrhy a doporučení pro snižování nezaměstnanosti rizikových skupin na trhu práce v kraji.

2.2 Metodika

Hodnocení vývoje nezaměstnanosti je na základě dat čerpaných z databáze Českého statistického úřadu a z internetového portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. V práci jsou využívány deskriptivní metody a postupy vhodné na popis a modelování časových řad a pro snadnější interpretaci dat je využito grafického znázornění.

Elementární charakteristiky časových řad

Prostředkem statistické analýzy definování dynamiky jevů a změn v čase od minulosti po přítomnost je časová řada. Ta je definována jako množina pozorování kvantitativní charakteristiky uspořádaná v čase. Z hlediska periodicity lze časové řady členit na krátkodobé (periodicita do 1 roku) a dlouhodobé (periodicita déle než 1 rok). Ke zkoumání rychlosti změn hodnot pozorovaného ukazatele v čase se používají absolutní a relativní elementární charakteristiky časových řad. [4] [8]

První absolutní diference

udává absolutní přírůstky nebo úbytky sledovaného ukazatele v daném časovém okamžiku proti okamžiku bezprostředně předcházejícímu.

$$dy_t = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (1)$$

Koeficient růstu

vyjadřuje relativní rychlost změny v časovém okamžiku oproti okamžiku bezprostředně předcházejícímu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2)$$

Průměrný koeficient růstu

Je definován jako úhrnná charakteristika pro časovou řadu. Je to geometrický průměr jednotlivých koeficientů růstu časové řady.

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_2}{y_1} \cdot \frac{y_3}{y_2} \cdot \dots \cdot \frac{y_n}{y_{n-1}}} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (3)$$

Bazický index

porovnává hodnoty ukazatele časové řady vzhledem ke stejnému základnímu období (bázi).

$$b_t = \frac{y_t}{y_0} \quad (4)$$

Modely časových řad

Analýza časových řad vychází nejčastěji z předpokladu, že se příslušná časová řada skládá ze tří základních složek, trendové, periodické a náhodné. Trend charakterizuje dlouhodobou celkovou hlavní tendenci vývoje časové řady. Úkolem je popsat trend vhodnou křivkou, pomocí níž bude možné odhadovat budoucí vývoj nadcházejících období.

V Diplomové práci byly použity následující trendové funkce:

lineární trendová funkce:

$$T_t = a + bt, \quad (5)$$

kvadratická trendová funkce:

$$T_t = a + bt + ct^2, \quad (6)$$

kubická trendová funkce:

$$T_t = a + bt + ct^2 + dt^3, \quad (7)$$

kde a, b, c, d jsou parametry funkcí, t je časová proměnná, $t = 2, 3, \dots, n$.

Index determinace

slouží k systematickému popisu stupně shody modelu s empirickými hodnotami:

$$I^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}, \quad (8)$$

kde y_t = hodnota v časové řadě, y'_t = očekávaná hodnota vypočtená z trendové funkce a $\bar{y}$ je aritmetický průměr empirických hodnot časové řady. [4] [8]

3. Teoretická východiska

3.1 Nezaměstnanost

Historicky i v současnosti je nezaměstnanost jedním z nejsledovanějších a nejdiskutovanějších jevů tržních hospodářství. Nezaměstnanost je podstatnou kvalitativní charakteristikou, která je spjatá s existencí tržního prostředí, tedy setrvalý projev nerovnováhy mezi poptávkou a nabídkou na pracovním trhu ve smyslu převisu nabídky. [2] [12]

3.1.1 Vymezení pojmu

Nezaměstnanost lze definovat jako stav v národním hospodářství, kde část pracovního potenciálu společnosti nenalézá uplatnění či dobrovolně o toto uplatnění neusiluje. V makroekonomii se za nezaměstnané považují osoby produktivního věku, což je věk od ukončení povinné školní docházky do odchodu do penze, jež splňují následující podmínky:

- nemají placené zaměstnání ani příjem ze sebezaměstnání, jsou dočasně uvolněny z práce a očekávají, že budou znovu zaměstnány;
- aktivně hledají práci a jsou ochotny do práce nastoupit. [18]

Za zaměstnané lze považovat obyvatelstvo, které má placené zaměstnání nebo sebezaměstnání, včetně osob v práci nepřítomných, jež mají vazbu na zaměstnání – nemoc, mateřská dovolená. Celkový počet zaměstnaných a nezaměstnaných tvoří ekonomicky aktivní obyvatelstvo. [2]

3.1.2 Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je jedním z nejčastěji používaných ukazatelů mapujících vývoj na trhu práce, lze jej vypočítat jako podíl počtu nezaměstnaných k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu

$$n = N / L * 100 (\%),$$

kde: n = míra nezaměstnanosti

N = počet nezaměstnaných

L = celkový počet práceschopného obyvatelstva, pracujících nebo ucházejících se o pracovní místo.

Ukazatel míry nezaměstnanosti se vykazuje jako průměrný údaj pro celou zemi i pro jednotlivé regiony a pro podrobnější zkoumání trhu práce se určuje míra nezaměstnanosti u dílčích skupin pracovníků (mužů, žen, dle věkových skupin, dle úrovně dosaženého vzdělání). Od roku 2013 Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky vytvořilo nový ukazatel nazvaný podíl nezaměstnaných osob, který lze vypočítat jako podíl mezi počtem dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let (v produktivním věku) evidovaných na úřadech práce a počtem všech obyvatel ve věku 15 – 64 let. [10]

3.2 Druhy nezaměstnanosti a jejich příčiny

Rozlišují se čtyři druhy nezaměstnanosti, kterými jsou:

- frikční nezaměstnanost – vzniká tehdy, když se nezaměstnaná osoba dobrovolně vzdá svého pracovního místa, nebo v důsledku vznikání a zanikání firem, dále při technologických či organizačních změnách, které vedou k likvidaci pracovišť. Trvání uvedeného druhu nezaměstnanosti je determinováno časem, který je potřebný pro vyhledání nového pracovního místa, tedy pro rozhodování o nástupu do nového zaměstnání, porovnání alternativních možností nebo získání informací o nových pracovních místech; [6]
- sezónní nezaměstnanost – jedná se o krátkodobou nezaměstnanost, která je způsobena diskontinuitou produkce v odvětvích, kde je výroba závislá na počasí (např. zemědělství, stavebnictví, povrchová těžba nerostných surovin a jiné), a dále v navazujících zpracovatelských odvětvích (konzervářský průmysl, cukrovarnický atd.); [12]
- strukturální nezaměstnanost – vzniká z důvodu strukturálních změn v ekonomice. Zatímco v ekonomice některá odvětví expandují, v jiných odvětvích dochází k útlumu. Nastává situace, kdy pracovníci zanikajících odvětví nemají dostatečnou kvalifikaci, která by byla potřebná v expandujících odvětvích a stávají se tak strukturálně nezaměstnaní. U takovýchto nezaměstnaných je potřeba změnit jejich kvalifikaci např. rekvalifikacemi, které však mohou trvat delší dobu. Podobně může nastat situace, že v jedné části země jsou volná pracovní místa, ale nejsou využita z důvodu nízké mobility pracovních sil; [15]

- cyklická nezaměstnanost – souvisí s cyklickými změnami výkonu ekonomiky. Při růstu výkonnosti ekonomiky je tato složka potlačována a v období hospodářského poklesu naopak tato složka roste. V cyklické nezaměstnanosti dochází k všeobecnému přebytku nabídky práce nad poptávkou po práci. Zatímco strukturální nezaměstnanost postihovala jen některá odvětví, nezaměstnanost cyklická zasahuje v ekonomice všechna odvětví. [2] [15]

3.3 Důsledky nezaměstnanosti

Mnozí ekonomové považují nezaměstnanost po inflaci za druhé makroekonomické zlo, které s sebou přináší řadu dopadů jak ekonomických, tak sociálních. Existuje-li vysoká nezaměstnanost, pak země nevyrábí na hranici svých produkčních možností, protože není využita část zdrojů (pracovních, kapitálových apod.) a dochází ke ztrátě produktu ekonomiky. Propad produktu lze kvantifikovat pomocí Okunova zákona. Ten je definován jako empirický vztah vyjadřující závislost rozdílu mezi skutečným a potenciálním produktem na rozdíl od skutečné a přirozené míry nezaměstnanosti. Přetrvávající nezaměstnanost vede ke vzniku nebo ke zvýšení schodku státního rozpočtu, a to z několika důvodů. Na tom se významně podílí především vyplácení finančních podpor v nezaměstnanosti, dále pak vyšší výdaje spojené s financováním chodu úřadů práce a realizace aktivní politiky zaměstnanosti. S rostoucím počtem dlouhodobě nezaměstnaných také dochází ke snižování daňových příjmů do státního rozpočtu. Dlouhodobě nezaměstnaným ztěžují jejich zpětný návrat do zaměstnání změny, ke kterým po určité době došlo a způsobují jim úpadek jejich lidského kapitálu. Nezaměstnaní po delší době ztrácejí schopnosti, zkušenosti a praktické i teoretické znalosti, jež získávali a udržovali si při zaměstnání. S opakovanými neúspěchy při hledání nového pracovního místa a s rostoucí dobou nezaměstnanosti se může u člověka objevit klesající zájem pracovat. Zvykne si na disponování volným časem a pobírání sociální podpory. Se ztrátou zaměstnání je spojen i pokles životní úrovně. S růstem nezaměstnanosti se může zvyšovat počet trestných činů, pomocí kterých se nezaměstnaní snaží opatřit finanční prostředky, aby obnovili svůj původní životní standard. U nezaměstnaných může dojít k sociální izolaci ve formě ztráty kontaktů, společenské prestiže a autority v rodině. Lidé postižení dlouhotrvající nezaměstnaností často podléhají smutku a depresím, dochází k nadměrné

konzumaci alkoholu, drog, a tím i ke zhoršení jejich zdravotního stavu, a to jak fyzického, tak psychického. [10] [19]

3.4 Rizikové skupiny nezaměstnaných

Na trhu práce je uplatnění člověka podmíněno základními osobními charakteristikami jako např. věkem, pohlavím, zdravotním stavem, vzděláním, příslušností k etnické skupině. Tyto osobní charakteristiky určují skupiny lidí s větším rizikem ztráty práce a předurčují je pro dlouhodobou nezaměstnanost (nezaměstnanost, která trvá déle než půl roku). Z toho důvodu je jasné, že politika zaměstnanosti musí být zaměřena právě na tyto rizikové skupiny. U nás do těchto skupin patří především mladí lidé, ženy s malými dětmi, starší lidé, občané se zdravotním postižením, osoby s nízkým vzděláním, romské etnikum a přicházející imigranti. [1] [3]

Mladí lidé

Absolventi vysokých a středních škol ucházející se o své první zaměstnání jsou znevýhodněni oproti dalším uchazečům tím, že nemají žádné praktické zkušenosti, pracovní návyky a postrádají tak i pracovní kontakty, které usnadňují lepší orientaci na trhu práce. [3]

Ženy s malými dětmi

Postavení žen na trhu práce je nepříznivé, protože zaměstnavatelé upřednostňují muže pro jejich nezatíženost starostmi o domácnost a především pro jejich větší územní mobilitu. Zaměstnavatelé dávají přednost vícesměnným provozům než, aby vytvářeli pracovní místa se zkrácenou pracovní dobou. S celodenní zaměstnaností žen souvisí řada problémů. Především matky s malými dětmi mají časté pracovní absence a narušují tím tak plynulost pracovního procesu, což způsobuje jejich negativní hodnocení a snižuje ochotu je zaměstnávat. [3]

Starší lidé

Nejtěživěji prožívají ztrátu zaměstnání lidé ve věku 41-50 roků. V pozdním stádiu kariéry jsou možnosti získat zaměstnání velmi malé a u řady lidí tak nastává krize základních jistot. U staršího člověka jsou pevnější jeho návykové stereotypy, a tím se hůře

a pomaleji přizpůsobuje novým životním situacím. Starší lidé se pro zaměstnavatele jeví jako horší investice ve srovnání s lidmi mladšími. [2]

Osoby se zdravotním postižením

Lidé se změněnou pracovní schopností (ZPS) mají v současné společnosti menší šanci se uplatnit na trhu práce z důvodu stále většího důrazu na jejich výkon a produktivitu práce. Na úřadech práce je doba evidence u těchto lidí několikanásobně vyšší než doba evidence u zdravých jedinců. [2]

Lidé bez kvalifikace

V současné populaci jsou největší skupinou dlouhodobě nezaměstnaných nekvalifikovaní pracovníci (až třetina všech nezaměstnaných), do které patří i absolventi základních škol. Jedná se hlavně o obtížně vzdělavatelné mladé lidi s malým zájmem o zaměstnání. Lidé podílející se na společensky nežádoucím deviantním chování, např.: alkoholici, lidé propuštění z nápravných zařízení, recidivisté a další sociálně nepřizpůsobiví lidé. [3]

Romské etnikum

Vzhledem ke zvyšujícím se nárokům na uplatnění pracovní síly na trhu práce hraje největší roli kvalifikace, rozsah a kvalita sociálních dovedností, a proto získává romské etnikum zaměstnání obtížněji. [3]

3.5 Trh práce

Trh práce má podobné znaky jako trh statků a služeb, ale v určitém ohledu se významně liší. Práce má rozdílnou povahu jako jiná zboží. Její specifická je určena tím, že je vykonávána lidmi, s nimiž je neoddělitelně spjata. Lidé jsou nadáni vůlí, myšlením a mají svá práva, a proto se odlišují od ostatních výrobních faktorů. [9]

3.5.1. Charakteristika trhu práce

Trh práce lze definovat jako místo, na kterém se střetává nabídka práce (tzn. místo, kde se ucházejí lidé o práci, nabízejí svou práci) a poptávka po práci (tzn. kde firmy, domácnosti, vláda nabízejí zaměstnání). Je to místo, kde se zaměstnavatel a potenciální

zaměstnanec vzájemně nacházejí a domlouvají se na mzdě, pracovních podmínkách, době a dalším. Trh práce se od jiných trhů liší tím, že nelze kupovat a prodávat lidi, ale jejich pracovní služby mohou být najímány. Základními faktory trhu práce tedy jsou: nabídka práce, poptávka po práci a cena práce – mzda. [11]

3.5.2 Nabídka na trhu práce

Nabídku práce lze charakterizovat jako počet pracovníků, které má ekonomika k dispozici nebo počet hodin odpracovaných při výdělečné činnosti v továrnách, ve vládě, na farmách, v jiných podnicích nebo neziskových institucích. Nabídka práce určuje bohatství společnosti a životní úroveň jednotlivců. Jedná se o volbu spotřebitele, který porovnává užitek z volného času s užitek, který mu plyne ze spotřebovávání výrobků a služeb, jež získal nákupem za mzdu obdrženou za obětování volného času na úkor práce. Nabídka pracovních sil na trhu práce je tedy závislost mezi výší reálné mzdové sazby a mezní újmou z práce spojené s obětováním volného času. Mezi hlavní determinanty nabídky práce patří:

- reálné mzdy (současné i očekávané),
- majetek,
- mimopracovní příjmy (včetně vládních transferů),
- demografický vývoj (počet, věková struktura obyvatelstva),
- míra ekonomické aktivity obyvatelstva,
- úroková míra,
- daně,
- společenské tradice. [11]

3.5.3 Poptávka na trhu práce

Poptávka po práci je tzv. „odvozenou poptávkou“ závislejší na poptávce spotřebitelů po finálních statech, které jsou pomocí práce vyráběny. Uvedenou poptávku dále ovlivňují různá omezení, v nichž nebo s nimiž firma pracuje. Je důležité jaké má firma postavení na trhu, jaké používá postupy při výrobě a také jaké má firma cíle. [11]

Při zaměstnávání lidí se firmy orientují především podle nákladů, které na ně musí vynaložit a podle výnosů, které jim přinesou. Nachází-li se firma v rovnováze a zároveň maximalizuje zisk, pak zaměstnává pracovníky do bodu, kdy mezní náklady na práci jsou právě rovny příjmu z mezního produktu práce. Dodatečný výstup, který je výsledkem zaměstnávání další dodatečné jednotky pracovní síly, a zároveň jsou všechny ostatní vstupy konstantní, se nazývá mezní produkt práce. Zákon klesajících výnosů (klesajícího mezního produktu) udává, že každá další jednotka práce přináší menší a menší výstup, tj. její mezní produkt klesá. Dodatečný příjem, který získá firma zaměstnáním dodatečné jednotky práce, přičemž všechny ostatní vstupy jsou konstantní, je definován jako příjem z mezního produktu práce. Částka, o kterou vzrostou celkové náklady firmy, aby tak firma získala dodatečnou jednotku práce, jsou mezní náklady na práci. Udávají tak cenu práce, tedy mzdovou sazbu. [9] [11]

Firma tedy poptávku po práci snižuje nebo zvyšuje do okamžiku než je příjem z mezního produktu práce roven mzdové sazbě. Poptávka po práci tedy závisí na výši mzdové sazby a určuje ji příjem z menšího produktu práce. Poptávkovou křivku po práci lze potom ztotožnit s křivkou příjmu z mezního produktu. Mezi hlavní determinanty poptávky po práci patří:

- cena práce definovaná mzdovou sazbou,
- poptávka po produkci vyrobená pomocí práce a cena produkce,
- produktivita práce závislá na a) kvalitě vstupů práce
b) kvalitě a množství kooperujících výrobních faktorů c) úrovni a užitím technických a technologických znalostí,
- očekávané budoucí tržby,
- ceny ostatních vstupů (půda, kapitál),
- množství a kvalita pracovní síly. [9] [11]

3.5.4 Rovnováha na trhu práce

Dosahování rovnováhy na trhu práce je poněkud složitější než na trzích ostatních. Reakce nabídky práce na růst poptávky po práci je mnohdy pomalejší z důvodu delší doby profesní přípravy, která je nezbytná pro získání poptávané kvalifikace. K dosažení rovnovážného stavu na dokonale konkurenčním trhu práce je zapotřebí především pružná mzda.

Na trhu práce platí, že průsečík poptávkové a nabídkové křivky stanovuje rovnovážnou mzdu. Je-li dosaženo rovnovážné mzdové sazby při rovnovážné zaměstnanosti, pak se trh práce nachází v rovnováze. [9] [11]

3.5.5 Segmentace trhu práce

V současné době se vychází z teorie duálního trhu práce, která trh rozděluje na trh primární a sekundární.

Primární trh: lepší a výhodnější pracovní příležitosti, nabízí relativní pracovní jistotu, dobré možnosti profesionálního růstu, lepší pracovní i mzdové podmínky.

Pracovníci jsou na tzv. primární trhy práce situováni dle jejich lidského kapitálu, a to nejen na základě jeho rozsahu, ale i jeho specifické povahy a v neposlední řadě i jejich spolehlivosti. [13]

Sekundární trh: pracovní místa s nižší sociální prestiží, nízké mzdové ohodnocení, riziko kratší nebo delší nezaměstnanosti, velká fluktuace pracovníků a malá šance k dosažení vyšší kvalifikace, která stimuluje většinu osob ucházejících se o pracovní místa na tomto trhu a znemožňuje jim tak přechod na trh primární. Na tomto trhu jsou zaměstnání nejčastěji nekvalifikovaní mladí lidé, příslušníci etnických menšin, zdravotně postižení lidé a lidé v předdůchodovém věku. [14]

Dále je trh segmentován na následující trhy:

formální trh práce: trh oficiálních pracovních příležitostí, pracovní místa nacházející se na tomto trhu jsou kontrolovány a regulovány pomocí státních institucí. [11]

neformální trh práce: trh mimo kontrolu státních institucí, aktivity řazené obvykle do tzv. šedé a černé ekonomiky. [13]

interní trh práce: je vnitřním trhem určité firmy. Jedná se o trh založený na specifickém charakteru pracovní síly, kterou firmy potřebují (pracovní zkušenosti, odborná kvalifikace, znalost prostředí a pravidel firmy činí vnitřní mobilitu méně nákladnou před náborem na trhu externím). [14]

externí trh práce: je otevřený trh, na kterém si jednotlivé firmy konkurují. Trh je podřízen zákonu nabídky a poptávky, projevuje se zde větší soutěživost o pracovní místa, pracující má nižší požadavky a je k firmě méně loajální. [14]

3.6 Politika zaměstnanosti

Politika zaměstnanosti vytváří opatření proti eskalaci nezaměstnanosti, proto patří do specifické oblasti náležící do systému záchranné sociální sítě. Politiku zaměstnanosti definujeme jako souhrn činností potřebných k dosažení rovnováhy mezi poptávkou a nabídkou po pracovních silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práv občanů na zaměstnání. Hlavním cílem je vytvořit co nejoptimálnější podmínky a předpoklady pro dosažení plné, produktivní a dobrovolně zvolené zaměstnanosti. V České republice vykonávají státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřad práce ČR (ÚP).

Mezi hlavní nástroje politiky zaměstnanosti patří:

- aktivní politika zaměstnanosti,
- pasivní politika zaměstnanosti. [5] [9]

3.6.1 Aktivní politika zaměstnanosti

Hlavním cílem aktivní politiky zaměstnanosti, jež je podstatným nástrojem státní politiky zaměstnanosti, je napomáhat v pracovním uplatnění na trhu práce hlavně obtížně umístitelným skupinám uchazečů. Poskytování příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání i samotným uchazečům. Aktivní politika zaměstnanosti je aplikována pomocí následujících opatření (nástrojů):

rekvalifikace - získávání nové kvalifikace nebo prohlubování stávající kvalifikace uchazeče o zaměstnání. Při stanovení rozsahu a obsahu rekvalifikace se vychází ze stávající kvalifikace, zdravotního stavu, zkušeností a schopností fyzické osoby, která má v procesu rekvalifikace získat nové teoretické znalosti a praktické dovednosti pro další profesní vzdělávání. Rekvalifikace je prováděna po dohodě mezi úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo po dohodě se zaměstnavatelem v zájmu dalšího pracovního uplatnění jeho zaměstnanců. Do rekvalifikace se nezahrnuje řádné studium na středních či vysokých školách; [11] [20]

investiční pobídky – jsou pro zaměstnavatele hmotnou podporou za účelem tvorby nových pracovních míst, rekvalifikace nebo školení pro nové zaměstnance. Nejčastější formou podpory je finanční pomoc poskytovaná podle zákona č. 72/2000 Sb. O investičních pobídkách; [11] [20]

veřejně prospěšné práce – jedná se o časově omezené pracovní příležitosti vytvořené hlavně pro obtížněji umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané osoby evidované na ÚP. Náplň práce musí být činnost splňující veřejnou prospěšnost. Jedná se nejčastěji o práce spojené s údržbou veřejných prostranství, veřejných budov a práce přinášející prospěch obcím nebo státním institucím. Tato místa jsou vytvořena zaměstnavatelem po uzavření písemné dohody s ÚP ke krátkodobému pracovnímu umístění uchazeče o zaměstnání, nejdéle však na dvanáct po sobě jdoucích měsíců ode dne sjednaného nástupu do pracovního poměru uchazeče. Zaměstnavateli na úhradu mzdových nákladů na zaměstnance vedeného v evidenci ÚP, pro kterého bylo vytvořeno toto místo, může být poskytnut finanční příspěvek až ve výši skutečných mzdových nákladů, včetně zdravotního a sociálního pojištění; [11] [20]

příspěvek na zapracování – příspěvek, který může poskytnout zaměstnavateli ÚP po vzájemné dohodě, kdy zaměstnavatel přijme do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, jemuž je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců, a to ve výši poloviny minimální měsíční mzdy na jednu fyzickou osobu, která se zapracovává; [11] [20]

společensky účelná pracovní místa – jsou státem dotovaná pracovní místa, která jsou po dohodě s ÚP zřizována nebo vymezena pro uchazeče o zaměstnání, kterým nelze na trhu práce najít jiným způsobem uplatnění. Společensky účelná pracovní místa mohou být zřízena za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti i individuálním uchazečem o zaměstnání. Příspěvky na tato místa mohou být ve formě návratného příspěvku, příspěvku na úhradu úroků z úvěrů, jiného účelově určeného příspěvku a částečné nebo plné úhrady mzdových nákladů na zaměstnance i pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění. Výše příspěvku je určena počtem vytvořených pracovních míst a mírou nezaměstnanosti v daném regionu; [11] [20]

příspěvek při přechodu na jiný podnikatelský program – jde o příspěvek pro zaměstnavatele, kteří přecházejí na nový výrobní program a nemohou tak svým zaměstnancům zabezpečit stanovenou týdenní pracovní dobu. Přechodem na nový podnikatelský program se rozumí změna výroby nebo poskytování služeb, u nichž dochází k určitým technologickým změnám nebo dojde-li ke změně předmětu podnikání zapsané v obchodním rejstříku či v živnostenském oprávnění. Příspěvek je poskytnut na částečnou úhradu náhrady mzdy, nejdéle však po dobu 6 měsíců. Maximální výše měsíčního

příspěvku na jednoho zaměstnance je polovina minimální mzdy. Do aktivní politiky zaměstnanosti je zahrnuto i poradenství. [7] [30]

3.6.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti (PPZ) je dalším nástrojem politiky zaměstnanosti, určující životní úroveň osob, u kterých řeší po stanovenou dobu hrozbu zhoršení kvality jejich života. Uskutečňuje se prostřednictvím hmotného zabezpečení formou podpor v nezaměstnanosti, podpor při rekvalifikaci, formou pojištění v době nezaměstnanosti nebo možnosti předčasného odchodu do důchodu. Je realizován z části na principu redistribuce prostředků ve společnosti pomocí daňového systému a z části na principu pojištění. [35] [36]

Na podporu v nezaměstnanosti má nárok podle § 39 zákona č. 435/2004 Sb. O zaměstnanosti, uchazeč o zaměstnání, který vykonával zaměstnání nejméně po dobu 12 měsíců v rozhodném období nebo jinou výdělečnou činnost, jejíž povinností bylo odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo uchazeč, který požádal ÚP, ve kterém je evidován, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a v den, kdy má být podpora přiznána nepobírá starobní důchod. Pro posuzování nároků na podporu v nezaměstnanosti jsou rozhodným obdobím 3 roky před evidencí uchazeče o zaměstnání. Při splnění výše uvedených podmínek má uchazeč o zaměstnání nárok na podporu v nezaměstnanosti ode dne podání písemné žádosti. [35] [36]

Podpůrčí doba je diferencovaná v závislosti na věku nezaměstnané osoby, a to:

- u člověka do 50 let je 5 měsíců,
- u člověka od 50 do 55 let věku je 8 měsíců,
- u člověka nad 55 let věku je 11 měsíců.

Podpora v nezaměstnanosti je dále ovlivněna výší průměrného měsíčního čistého výdělku z posledního zaměstnání:

- první dva měsíce se pobírá 65 %,
- další dva měsíce 50%,
- do konce podpůrčí doby 45%.

Pokud byl před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání ukončen pracovní poměr dobrovolně nebo po dohodě se zaměstnavatelem, je po celou podpůrnou dobu vypláceno 45% průměrného čistého měsíčního příjmu. Horní hranicí podpory v nezaměstnanosti je od roku 2018 měsíční částka 16 682 Kč. Výše podpory nesmí přesáhnout 0,58 násobek průměrné mzdy v národním hospodářství od 1. – 3. čtvrtletí kalendářního roku, předcházejícího roku, ve kterém je podána žádost o podporu. [35] [36]

Nárok na podporu v nezaměstnanosti nevzniká:

- při pobírání starobního důchodu,
- při pobírání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně,
- při pobírání nemocenských dávek,
- uchazečům o zaměstnání, se kterými zaměstnavatel v posledních 6 měsících ukončil pracovní poměr, protože hrubě porušili povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci,
- po dobu vyplácení odstupného, odbytného, odchodného z posledního zaměstnání,
- v období požívání podpory při rekvalifikaci. [35] [36]

3.7 Institucionální zabezpečení politiky zaměstnanosti

Na celém území České republiky zajišťuje státní politiku MPSV prostřednictvím Správy služeb zaměstnanosti a pomocí úřadů práce, jakožto územních orgánů práce, jež přímo řídí.

Správa služeb zaměstnanosti sleduje a analyzuje situaci na trhu práce a zpracovává koncepce státní politiky zaměstnanosti. Podílí se na zřizování společensky účelných pracovních míst a na vzniku veřejně prospěšných prací. Má na starosti správu prostředků na zabezpečování státní politiky zaměstnanosti a informačního systému. [7] [30]

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR bylo zřízeno podle zákona České národní rady č. 203/1990 Sb., o změnách v organizaci a působnosti ministerstev České republiky, jako ústřední orgán státní správy ČR dne 01.07.1990. Je tedy ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, zaměstnanost a rekvalifikaci, bezpečnost práce, kolektivní vyjednávání, civilní službu, mzdy a další odměny za práci, důchodové a nemocenské zabezpečení, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, péči o rodinu a děti a další otázky spadající do mzdové a sociální politiky. [7] [30]

Úřad práce České republiky je správním úřadem, který působí celostátně a je organizační složkou státu. Byl zřízen dne 01.04.2011 podle zákona č. 73/2011 Sb. o Úřadu práce ČR a o změně souvisejících zákonů, pomocí něž je vymezena jeho působnost. Úřad práce ČR je organizačně členěn na generální ředitelství a krajské pobočky. [29]

3.8 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (ESF) patří mezi 3 základní strukturální fondy Evropské unie. Je důležitým finančním nástrojem pro realizaci Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním úkolem ESF je podporovat rozvoj zaměstnanosti, snižovat nezaměstnanost, rozvíjet sociální začleňování osob a podporovat rovné příležitosti, které jsou zaměřeny na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. [31]

Mezi definované cíle ESF patří:

- pomoc nezaměstnaným lidem proniknout na trh práce,
  - rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce,
  - pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce, sociální začleňování,
  - rozvoj kvalifikace pracovní síly, celoživotní vzdělávání,
  - modernizace organizace práce a podnikání,
  - zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce,
  - boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce. [30]
- [31]

Operační program zaměstnanost

Jedním z hlavních programů řadících se do programového období 2014 – 2020 je Operační program Zaměstnanost, který je zaměřen na zlepšování lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy. Tento program byl schválen Evropskou komisí dne 06.05.2015 v návaznosti na předchozí program OP lidské zdroje a zaměstnanost, který umožňoval čerpání prostředků z ESF v programovém období 2007 – 2013.

Řídícím orgánem pomoci z ESF v České republice je MPSV a zároveň je orgánem, který je zodpovědný za řízení Operačního programu Zaměstnanost. Dalšími operačními programy z programového období 2014 – 2020 jsou OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, který řídí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a OP Praha – pól růstu ČR, jež řídí Magistrát hlavního města Prahy. [28] [30] [31]

Strategie Evropa 2020

Jedná se o strategický dokument Evropské unie, navazující na tzv. Lisabonskou strategii, pro období let 2010 – 2020. Strategie vytyčuje 5 vzájemně provázaných cílů z oblasti nezaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimatu a energetiky, vzdělávání a snižování chudoby.

Hlavní cíle strategie jsou:

- dosáhnout 75 % zaměstnanosti obyvatelstva EU ve věku 20 – 64 let;
- investovat 3 % HDP EU do výzkumu a vývoje;
- snížit počet obyvatel členských států EU žijících pod vnitrostátní hranicí chudoby o 25 %;
- snížit energetickou náročnost ekonomiky o 20 %, snížit emise skleníkových plynů o 20 % a o 20 % zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie;
- snížit podíl dětí s předčasně ukončenou školní docházkou na 10 % a navýšit tak podíl osob ve věku 30 – 34 let s terciálním vzděláním alespoň na 40 %. [33]

Schengenská dohoda

Mezi základní aspekty společné unie patřila svoboda pohybu a pobytu osob v rámci zemí Evropské unie. Toto ustanovení vešlo v platnost v roce 1992 Maastrichtskou smlouvou. Následně došlo k odstranění vnitřních hranic států a po přijetí směrnice 2004/38/ES se mohli občané EU společně se svými příbuznými pohybovat svobodně na území EU. V rámci vytváření vnitřního trhu a volného pohybu byly uzavřeny dvě schengenské dohody. V současné době tvoří EU 28 členských zemí, z nichž 19 států má oficiální měnu euro. Česká republika se stala součástí Evropské unie dne 01.05.2004. [26] [27]

Zaměstnávání cizinců

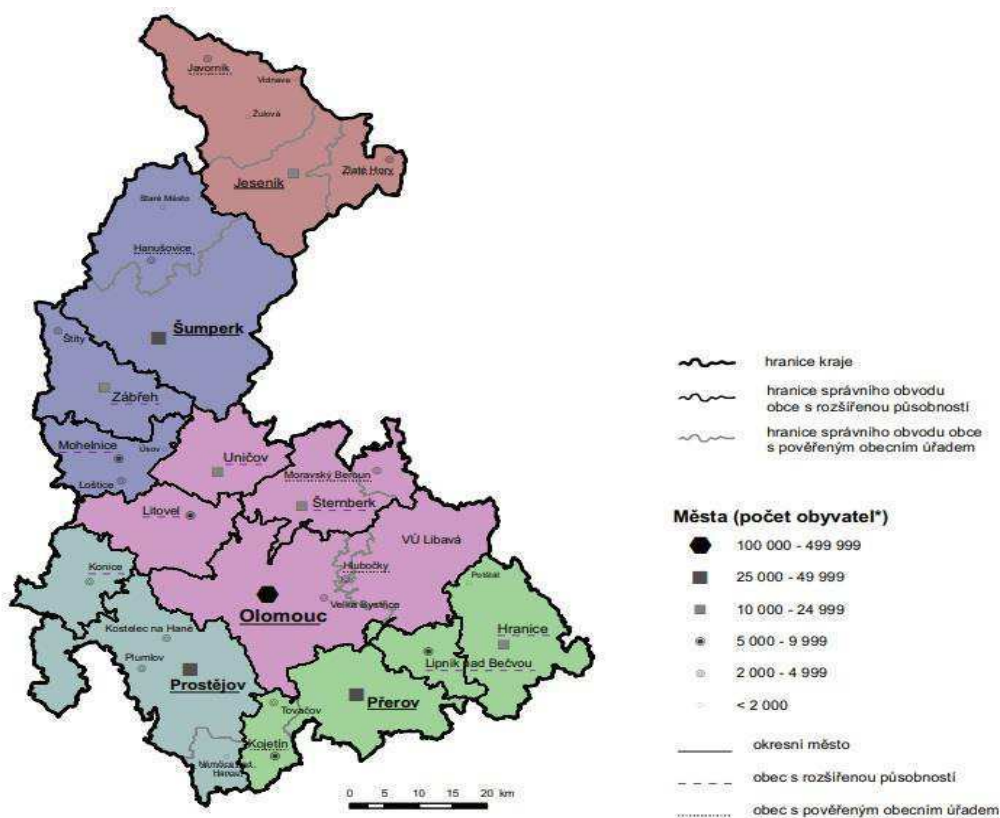
Úřad práce České republiky vydává, dle § 92 zákona o zaměstnanosti, povolení pro zaměstnávání zákonem vymezené skupiny cizinců. Jedná se zejména o cizince vyslané zaměstnavatelem do zahraničí plnit úkoly, které vyplývají z pracovní smlouvy, cizince vykonávající sezónní práce, statutární orgány, společníky, žadatele o mezinárodní ochranu, cizince mající povolení k pobytu a podnikání, cizince vykonávající stáž či krátkodobé zaměstnání (do 3 měsíců) na základě tzv. Schengenského víza. Od roku 2014 existuje

zaměstnanecká karta, vydávaná Ministerstvem vnitra České republiky, která je jednotným povolením pro dlouhodobý pobyt v ČR, za účelem vykonávání práce, na jejíž pracovní pozici byla karta vydána. [29]

4. Charakteristika Olomouckého kraje z hlediska řešené problematiky

Olomoucký kraj se nachází ve střední a severní části Moravy a jeho celková výměra je 5 271,46 km² a zaujímá 6,7 % z celkové rozlohy ČR. Z územně - správního hlediska se Zlínským krajem spoluutváří region soudržnosti Střední Morava (NUTS 2). Olomoucký kraj se člení na pět okresů – Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. K územnímu rozšíření Olomouckého kraje o 3 obce z kraje Moravskoslezského došlo 01.01.2005. Území Olomouckého kraje tvoří 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Olomoucký kraj hraničí na severu s Polskou republikou, na východě sousedí s krajem Moravskoslezským, na jihu s Jihomoravským a Zlínským krajem a na západě s Pardubickým krajem. Statutární město Olomouc je krajským městem, jež k 31.12.2017 mělo 234 344 obyvatel. [22]

Obrázek 1 Administrativní členění Olomouckého kraje

Zdroj: ČSÚ

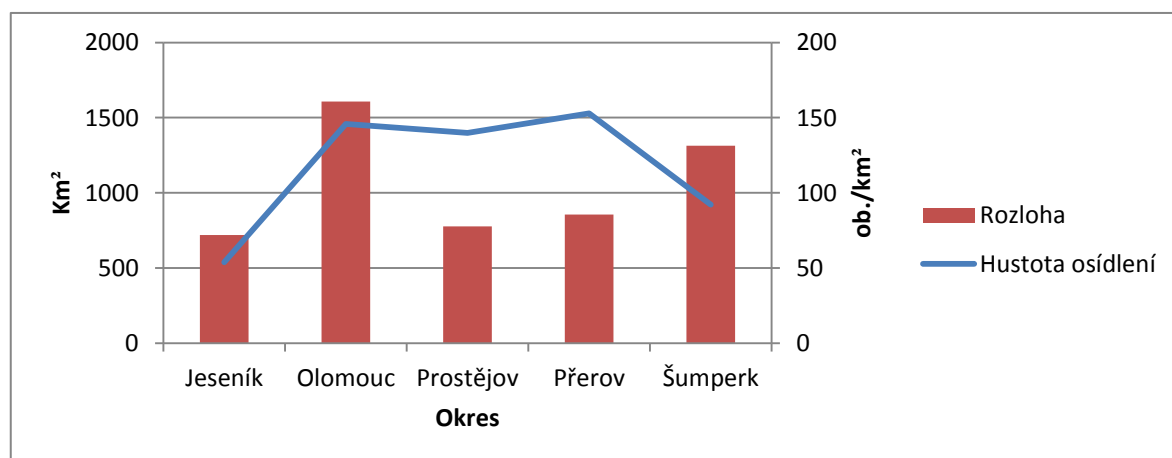

Z geografického hlediska je kraj členěn na severní hornatou část s pohořím Jeseníky s nejvyšší horou Praděd (1 491 m n. m.) a jižní část tvořenou rovinatou Hanou. Celým územím kraje protéká řeka Morava. V Olomouckém kraji zaujímá zemědělská půda 279 361 hektarů, tj. 53 % z celkové plochy kultur v kraji. I lesní půda je v kraji hojně zastoupená a tvoří 34,9 % z celkové výměry kraje. Lesy se nachází především v severní části kraje v okrese Jeseník a v okrese Šumperk. [21] [22] [34]

4.1 Demografická struktura Olomouckého kraje

Olomoucký kraj měl podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) na konci roku 2017 celkem 633 178 obyvatel, z toho 309 888 mužů a 323 290 žen. Počet obyvatel Olomouckého kraje je ve srovnání s ostatními kraji ČR, uvedenými v příloze č. 2, na 7. pozici. Tuto pozici drží i v mezikrajovém srovnání hustoty osídlení, která činí 120,12 ob. / km² (příloha 3), a je tak těsně pod celostátním průměrem hustoty osídlení, jež činí 134,53 obyvatel / km². V rámci kraje má nejnižší hustotu obyvatel okres Jeseník (53,77 ob. / km²) a Šumperk (92,14 ob. / km²) a naopak nejvyšší hustota zalidnění je v okrese Přerov (152,77 ob. / km²). [23]

Graf 1 Rozloha území a hustota osídlení v jednotlivých okresech Olomouckého kraje k 31.12.2017

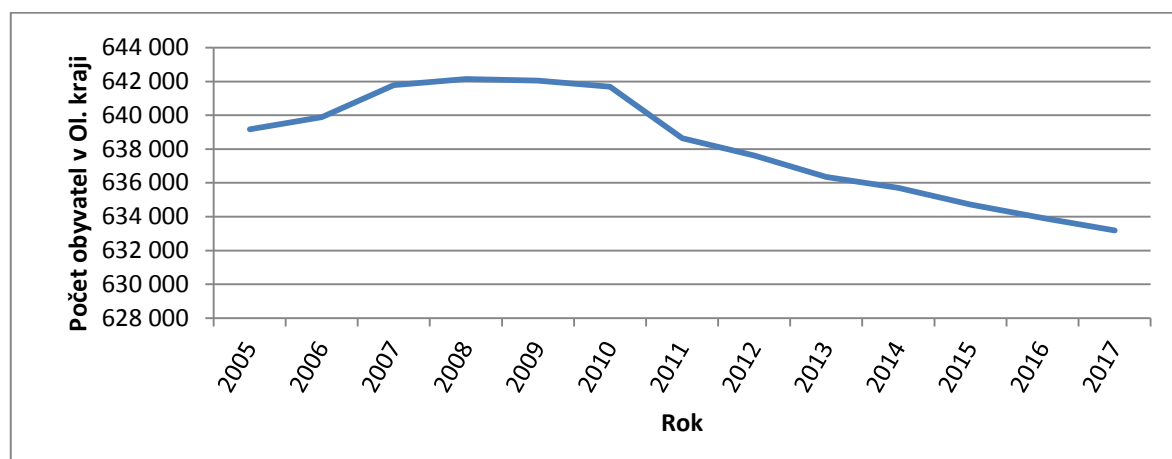
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Údaje o vývoji počtu obyvatel z období let 2005 – 2017, zaznamenaný v příloze č. 5, vypovídají převážně o neustálém poklesu. V počátečních letech sledovaného období docházelo k nárůstu počtu obyvatel (například k nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2007,

a to o 1 897 obyvatel oproti roku 2006) a nejvyšší hodnota byla evidována v Olomouckém kraji k 31.12.2008, a to 642 137 obyvatel, ve zbylých sledovaných letech měl počet obyvatel klesající tendenci. K nejvyššímu meziročnímu poklesu došlo v roce 2011, kdy se počet obyvatel snížil o 3 043 oproti roku 2010. Od roku 2009 k 31.12.2017 se počet obyvatel snížil celkem o 8 959 na 633 178 obyvatel. Pokles obyvatel Olomouckého kraje je způsoben dlouhodobou nízkou porodností, přirozeným úbytkem obyvatelstva i vnitřní migrací, která nabývá od roku 2009 záporných hodnot. [23]

V následujícím grafu č. 2 je znázorněn vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017.

Graf 2 Vývoj počtu obyvatel Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

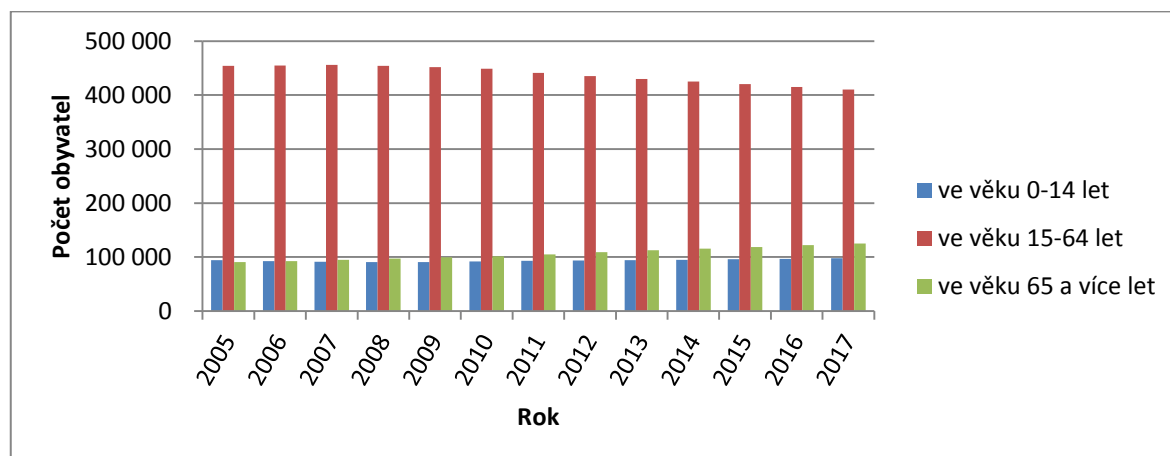
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Koncem roku 2017 byl průměrný věk obyvatele v kraji 42,6 let. Celkovou populaci daného kraje tvořily z 51,06 % ženy s průměrným věkem 44,1 let a ze 48,94 % muži, jejichž průměrný věk dosahoval 41 let.

Z hlediska věkové struktury populace byl v Olomouckém kraji zaznamenán nárůst v každém roce pouze u obyvatel ve věku 65 a více let, a to v průměru o 106 497 obyvatel za sledované období. Počet obyvatel v produktivním věku se v počátečních letech sledování navyšoval až do roku 2008, ve kterém došlo k prvnímu snížení obyvatel z 455 756 na 454 240. Následně snižování obyvatel v produktivním věku pokračovalo do konce stanoveného období. Věková skladba obyvatelstva je znázorněna v grafu č. 3 a zpracována v příloze č. 6.

Nejvyšší zastoupení má skupina obyvatel ve věku 15 – 64 let v průměrné výši 438 089 osob a naopak nejnižší zastoupení je u nejmladší populace kraje, v kategorii 0 - 14 let, jejichž průměrná hodnota je 93 633 obyvatel. [25]

Graf 3 Věková struktura obyvatelstva Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

4.2 Ekonomická struktura Olomouckého kraje

Olomoucký kraj je z ekonomického hlediska průmyslovou oblastí s rozvinutými službami. Dostatečně rozmanitá a více stabilní je ekonomika v okresech Hané, zatímco okres Jeseník a z části i okres Šumperk (především na severu) patří k ekonomicky slabším. Zejména díky jejich poloze, horší dopravní dostupnosti a narušení sociálního a hospodářského života po druhé světové válce. [24]

Průměrná hrubá měsíční mzda v Olomouckém kraji v roce 2017 byla ve výši 26 372 Kč. Podle údajů ČSÚ byla v mezikrajském srovnání 3. nejnižší mzdou po kraji Karlovarském a Zlínském. Její hodnota byla o 3 132 Kč nižší než stanovený národní průměr. V kraji působí mnoho tradičních průmyslových podniků – potravinářské podniky navazující na zemědělskou výrobu, výroba kovodělných a dopravních prostředků, výroba strojů a zařízení, dřevařský a papírenský průmysl, chemický průmysl, průmysl optiky a další. V roce 2017 bylo se sídlem v Olomouckém kraji zaregistrováno celkem 142 182 ekonomických subjektů. [25]

Tabulka 1 Nejvýznamnější zaměstnavatelé v Olomouckém kraji k 31.12.2017

Odvětví	Zaměstnavatelé	Okres
Zemědělství a lesnictví	ÚSOVSKO AGRO s.r.o.	Šumperk
	ZD Senice na Hané	Olomouc
	Zemědělské družstvo Unčovice	Olomouc
	Vojenské lesy a statky ČR, s.p.	Olomouc, Prostějov, Přerov
Těžební průmysl	Vápenka Vitošov s.r.o.	Šumperk
	Slezské kamenolomy a.s.	Jeseník
Kožedělný průmysl	Gala a.s.	Přerov
Potravinářský průmysl	Brazzale Moravia, a.s.	Olomouc
	Nestlé Česko, s.r.o., závod Zora Ol.	Olomouc
	OLMA Olomouc, a.s.	Olomouc
	Penam, spol. s.r.o.	Olomouc, Přerov, Šumperk
	Pivovar Holba, a.s.	Šumperk
	Pivovar ZUBR, a.s.	Prostějov
Textilní a oděvní průmysl	KROK CZ, v.o.s.	Prostějov
	Moděva, oděvní družstvo	Přerov
Dřevařský a papírenský průmysl	Agrop Nova a.s.	Přerov
	Balsac papermill s.r.o.	Šumperk
	OP papírna Olšany s.r.o.	Šumperk
Chemický, gumárenský a plastikářský průmysl	Farmak Olomouc, a.s.	Olomouc
	Henniges Hranice, s.r.o.	Prostějov
	Plastkon product s.r.o.	Jeseník

Zdroj: MPSV - vlastní zpracování

5. Analýza dosažených výsledků

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na analýzu dosavadního vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji. Největší pozornost je věnována příčinám nezaměstnanosti rizikových skupin obyvatelstva daného kraje a možnostem, které mohou ovlivnit jejich kvalitu života a změnit dosavadní pozici. Při zjišťování postavení kraje v České republice je zohledněna především demografická a vzdělanostní struktura.

V rámci České republiky lze populaci rozdělit do dvou základních skupin, a to na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Do skupiny ekonomicky aktivního obyvatelstva řadíme osoby zaměstnané v národním hospodářství (mající uzavřený pracovní právní vztah se zaměstnavatelem nebo jsou samostatně výdělečně činné) a nezaměstnané. Do kategorie ekonomicky neaktivního obyvatelstva spadají osoby ve věku 0 – 14 let, osoby starší 64 let, invalidní osoby, studenti a osoby v produktivním věku, které práci aktivně nehledají, nestojí o ni. V uvedené tabulce č. 2 lze vidět členění obyvatelstva Olomouckého kraje na ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo, jejichž četnost je vyjádřena v relativních hodnotách ve vybraných letech 2005, 2011 a 2017.

Tabulka 2 Struktura populace Olomouckého kraje podle vztahu k trhu práce v letech 2005, 2011 a 2017 (v %)

Rok		2005	2011	2017
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	celkem	49,41	47,78	49,17
	zaměstnaní v NH	44,47	43,45	47,35
	nezaměstnaní	4,94	4,32	1,81
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	celkem	50,59	52,31	50,83
	důchodci	22,17	22,95	22,89
	studenti	8,65	9,46	6,55
	děti do 14 let	14,89	14,25	15,17
	ostatní	4,87	5,66	6,21

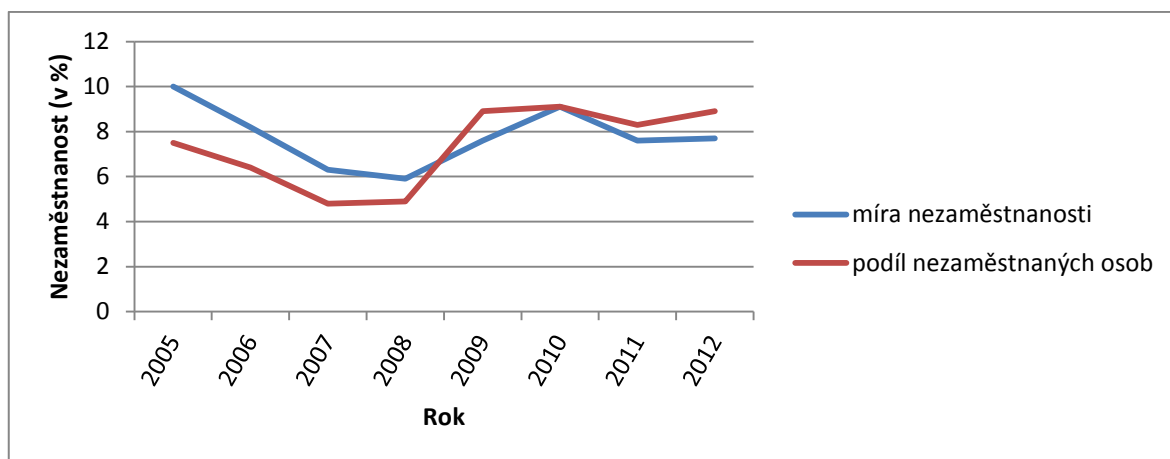
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

5.1. Míra nezaměstnanosti Olomouckého kraje v období 2005 – 2017

Ministerstvo práce a sociálních věcí a Český statistický úřad v současné době využívají k výpočtu nezaměstnanosti v ČR ukazatel nazvaný podíl nezaměstnaných osob. Tento ukazatel vyjadřuje podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 ze všech obyvatel v daném věku, nikoli jen uchazeče o práci, jako tomu bylo před rokem 2013. Původní tzv. registrovaná míra nezaměstnanosti a stávající ukazatel (podíl nezaměstnaných osob) jsou díky odlišné metodice vzájemně nesrovnatelné. Číselník původního ukazatele byl počítán z nezaměstnaných osob ve věku 15 – 74 let, tedy jeho rozsah byl oproti novému ukazateli vyšší a jmenovatel byl naopak zase nižší. Podle podílu nezaměstnaných osob vyjde nezaměstnanost nižší než u registrované míry nezaměstnanosti. Rozdíl v těchto dvou ukazatelích je znázorněn v grafu č. 4.

Při sledování dalšího vývoje nezaměstnanosti bude nadále v diplomové práci pracováno s ukazatelem podílu nezaměstnaných osob. [35]

Graf 4 Srovnání nového a původního ukazatele nezaměstnanosti v Olomouckém kraji v období 2005 – 2012 (v %)

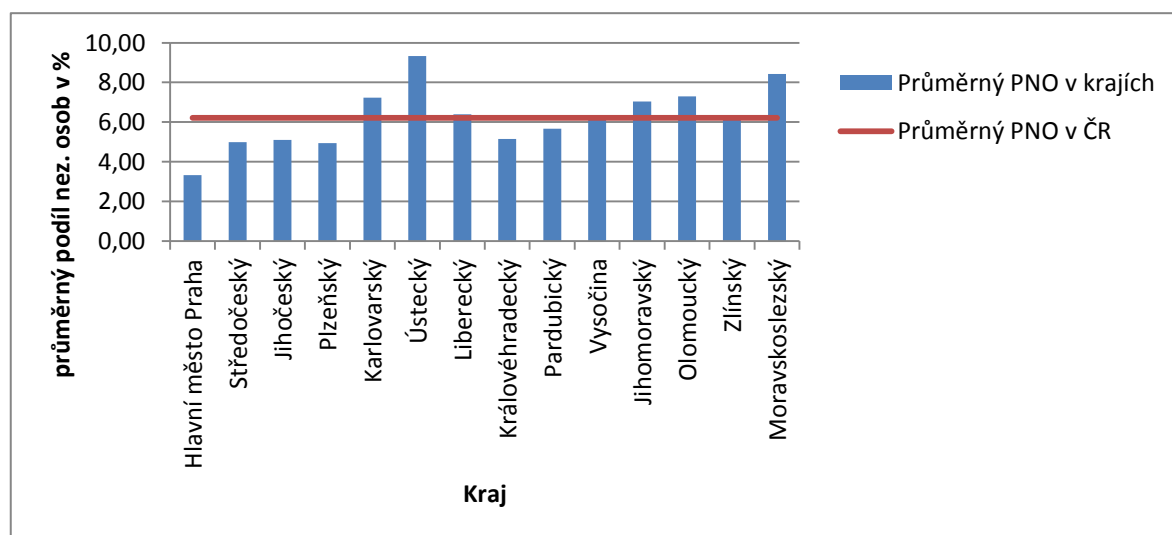
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

5.1.1. Analýza vývoje nezaměstnanosti v ČR

Z vývoje nezaměstnanosti na území České republiky v letech 2005 – 2017, zaznamenaného v příloze č. 8 a zjištěného z Českého statistického úřadu, lze vidět, že se průměrný podíl nezaměstnaných osob pohybuje v intervalu 4,49 % až 8,17 %.

Ve všech krajích docházelo v prvních třech letech sledování ke snižování nezaměstnanosti. Nejnižší podíl nezaměstnaných v krajích byl zaznamenán v roce 2007, mimo Ústeckého, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, tam byl podíl nezaměstnaných osob nejnižší až v následujícím roce 2008. V roce 2009 nepříznivý vývoj zaměstnanosti ovlivnila světová hospodářská krize, podíl nezaměstnaných osob se v České republice zvýšil z hodnoty 4,51 % na 7,12 %. U všech krajů docházelo k navyšování podílů nezaměstnaných osob do roku 2014, protože se do této doby vyrovnávala ekonomika s dopady ekonomické krize. K opětovnému poklesu začalo docházet až v roce 2015 a jeho prohlubování postupně pokračovalo do roku 2017. V roce 2017 byly na celém území ČR zaznamenány nejnižší podíly nezaměstnaných osob. Vývoj míry nezaměstnanosti se snížil na hodnotu 3,77 %, tedy oproti roku 2014 o 3,69 procentních bodů. V mezikrajovém srovnání nejvyšších hodnot podílu nezaměstnaných osob bylo dosahováno v kraji Ústeckém v intervalu 5,39 % – 11,5 % a následně pak v kraji Moravskoslezském s hodnotami od 5,77 % – 10,5 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob vykazovalo hlavní město Praha (1,8 – 5,14 %).

Graf 5 Průměrné hodnoty podílu nezaměstnaných osob v mezikrajovém srovnání v letech 2005 – 2017 (%)

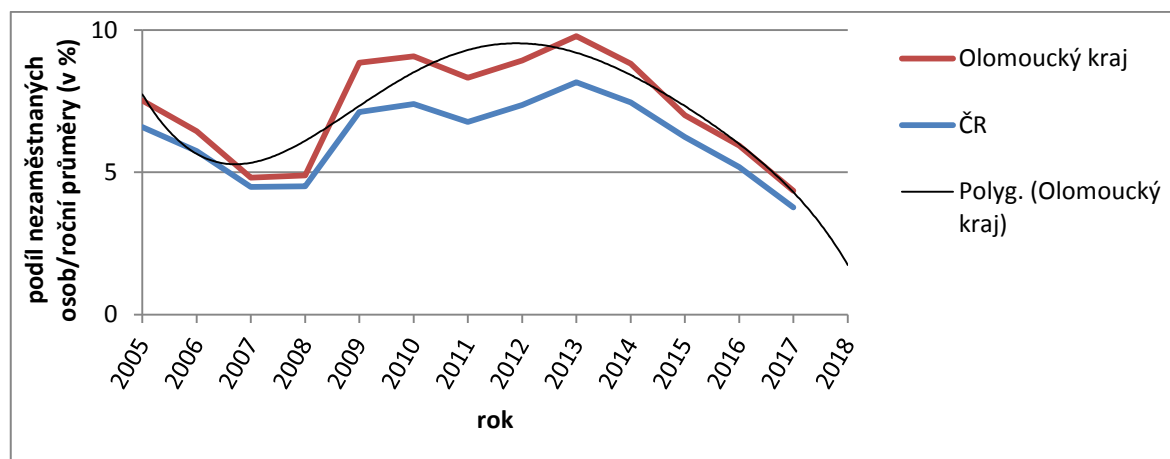
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Uvedený graf č. 5 znázorňuje průměrné hodnoty ukazatele nezaměstnanosti v horizontu let 2005 – 2017 v jednotlivých krajích České republiky. Celorepublikový průměr dosáhl hodnoty 6,22 % a tuto hodnotu nejvíce převýšil Ústecký kraj (9,33 %),

druhý v pořadí byl kraj Moravskoslezský (8,43 %) a následně pak kraje Jihomoravský, Karlovarský, Olomoucký a Liberecký. Tyto regiony sice stále převyšují průměrnou hodnotu ČR, ale jejich vývoj má pozitivní tendenci projevující se poklesem. Nízká nezaměstnanost nastává s ekonomickým růstem v kombinaci s využíváním efektivní aktivní politiky zaměstnanosti. Celkové pořadí a jednotlivé průměry podílu nezaměstnaných osob jsou uvedeny v příloze č. 9.

V grafu č. 6 je zpracován vývoj hodnot ukazatele nezaměstnanosti Olomouckého kraje a celé České republiky v čase. Pro stanovení dalšího vývoje v Olomouckém kraji byl zkonstruován model polynomické funkce. Shoda empirických hodnot s modelem je posouzena indexem determinace, který v tomto případě činí 83,07 %.

Graf 6 Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

5.1.2. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje a jeho okresů

S vyšší nezaměstnaností se Olomoucký kraj potýká především proto, že je průmyslového charakteru, s dominancí strojírenského a elektrotechnického průmyslu. To se ukázalo jako problémové v krizovém roce 2009 a v následujících letech to znamenalo obrovskou nevýhodu. Vysoký podíl organizací z uvedených odvětví je úzce spjat s automobilovou výrobou. Snížení poptávky po automobilech vedlo k výraznému poklesu zakázek, následnému propouštění a také to vedlo ke snížení investičních aktiv podnikatelské sféry na obnovu či rozšíření strojírenského zařízení. V Olomouckém kraji,

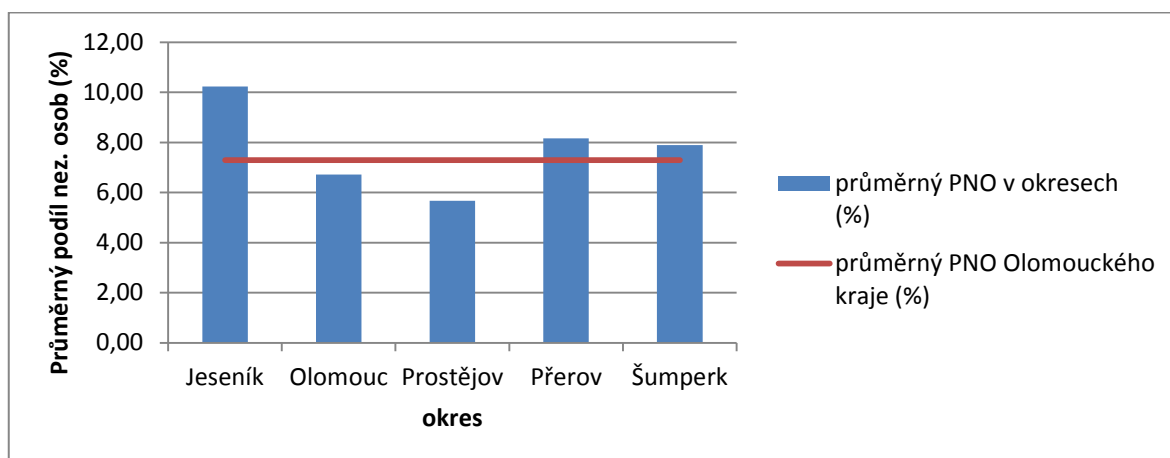
ve srovnání s ostatními kraji, došlo v roce 2009 k největšímu nárůstu nezaměstnanosti z 4,89 % na 8,86 %, tedy o 3,97 procentních bodů, jak je uvedeno v příloze č. 10.

Finanční krize měla hrozivý dopad i na výrobní odvětví, která byla již dříve ohrožena levnější asijskou konkurencí (sklářství, textilnictví). Především v okresech Šumperk a Prostějov došlo k zánikům tradičních výrobců v těchto odvětvích.

Analýza vývoje podílu nezaměstnaných osob a jeho meziroční změny v letech 2005 – 2017 v Olomouckém kraji je uvedena s pomocí elementárních charakteristik v příloze č. 10. Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let měl ve sledovaném období diferencovaný průběh. Z počátku měl vývoj v letech 2006 – 2007 meziročně klesající tendenci. V období 2008 – 2013 vystřídal pokles meziroční růst, s výjimkou roku 2011, kde došlo k mírnému poklesu o 0,75 %. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v již zmíněném roce 2009. Od roku 2014 do konce sledovaného období pokračoval meziroční pokles, který byl nejmarkantnější v roce 2015, jehož průměrná hodnota byla oproti roku 2014 menší o 1,81 %.

Vývoj průměrných hodnot daného ukazatele nezaměstnanosti v letech 2005 – 2017 v jednotlivých okresech Olomouckého kraje je zachycen v tabulce v příloze č. 11 a grafu č. 7. Je zde zachycen fakt, že regiony ve sledovaných letech vykazují výrazné rozdíly v nezaměstnanosti. V regionech, kde dosahuje nezaměstnanost vyšších hodnot, pracuje převážná část obyvatel v zemědělství a lesnictví.

Graf 7 Průměrný podíl nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje v období 2005 – 2017 (v %)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Nejvyšší hodnotu ve vývoji průměrného podílu nezaměstnaných osob vykazuje okres Jeseník (10,3 %) nacházející se v severním cípu kraje. Jeho vysoká nezaměstnanost je dána především špatnou dopravní dostupností a nízkým počtem pracovních příležitostí. Podíl nezaměstnaných osob zde v roce 2010 dosáhl hodnoty až 13,2 %. Naopak nejnižší hodnoty vývoje nezaměstnanosti vykazuje okres Prostějov, kde je průměrný podíl nezaměstnaných osob roven 5,66 % a nejnižší hodnoty dosáhl v posledním roce sledování, a to hodnoty 2,78 %. V ostatních okresech se průměrné hodnoty podílu nezaměstnaných osob v letech 2005 – 2017 pohybovaly v intervalu od 6,71 % – 8,16 %. Průměrná hodnota podílu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji činila v tomto období 7,29 %.

5.1.3. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle pohlaví

Celkový počet obyvatel České republiky ve věku 15 – 64 let, tedy produktivní část obyvatelstva, rozdělen podle pohlaví, vykazoval na konci roku 2017 hodnoty 202 tis. žen a 208,3 tis. mužů, rozdíl 6,3 tis. ve prospěch mužů. Zatímco se v počátku sledovaného období meziroční celkový počet žen téměř nezměnil, u mužů docházelo k postupnému meziročnímu nárůstu, v průměru o 0,85 tisíc mužů, jak ukazuje tabulka v příloze č. 12. V následujících letech docházelo už jen k postupnému meziročnímu poklesu obou pohlaví až do konce analyzovaného období, tj. roku 2017. Ve sledovaném období 2005 – 2017 došlo k celkovému snížení počtu žen o 24,3 tis. a mužů o 19,4 tis., celkově tak došlo k úbytku obyvatelstva ve věku 15 – 64 let o 43,7 tis.

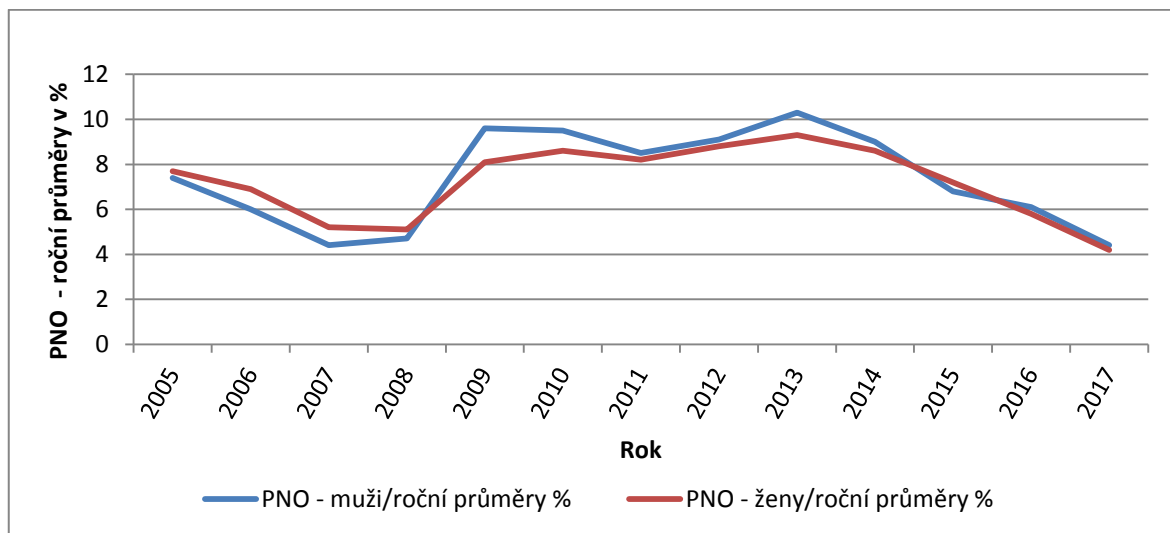
Z analýzy vývoje podílu nezaměstnaných žen v Olomouckém kraji, která je uvedena v přílohách č. 12 a 13, je patrné, že nejvíce kritické jsou roky 2010, 2012, 2013 a 2014, v nichž daný podíl přesahoval hodnotu 8,5 %. Naopak poslední tři sledované roky udávají postupné snižování podílu nezaměstnaných žen. Ke snížení v letech 2015 - 2017 došlo v průměru o 1,47 % a nejnižší hodnoty bylo dosaženo v roce 2017, a to konkrétně 4,2 %.

Sledování podílu nezaměstnaných mužů v Olomouckém kraji je uvedeno v přílohách č. 12 a 14. Hodnoty převyšující 8,5 % byly zjištěny v letech 2009, 2010, 2012, 2013 a 2014. V roce 2013 byl rozdíl největší a průměrná hodnota ukazatele dosáhla hodnoty až 10,3 %. Nejnižší hodnoty (4,4 %) bylo dosaženo v roce 2007 a rovněž jako u podílu nezaměstnaných žen v roce 2017. V ostatních letech sledovaného období 2005 – 2017 se podíl nezaměstnaných mužů pohyboval v intervalu od 4,7 % – 8,5 %.

Stejně jako u žen došlo k postupnému poklesu v posledních třech letech sledování. K nejvýraznějšímu poklesu došlo v roce 2015, a to o 2,2 procentní body, oproti roku 2014.

Rozdíly v podílu nezaměstnaných osob obou pohlaví jsou uvedeny v grafu č. 8. Při porovnávání hodnot míry nezaměstnanosti podle pohlaví v Olomouckém kraji je vidět značná diference zmiňovaného ukazatele nezaměstnanosti.

Graf 8 Vývoj podílu nezaměstnaných žen a mužů v Olomouckém kraji v období 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

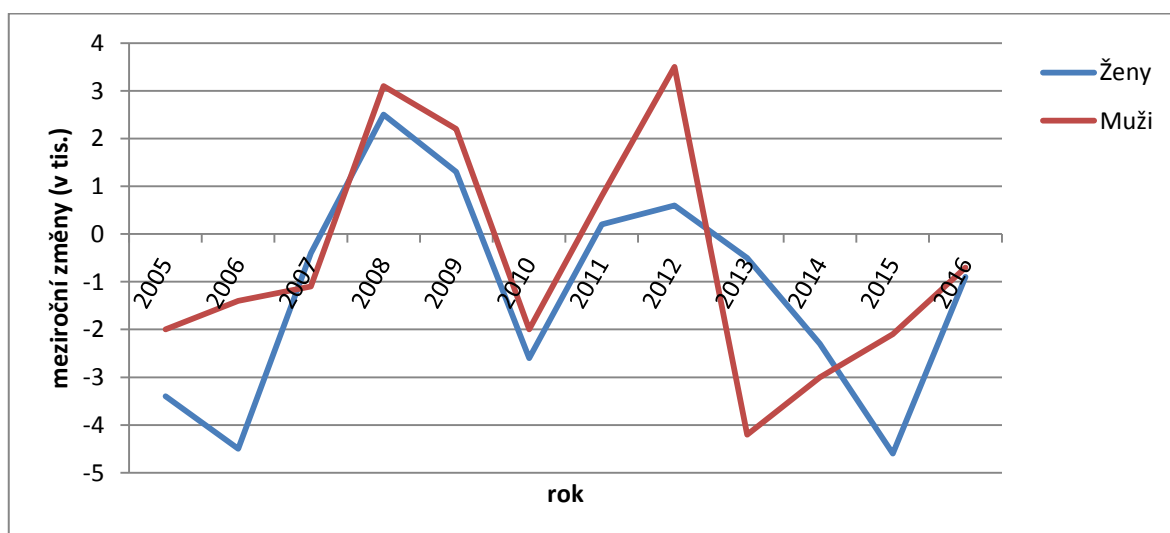
Od počátku sledování do roku 2008 převyšoval podíl nezaměstnanosti žen ten mužský v průměru o 0,6 %. Ve zbylém sledovaném období docházelo k převaze podílu nezaměstnaných mužů nad podílem žen, mimo rok 2015. Nejvýraznější rozdíl mezi ukazateli podle pohlaví nastal v roce 2009, kdy ukazatel nezaměstnanosti mužské populace převýšil tu ženskou o 1,5 % a následně ještě v roce 2013 o 1 %. Od roku 2014 se začala tendence rozdílů snižovat a v roce 2017 dosáhla rozdílu nejnižšího (0,2 %).

Celkově lze konstatovat, že rozdíly v ročních průměrech podílu nezaměstnaných osob podle pohlaví jsou minimální a nelze z toho tedy vyvozovat žádné konkrétní závěry. Pro dokonalejší představu o počtu nezaměstnaných žen a mužů v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 jsou zpracována absolutní data s elementárními charakteristikami v příloze č. 18 a 19. Provedená analýza nezaměstnanosti žen ukázala, že nejvíce nezaměstnaných jich bylo v roce 2005, a to ve výši 19,2 tisíc. Naopak nejnižší počet nezaměstnaných žen byl zaznamenán v posledním roce sledování v celkovém počtu 4,6 tisíc. Rozdíl v počtu nezaměstnaných žen oproti roku 2005 byl více jak 14 tis. a jedná

se tak o 76 % pokles. Koeficient růstu nabýval nejvyšší hodnoty 1,23 % v meziročním nárůstu v roce 2009.

Zpočátku sledování byl vývoj mužské nezaměstnanosti klesající, poté se počet nezaměstnaných mužů pohyboval v intervalu 10,8 tis. – 13 tis. až do roku 2013, ve kterém bylo zaznamenáno nejvíce nezaměstnaných mužů (15,3 tis.) v celém sledovaném období 2005 – 2017. Následně od roku 2014 docházelo opět k postupnému poklesu mužské nezaměstnanosti až na hodnotu 5,3 tis. v posledním roce. Rozdíl mezi extrémními hodnotami v daném období byl vyšší než 10 tis. nezaměstnaných mužů. Meziroční vývoj změn nezaměstnaných osob obou pohlaví v letech 2005 – 2017 v Olomouckém kraji je zobrazen v příloze č. 19 a v grafu č. 9.

Graf 9 Vývoj meziročních rozdílů v počtu nezaměstnaných osob obou pohlaví v Olomouckém kraji 2005 – 2017 (v tis.)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

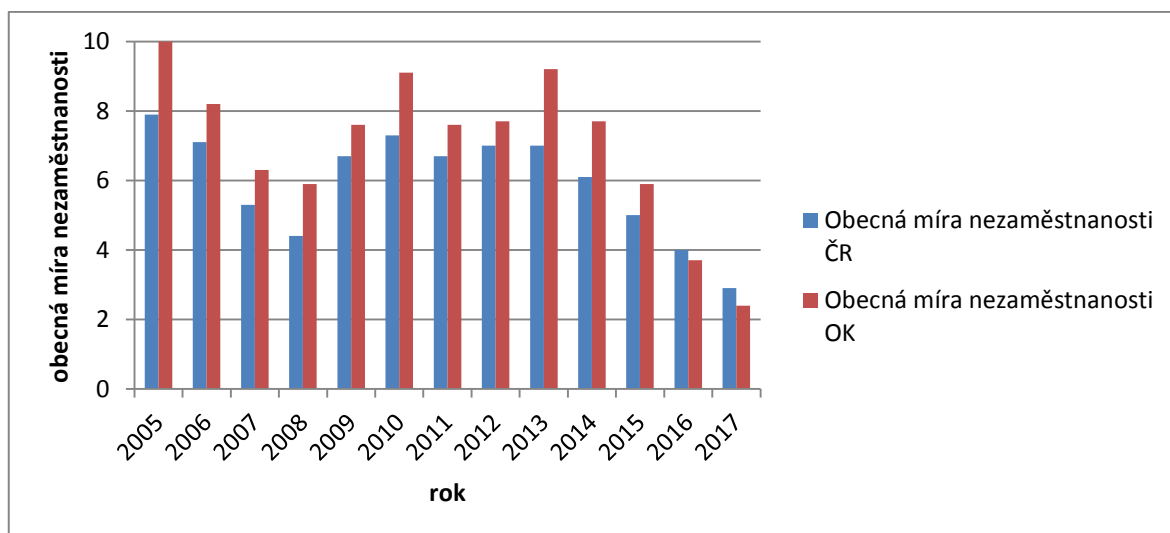
5.1.4. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle věku

Dalším základním faktorem vedle pohlaví je věk, jenž ovlivňuje uplatnění na trhu práce. Hlavním důvodem, proč dochází k nezaměstnanosti, je nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle a díky vzájemnému propojení těchto základních faktorů ještě s jejich vzděláním. Lidé v pokročilejším věku mohou být ohroženější skupinou z hlediska zdravotního stavu a malou vzdělaností v oblastech technologického vývoje, a to i přes

dlouholeté pracovní zkušenosti. Naopak mladá populace se potýká s nezaměstnaností z důvodu nedostatečné odborné praxe a zkušeností.

Pro další analýzu vývoje nezaměstnanosti bude použit ukazatel Českého statistického úřadu, tj. obecná míra nezaměstnanosti. Na rozdíl od ukazatele MPSV je obecná míra nezaměstnanosti více reprezentativní, protože sběr dat probíhá na základě výběrového šetření. Její hodnota je vyjádřena jako podíl nezaměstnaných osob k celkovému aktivnímu obyvatelstvu. Vývoj uvedeného ukazatele nezaměstnanosti Olomouckého kraje ve srovnání s Českou republikou v období 2005 – 2017 je znázorněn v grafu č. 10. Podkladem k sestrojení grafu jsou zpracované tabulky uvedené v příloze č. 17.

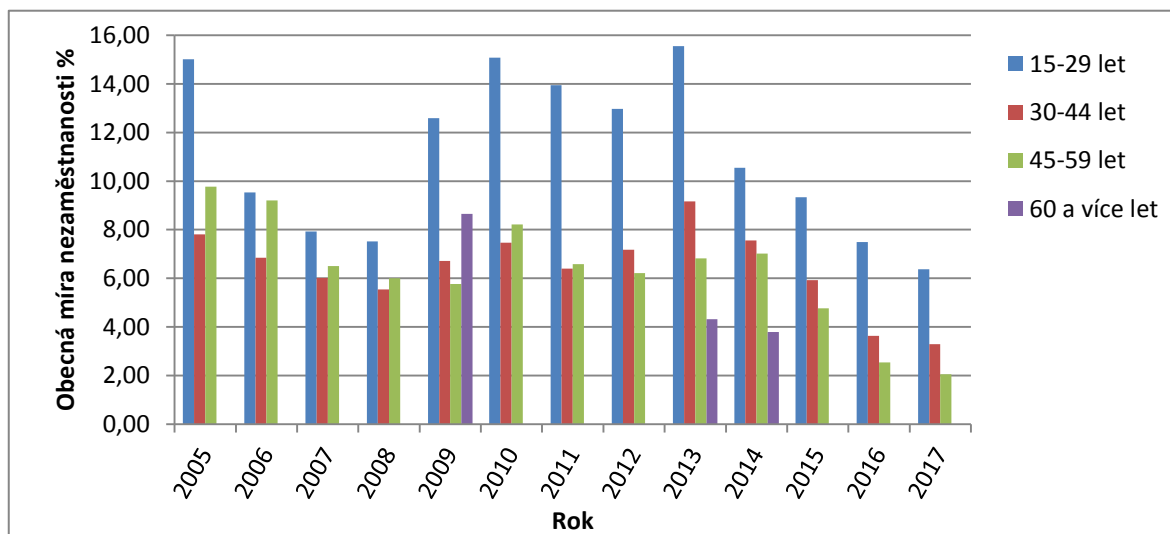
Graf 10 Obecná míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a v ČR v letech 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Podle počtu osob uvedeného na ČSÚ byla spočítána obecná míra nezaměstnanosti pro jednotlivé věkové skupiny obyvatel. Analýza věkových skupin je uvedena v příloze č. 20 a vypočtený ukazatel nezaměstnanosti v tabulce č. 21. Graf č. 11 vypovídá o tom, že nejvíce ohroženou skupinou obyvatel jsou mladí lidé ve věku 15 – 29 let.

Graf 11 Vývoj obecné míry nezaměstnanosti věkových skupin v Olomouckém kraji v období 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

U všech věkových skupin lze vidět ovlivnění vývoje celkové nezaměstnanosti daného kraje počátečním oživením ekonomiky s následnými dopady ekonomické krize. Od roku 2010 docházelo k postupnému poklesu míry nezaměstnanosti ve většině věkových skupin s výjimkou roku 2013. Při posouzení ukazatele nezaměstnanosti jednotlivých věkových skupin ve sledovaném období bylo zjištěno, že nejohroženější skupinou nezaměstnaných jsou mladí lidé ve věku 15 – 29 let s OMN pohybující se v intervalu 6 – 16 %. U skupiny osob ve věku 30 – 44 let se ukazatel nezaměstnanosti pohyboval v intervalu 3 % – 9 % a v intervalu 2 % – 10 % u osob ve věku 45 – 59 let. Míra nezaměstnanosti u poslední věkové skupiny se pohybovala mezi 4 % – 9 %.

Dynamika vývoje nezaměstnaných osob, nejen nejrizikovější věkové skupiny, ale i těch ostatních v Olomouckém kraji, je podrobněji analyzována i vzhledem k pohlaví v příloze č. 22. Změny ukazatele se u věkové skupiny 15 – 29 let projevovaly v ženské populaci meziročně opět kolísavě a rovněž v souvislosti s vývojem ekonomiky. Ženy v této věkové kategorii jsou ohroženy nejen při prvotním vstupu na trh práce, kdy nemají dostatečnou odbornost a zkušenosti stejně jako muži, ale i po nástupu po mateřské a rodičovské dovolené. Po tomto období bývá velmi těžké se na tento trh vrátit z důvodu omezení akceptovat stanovené pracovní podmínky, např. nevyhovující pracovní doba ve vztahu k péči o děti. Nejen výše uvedený důvod má vliv na obtížnější návrat

na pracovní trh, ale na vině je i znatelná ztráta znalostí, dovedností, které jsou potřebné k výkonu práce především vzhledem k technologickému vývoji.

Nejvyšší pokles byl zaznamenán mezi roky 2005 – 2006, kdy obecná míra nezaměstnanosti žen klesla o 9,9 %. V absolutním vyjádření se počet nezaměstnaných žen ve věku 15 – 29 let snížil o 2,4 tis. Důvodem tohoto snížení nezaměstnanosti je oživení trhu práce po vstupu země do Evropské unie a neustálé posouvání plánovaného mateřství. Naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán mezi roky 2008 – 2009, ukazatel nezaměstnanosti se zvýšil o 7,8 % a absolutně došlo k nárůstu nezaměstnaných žen v uvedené věkové skupině o 2,2 tis. Příčinou navýšení nezaměstnanosti je již zmiňovaná ekonomická krize, kdy docházelo k propouštění zaměstnanců a ze stran zaměstnavatelů k obavám při vytváření nových pracovních míst.

Ve stejné rizikové skupině u mužské populace vývoj nezaměstnanosti také meziročně kolísal. Průměrný koeficient růstu popisující vývoj mezi roky 2005 – 2017 je ve výši 0,9636 u počtu nezaměstnaných mužů a ukazatel míry nezaměstnanosti je v průměru ve výši 0,9970. V první třetině měl vývoj opět do roku 2008 klesající tendenci a obecná míra nezaměstnanosti se mezi lety 2005 – 2008 snížila o více jak 67 %. Následně se však po tomto roce začaly projevovat důsledky ekonomické krize a ukazatel nezaměstnanosti začal růst. K nejvýraznějšímu nárůstu v počtu nezaměstnaných mužů došlo mezi roky 2012 – 2013, přibližně o 2,1 tis. a ukazatel obecné míry nezaměstnanosti se zvýšil o 8,1 %. Následující rok došlo ke zlomovému okamžiku a počet nezaměstnaných mužů už se nadále jen snižoval. Nejnižší hodnotu 1,8 tis. nezaměstnaných mužů v letech 15 – 29 let přinesl konec analyzovaného období, rok 2017. Pozitivní pokles je zapříčiněn nejen ekonomickým růstem, ale především efektivním využíváním nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Ve skupině nezaměstnaných ve věku 30 – 44 let se opět projevovaly značné rozdíly mezi pohlavími. Zpracovaná data, která byla dostupná z ČSÚ, jsou uvedena také v příloze č. 22. U ženské populace daného věku byl zaznamenán pozitivní vývoj v uplatnění na trhu práce až do roku 2008. K prvnímu nárůstu došlo v nadcházejícím roce 2009, a to o 0,8 tis. žen. Podíl žen se vůči všem ekonomicky aktivním ženám ve stejné věkové kategorii mezi roky 2008 a 2009 zvýšil o 1,3 %. Počet žen v následujících letech kolísal mezi hodnotami 5,3 – 5,5 tis. až do roku 2013, kdy došlo k největší negativní meziroční změně. Oproti roku 2012 ukazatel nezaměstnanosti narostl o 3,4 % a tento nárůst byl zároveň i poslední.

Od následujícího roku už docházelo pouze ke snižování negativního jevu nezaměstnanosti a v posledním roce byl počet nezaměstnaných žen pouze 2,3 tis. Nejvyšší pokles obecné míry nezaměstnanosti byl mezi roky 2015 a 2016 vyjádřen první absolutní diferencí o 3,7 %.

V počátečních letech pozorování se počet nezaměstnaných mužů pohyboval v rozmezí 2,3 – 2,6 tis. Poté nastala, obdobně jako u předchozích skupin, fáze narůstání v letech 2009 – 2013, díky ekonomickým problémům země. Výjimkou byl rok 2011, kdy došlo ke snížení nezaměstnaných mužů oproti roku 2010 o 0,9 tis. Ve zbytku stanoveného období docházelo k postupnému snižování počtu nezaměstnaných mužů. Nejmarkantnější rozdíl byl zaznamenán mezi roky 2014 – 2015, kdy došlo ke snížení míry nezaměstnanosti mužů o více jak 30 % a hodnota podílu nezaměstnaných k celkovému počtu pracovní síly v dané kategorii dosahovala přibližně 4 %. Poslední dva roky kulminoval počet nezaměstnaných mužů okolo hodnoty 1,9 tis. a dosáhl téměř počtu nezaměstnaných mladších mužů (1,8 tis.).

Závěrečnou detailně analyzovanou kategorií obyvatel v diplomové práci jsou ženy a muži v letech 45 až 59 let. Data o skupině obyvatel 60 let a více nejsou na ČSÚ k dispozici ve všech letech nebo jsou údaje velmi zkreslené, a tím by bylo vzájemné porovnávání nepřesné. Nejvyšší zaznamenaný počet nezaměstnaných žen v této věkové skupině byl v úvodním roce 2005 a jednalo se o více než 7,4 tis. žen neuplatněných na pracovním trhu. V průběhu prvních let opět probíhala fáze poklesu nezaměstnaných žen a v letech 2006 až 2007 byl meziroční pokles míry nezaměstnanosti o 3,6 %. Počet nezaměstnaných žen v této věkové skupině a zmiňovaném období klesl z 6,2 tis. na 3,6 tis. V ostatních letech docházelo k mírnému nárůstu a následně zase poklesu míry nezaměstnanosti žen až na hodnotu 1,3 %, která odpovídala počtu 0,7 tis. nezaměstnaných žen. U mužů ve stejné věkové kategorii byla situace obdobná jako u žen v dané kategorii. Obecná míra nezaměstnanosti mužů byla nejvyšší v prvních dvou letech, poté už byla nižší než 7 %. Nejvyšší meziroční změnu vyjádřil koeficient růstu mezi lety 2009 – 2010 hodnotou 1,37 %.

Z výše uvedené podrobné analýzy vyplývá, že nejrizikovější skupinou nezaměstnaných jsou v Olomouckém kraji mladí lidé. Při důkladném prozkoumání bylo zjištěno všeobecné riziko u skupiny žen, a to bez rozdílu věku. Obecná míra nezaměstnanosti zjištěná u žen ve věku 15 – 29 let byla ve většině let (mimo 2012, 2013,

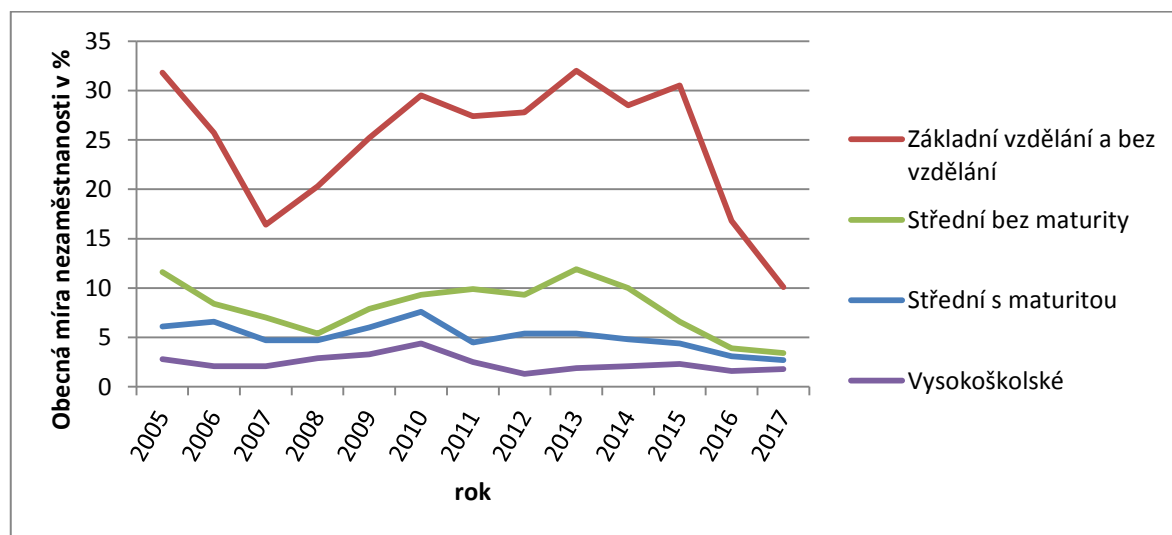

2015, 2016) vyšší než u mužů o 0,4 % – 10,7 %. Daný ukazatel věkové kategorie 30 – 45 let vykazoval rozdíl od 1,4 % až 8,8 % ve prospěch mužů a u poslední analyzované skupiny 45 – 59 let byla pozice u žen opět horší ve všech letech, mimo roky 2016, 2017. Rozdíl podílu nezaměstnaných na všech ekonomicky aktivních ve stanoveném věku se pohyboval v rozmezí 0,9 % až 5,9 %. Ženy spadají do rizikové skupiny nezaměstnaných a bude jim věnována ještě pozornost v další části práce.

5.1.5. Analýza vývoje nezaměstnanosti Olomouckého kraje dle vzdělání

Dalším pohledem, z kterého může být analyzována míra nezaměstnanosti, je zaměření se na vzdělanostní strukturu populace v Olomouckém kraji. Vzdělání hraje důležitou roli při pronikání či návratu na trh práce. Nedostatečná či nízká úroveň vzdělání může bránit nezaměstnaným k získání lepší pracovní pozice. Prvotní zpracování a porovnání dat z Českého statistického úřadu je bez ohledu na věk a pohlaví osob.

Graf 12 Vývoj obecné míry nezaměstnanosti podle ukončeného stupně vzdělání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (%)

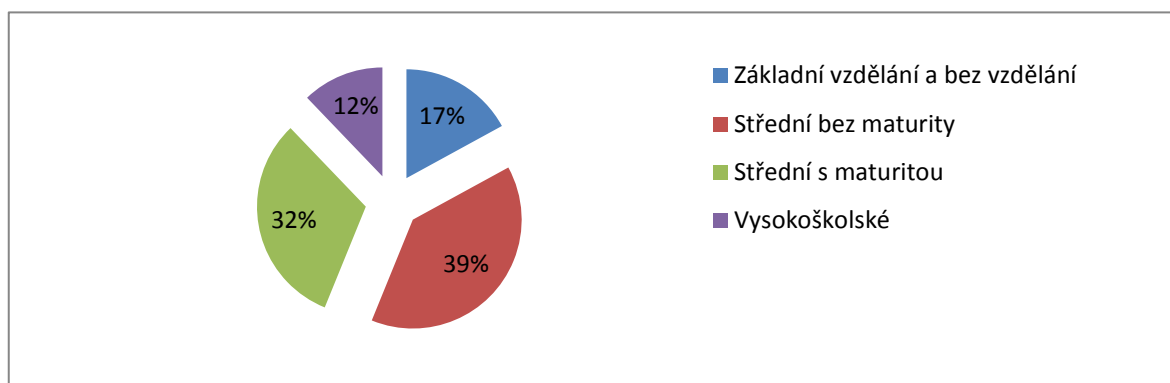
Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

V grafickém znázornění výše je zachycen průběh vývoje obecné míry nezaměstnanosti podle vzdělanostní struktury nezaměstnaných osob Olomouckého kraje (graf č. 12). Hned na první pohled lze vidět, že nepříznivá situace na pracovním trhu

je u osob, jež mají dokončené jen základní vzdělání nebo u osob bez vzdělání. U této skupiny osob jsou evidovány nejen nejvyšší relativní hodnoty, ale i výrazná a častá změna ve směru tendence vývoje v období 2005 – 2017. Zpracovaná tabulka v příloze č. 23 ukazuje u výše zmíněné nejrizikovější skupiny nejvýraznější rozdíl v porovnání s vysokoškolsky vzdělanou populací v roce 2013, a to více jak 30 %. Je to z již dříve zmiňovaného důvodu, kdy v tomto období postupně kulminovaly dopady ekonomické krize. Fakt, že úroveň dosaženého vzdělání je úzce spjatá s uplatněním a prosazením se na trhu práce, se jeví jako zásadní hlavně v době, kdy se ekonomice nedaří a kdy jsou zaměstnavatelé nuceni propouštět. Z tohoto důvodu byla provedena celková analýza struktury obyvatelstva podle vzdělání u obyvatel starších patnácti let v Olomouckém kraji zařazena až do analytické části práce, aby bylo jasnější porovnání mezi dosaženou úrovní vzdělání a rizikem vzniku nezaměstnanosti.

Převaha středoškolsky vzdělaných osob v daném kraji je okamžitě patrná z grafu č. 13. Jejich podíl ve sledovaném období 2005 – 2017 činí 71 % s vyšším zastoupením osob s ukončeným středoškolským vzděláním bez maturity. Nejnižší podíl je naopak u vysokoškolsky vzdělaných osob ve výši 12 %. Data čerpána z ČSÚ jsou zpracována podrobněji z hlediska genderových skupin v příloze č. 24.

Graf 13 Průměrný podíl počtu obyvatel Olomouckého kraje dle vzdělání v období 2005 – 2017

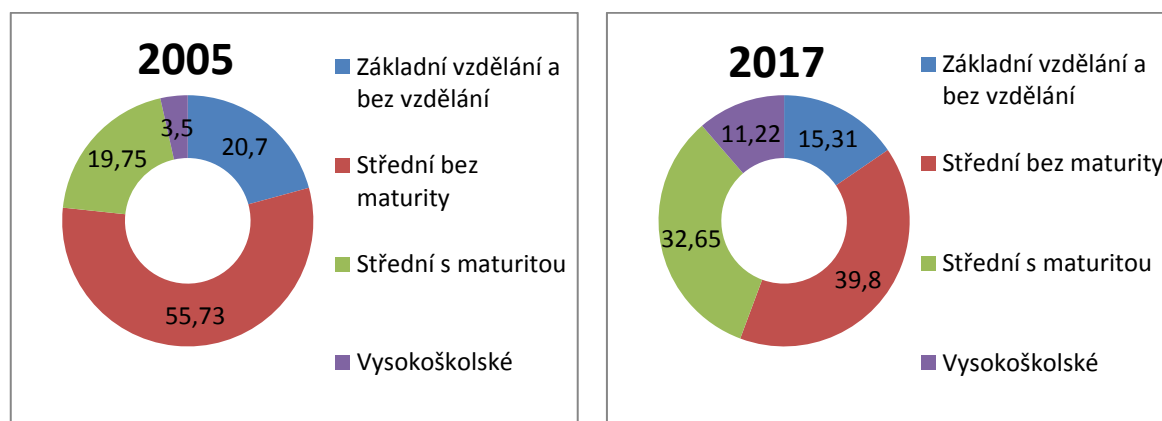

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Při porovnávání pohlaví v uvedených vzdělanostních kategoriích je zjištěno, že skupina žen se základním vzděláním převažuje nad mužskou téměř o 10 %. Právě i riziko vzdělání je vedle rizika věku a pohlaví dalším faktorem ovlivňující nižší uplatnění žen na pracovním trhu. U středoškolsky vzdělaných osob bez maturity (s výučním listem)

převažují opět muži, a to o 14,4 % a naopak ženy s dokončeným středoškolským vzděláním s maturitou tvoří větší část než muži s rozdílem 5,9 %. Nejnižší rozdíl mezi pohlavím byl zjištěn u vysokoškolsky vzdělaných osob, kdy mužská část převyšuje ženskou pouze o 1,2 %. Uvedený faktor ovlivňující úspěšnost uplatnění a jeho udržení se na pracovním trhu je dále detailněji analyzován.

Graf 14 Komparace vzdělanostní struktury nezaměstnaných v Olomouckém kraji 2005 a 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Komparací nezaměstnaných osob podle ukončeného stupně vzdělání na celkovém počtu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji, vyobrazené v grafu č. 14, v letech 2005 a 2017 lze konstatovat, že Olomoucký kraj vykazuje v posledním roce sledování 7,7 % zvýšení podílu nezaměstnaných osob s vysokoškolským vzděláním a více než 12,9 % navýšení u osob se středoškolským vzděláním s maturitou. Naopak nižší zastoupení vykazuje v roce 2017 oproti roku 2005, skupina osob se základním nebo žádným vzděláním o téměř 5,4 % a se středoškolským vzděláním bez maturity ve výši 15,9 %. Při podrobnější analýze dat uvedených v příloze č. 25 vypovídající o vývoji počtu nezaměstnaných osob je možné říci, že nejvyšší hodnoty byly vždy u podílu na nezaměstnaných osobách se středoškolským vzděláním bez maturity.

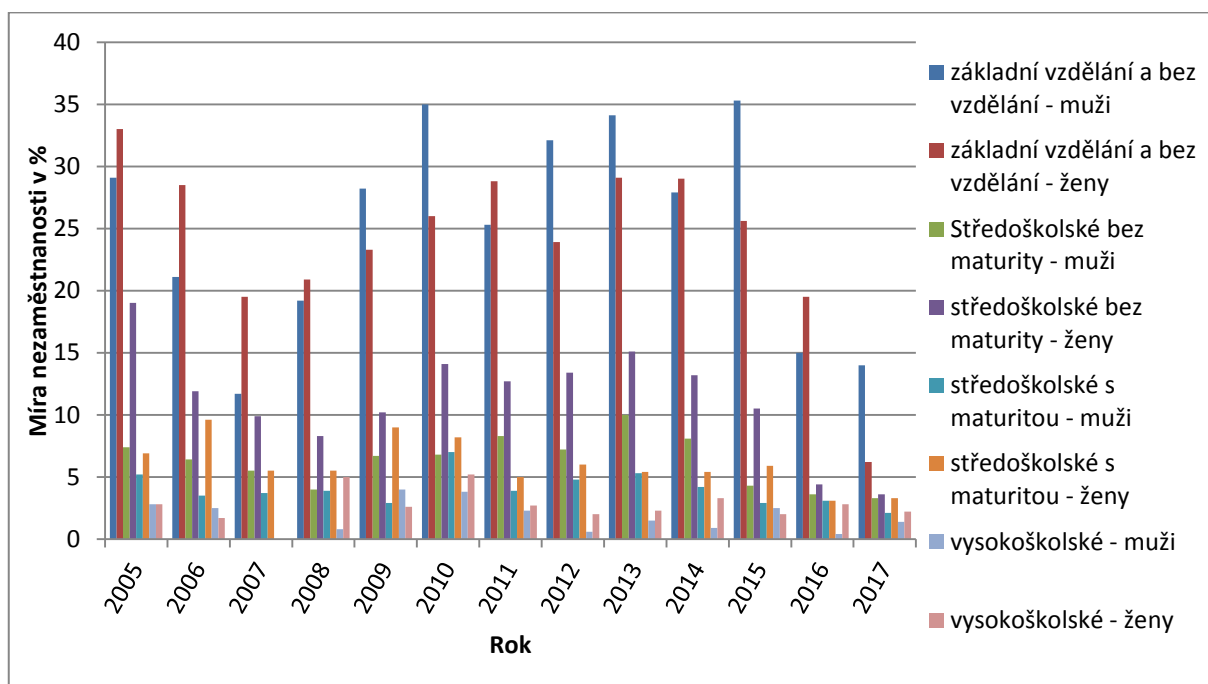
Vysoké relativní zastoupení lze současně vidět i u nezaměstnaných se středoškolským vzděláním s maturitou, jejichž podíl se na počtu nezaměstnaných pohyboval v rozmezí 19,75 % až 32,65 %. V absolutním vyjádření se pak jednalo o rozmezí 3,2 tis. až 7,1 tis. Od roku 2013 je možné pozorovat postupný nárůst, který dosáhl v roce 2017 hodnoty 32,65 %.

O něco nižší počet nezaměstnaných je v kategorii osob se základním vzděláním a bez vzdělání. Jeho vývoj byl v průběhu let většinou stabilní a v žádném roce nepřesáhl počet 6,5 tis. osob bez práce v Olomouckém kraji. Relativně vyjádřený počet v letech 2005 – 2016 se pohyboval mezi hodnotami 17,33 % – 24,32 %. K významnému poklesu došlo v roce 2017, kdy bylo dosaženo hodnoty 15,31 %.

Nejnižší zastoupení nezaměstnaných měla, jak už bylo zmíněno výše, skupina osob s nejvyšším vzděláním. Nejvyšší počet nezaměstnaných ve výši 9 tis. byl v roce 2010, v ostatních letech počet vysokoškoláků kolísal v intervalu 0,7 – 1,4 tis. Je nutné zmínit, že v roce 2017 je rozdíl podílu nezaměstnaných osob této kategorie oproti roku 2005 vyšší o více než 7,72 %.

Rostoucí podíl nezaměstnaných osob s dosaženým vysokoškolským vzděláním a středním vzděláním s maturitou od roku 2013 může být ovlivněn především změnou poptávky zaměstnavatelů v kraji, kdy dochází k nárůstu chybějící pracovní síly u manuálně prováděných činností v průmyslových podnicích. Mezi další rizika u vzdělané populace patří také vystudovaný obor, který nemusí korespondovat s poptávkou po práci v průmyslově zaměřených regionech a mzdové ohodnocení, které nemusí odpovídat představám vysokoškoláků.

Graf 15 Míra nezaměstnanosti podle pohlaví a vzdělání v Olomouckém kraji 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Dalším faktorem, jenž byl zvolen pro další pozorování míry nezaměstnanosti, je pohlaví nezaměstnaných osob. Data z ČSÚ, uvedená v příloze č. 26, jsou analyzována podle dosažené úrovně vzdělání obyvatel v Olomouckém kraji a z následného porovnávání daných skupin vyplývá, které skupiny jsou rizikové ve vztahu k pracovnímu trhu. Jedná se o skupinu obyvatel se vzděláním základním, včetně osob bez vzdělání a skupinu osob se středoškolským vzděláním bez maturity. Z prvotního srovnání bylo zjištěno, že hodnoty u skupin žen byly ve většině případů ve sledovaném období vyšší. Výjimkou byly roky 2009, 2015 a 2017 u žen se vzděláním základním a bez vzdělání a roky 2006, 2009, 2015 u vysokoškolsky vzdělaných žen, v těchto letech byly hodnoty u ženského pohlaví nižší než u pohlaví mužského.

U středoškolsky vzdělané populace bez maturity byla nejvyšší diference mezi pohlavím v roce 2005, a to více než 11,6 %. Naopak nejnižšího procentního rozdílu 0,3 % mezi ženami a muži bylo dosaženo v roce 2017. Míra nezaměstnanosti mužů se u uvedené vzdělanostní skupiny pohybovala v letech 2005 – 2017 v rozmezí hodnot 3,3 % až 8,3 %. Ženská část stejně vzdělané populace v průběhu sledovaných let nabývala hodnot v intervalu mezi 3,6 % a 19 %. Obě populační skupiny (s různou výší) vykazují od roku 2014 pozitivní klesající tendenci v souvislosti s pozitivním hospodářským růstem, kdy dochází k oživení ekonomiky a tím i k vzniku nových pracovních míst. V posledním roce sledování se u středoškolsky vzdělaných mužů bez maturity míra nezaměstnanosti snížila až na hodnotu 3,3 % a u žen klesající tendence dosáhla hodnoty jen o 0,3 % vyšší než u mužů. První absolutní diference poklesu byla u mužů nejvyšší mezi roky 2014 a 2015 (3,8 %) a u žen mezi roky 2015 a 2016 (6,1 %). Průměrný koeficient růstu byl v letech s klesající tendencí u mužů 0,77 a u žen 0,73.

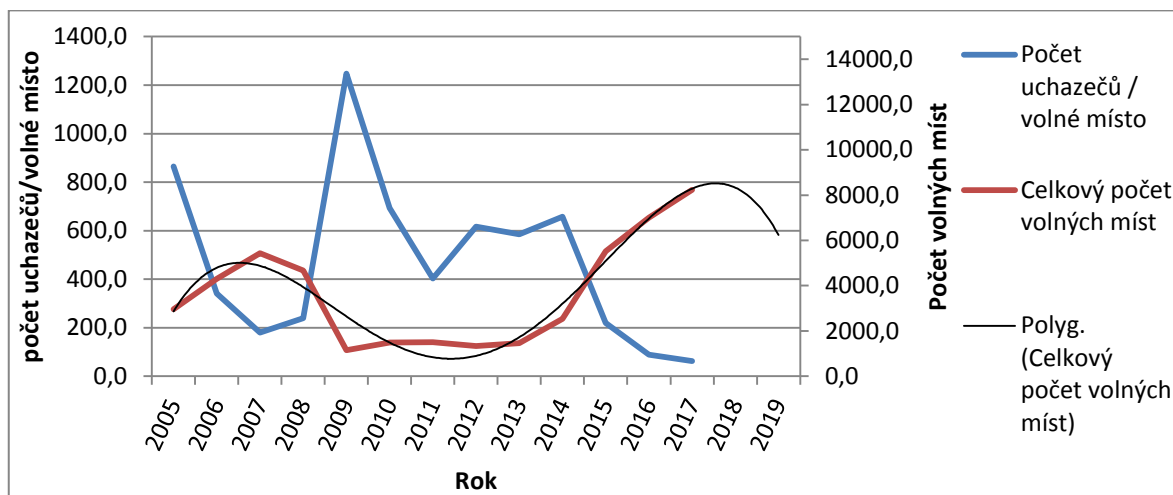
Celkově vyšších hodnot míry nezaměstnanosti v Olomouckém kraji dosahovala skupina populace s dosaženým základním vzděláním, případně se vzděláním žádným. V této vzdělanostní kategorii byly téměř ve všech případech hodnoty u žen vyšší. Z počátku byl podíl u nezaměstnaných mužů více než 29 % a u žen dosáhl až na 33 %. Nejvýraznější pokles u mužů byl mezi roky 2015 a 2016, kdy první absolutní diference dosáhla hodnoty až 20,3 %. U žen byl nejmarkantnější pokles zaznamenán mezi roky 2016 a 2017, a to téměř o 13,3 %. Jak již bylo dříve zmíněno, v roce 2015 a 2017 dosahovaly hodnoty u ženské populace nižších hodnot než u té mužské, v roce 2015 o 9,7 % a v roce 2017 o 11,4 %. Tento rozdíl v neprospěch mužů může být výsledkem, že mimo

průmyslovou výrobu, která výrazně snižuje počet nezaměstnaných v Olomouckém kraji, se rozšiřuje i sektor služeb zaměstnávající převážně ženskou populaci.

5.2. Vývoj poptávky po pracovní síle

Analýza poptávky po pracovní síle v této kapitole je provedená z ročních zpráv o situaci trhu práce podle krajského Úřadu práce. Celkový vývoj volných míst je hodnocen v souvislosti s požadavkem zaměstnavatelů na dosaženou vzdělaností úroveň uchazečů.

Graf 16 Vývoj počtu volných pracovních míst v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Grafické vyjádření č. 16 monitoruje rostoucí trend počtu volných pracovních míst nahlášených samotnými zaměstnavateli. Zkonstruovaný model časové řady počtu volných pracovních míst v Olomouckém kraji byl proložen křivkou parabolického trendu se spolehlivostí 93,21 %. Podle vývoje křivky lze očekávat růst už jen v následujícím období a v dalších letech by mělo dojít k postupnému poklesu. Z grafu lze určit, že v dosavadním vývoji nepanovala stabilita. V prvních letech sledování lze vidět růst, který trval do roku 2007. Meziročně se počet volných pracovních míst v letech 2005 – 2006 zvýšil o 1 688 a v roce následujícím už jen o 687. Podrobný vývoj časové řady je uveden v příloze č. 27. V letech 2008 a 2009 došlo k zásadnímu poklesu. Koeficient růstu mezi roky 2007 a 2008 vykazoval hodnotu 0,5258 a v následujícím období mezi roky 2008 a 2009 dokonce hodnotu 0,2989. Nahlášený počet volných

pracovních pozic v absolutním vyjádření byl v letech 2007 – 2009 nižší o 4 403 volných pracovních míst. Organizace v tomto období začali masově využívat tzv. částečné zaměstnanosti (60 % mzdy), docházelo k propouštění v průmyslových podnicích a v logistických firmách. Naopak ke krátkodobému nárůstu došlo v roce 2010, a to meziročně o 389 míst. Mimo tento rok nadále pokračuje klesající tendence až do roku 2012. Od roku 2013 se začala měnit ze strany zaměstnavatelů nabídka pracovních míst a začala postupně narůstat. Zpočátku byl nárůst patrný, ale s přibývajícím roky se tendence narůstajících volných míst viditelně zvyšovala. Nejpříznivější meziroční vývoj byl v mezi roky 2014 a 2015, kdy došlo k nárůstu volných míst pro uchazeče o téměř 3,1 tisíce. V posledním roce sledování 2017 se celkový počet míst vyšplhal až k hranici 8,7 tis.

Z dat uvedených na internetovém portálu Ministerstva práce a sociálních věcí je zřejmé, že nejvyšší poptávka ze strany zaměstnavatelů je po uchazečích strojírenských profesí, jako například soustružníci, svářeči, zámečníci či mechanici. Dále je vysoká poptávka po řidičích nákladních automobilů, stavebních řemeslníků (tesaři, zedníci, malíři, instalatéři), administrativních pracovníků do call center a informačních služeb, pracovníků v oblasti pojišťovnictví, finančnictví. Možné uplatnění na trhu práce je i pro profese, kde není kladen důraz na dosažené vzdělání, jedná se především o montážní dělníky, prodavače, skladníky a obsluhu paletovacích a vysokozdvíhových vozíků. U těchto profesních zaměření není sice kladen velký důraz na stupeň vzdělání, ale je zde zásadní požadavek na odbornou kvalifikaci a praktické zkušenosti k nabízené pozici. [29]

Z hlediska ukončeného stupně vzdělání uchazečů na jedno volné pracovní místo jsou v nejlepší pozici uchazeči s neúplným základním vzděláním nebo bez vzdělání, dále pak uchazeči s nižším středním vzděláním a vysokoškolsky vzdělaní uchazeči, jichž připadá na jedno volné pracovní místo v průměru 13,4 osob. Podrobněji jsou hodnoty počtu uchazečů podle dosažené úrovně vzdělání uvedeny v příloze č. 28 a jejich rozmezí se pohybuje v průměru od 3,4 až 196,8 osob. Nejhorší postavení na trhu práce z hlediska této problematiky má skupina uchazečů s nižším středním odborným vzděláním, kde se jich uchází o jedno volné místo průměrně více než 196 osob.

Je nutné podotknout, že Úřadem práce zveřejněná data jsou pro popis neúplná. Zaměstnavatelé mohou v dnešní době pro svou společnost získávat kvalitního zaměstnance pomocí jiných druhů nabídek. Jedná se především o osoby na doporučení od kmenových

zaměstnanců, hledání zaměstnanců pomocí personálních agentur nebo výběrem z uchazečů reagujících na inzertní nabídky.

Dostupná data z ČSÚ o vývoji pracovního trhu byla zpracována v příloze č. 29. Z tabulky je znatelné, že nejrozšířenější formou získání nového pracovního místa v letech 2005 – 2017 je přes doporučení svých známých. Touto formou hledalo pracovní místo průměrně 19,4 tis. uchazečů. Jako další způsoby k hledání nového pracovního místa využili uchazeči reakci na inzeráty či svoji aktivitu přenechali příslušnému úřadu práce, těch bylo průměrně okolo 18 tis. Nejméně oblíbenou formou hledání nového místa bylo pomocí soukromých zprostředkovatelen práce. Hodnoty u tohoto způsobu hledání se pohybovaly v intervalu mezi 1,1 tis. až 4,6 tis. osob.

5.3. Analýza vývoje nezaměstnanosti vzhledem k její délce trvání

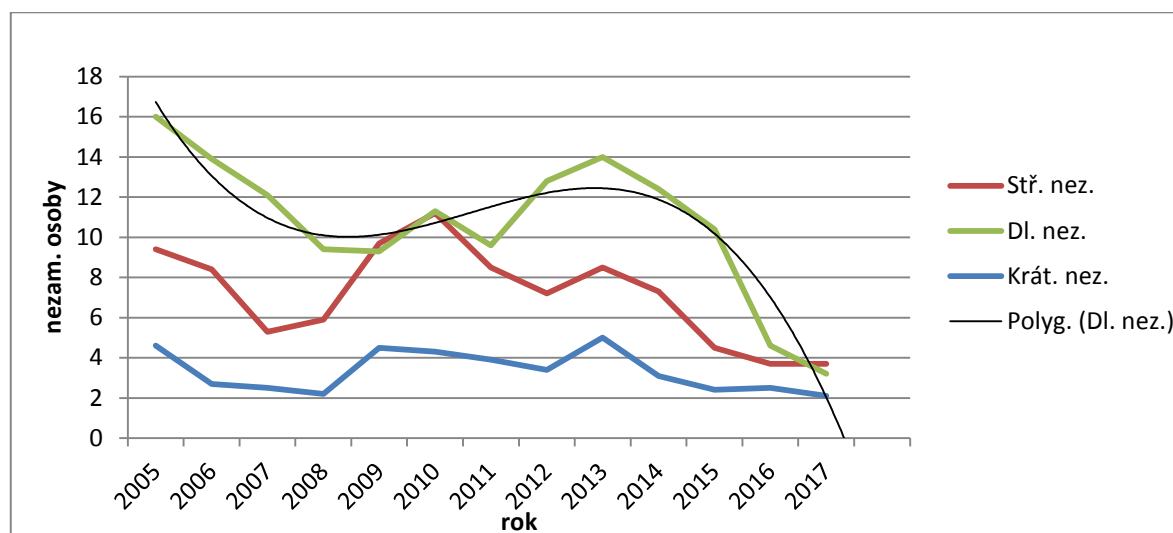
Dalším faktorem hrajícím významnou roli při uplatnění se na trhu práce je vedle věku, pohlaví a úrovně vzdělání, také délka doby nezaměstnané osoby. Olomoucký kraj se v tomto směru potýká nejvíce s nezaměstnaností dlouhodobou, jejíž důsledky ovlivňují všechny zúčastněné strany. U dotyčné osoby a její rodiny se projevují problémy jak po zdravotní, tak i psychické stránce a v dnešní době při rychlém stupni technologického vývoje dochází u nezaměstnaných osob k zaostávání v praktických dovednostech. Tito jedinci ztrácejí základní pracovní návyky, bez kterých se na pracovním trhu neobejdou. Dlouhodobá nezaměstnanost má také negativní vliv především na finanční stránku nezaměstnaných, jejich soběstačnost a také na státní rozpočet. Analýza délky doby nezaměstnaných byla sledována z dat ČSÚ a zpracována v příloze č. 31. Vývoj počtu nezaměstnaných osob byl klasifikován do tří základních kategorií nezaměstnanosti – krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Ve vývoji je zohledněno také pohlaví nezaměstnaných osob.

Nejvíce nezaměstnaných dle délky trvání nezaměstnanosti bylo zaznamenáno u osob nezaměstnaných déle než 1 rok. Ve sledovaném období let 2005 – 2017 bylo těchto nezaměstnaných nejvíce v letech 2005 a 2006. Při podrobnější analýze bylo zjištěno, že v roce 2005 bylo více než 5,7 tis. osob nezaměstnaných po dobu 1 – 2 let a téměř 10,5 tis. osob nezaměstnaných déle jak 2 roky. V roce 2006 se jednalo o 5 tis. nezaměstnaných osob nepřekračující dobu 2 roky a téměř 9 tis. nezaměstnaných osob

dlouhodobě nezaměstnaných po dobu delší jak 2 roky. U střednědobé nezaměstnanosti, jež je ohraničena dobou trvání nezaměstnanosti déle než 3 měsíce a zároveň je kratší než 1 rok, bylo zjištěno v daném období 2005 – 2017 průměrně 7, 2 tis. nezaměstnaných osob ročně. V této skupině byl evidován nejvyšší počet nezaměstnaných v roce 2010. Krátkodobá nezaměstnanost v letech 2005 – 2017 dosahovala ročního průměru 3,23 tis. nezaměstnaných osob. Tento průměr byl překročen v počátečním roku sledování přibližně o 1,4 tis. osob. K většímu negativnímu vychýlení od průměrné hodnoty došlo v intervalu let 2009 – 2013. Období navýšení krátkodobě nezaměstnaných osob zapříčinila již dříve zmiňovaná ekonomická situace nejen v Olomouckém kraji, ale i v celé České republice.

Graf 17 Vývoj počtu osob podle délky evidence Úřadem práce v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Vývoj počtu nezaměstnaných osob s rozdílnou dobou trvání nezaměstnanosti je analyzován pomocí časových řad. V uvedeném grafu č. 17 je znázorněn průběh vývoje tří základních skupin. I když je trvale vysoká dlouhodobá nezaměstnanost registrovaných uchazečů v evidenci Úřadu práce, lze v závěru sledovaného období vidět pozitivní pokles. Časová řada počtu obyvatel nezaměstnaných v Olomouckém kraji byla proložena kvadratickým trendem a prognóza pro budoucí vývoj je další snížení počtu dlouhodobě nezaměstnaných osob se spolehlivostí 88,54 %.

Nezaměstnanost podle délky trvání je v následující části rozšířena ještě o další dvě kategorie (příloha č. 32). U skupiny nezaměstnaných méně než 3 měsíce došlo k nárůstu

hodnot pouze v letech 2009, 2013, 2016, přičemž nejvyšší koeficient růstu byl zaznamenán v roce 2009 a nabýval hodnoty 2,05. V absolutním vyjádření došlo k nárůstu o více než 2,3 tis. Z celkového pohledu na vývoj nezaměstnanosti u dané kategorie lze konstatovat, že se jedná o významný pokles, kdy se od roku 2005 do roku 2017 snížil počet registrovaných o 2,5 tis. Počet osob registrovaných v Olomouckém kraji u střednědobě nezaměstnaných v rozmezí 3 až 6 měsíců se navýšil nejvíce také v roce 2009, a to téměř o 150 %. Oproti počátečnímu roku byl v roce 2017 celkový počet těchto nezaměstnaných osob o 2,2 tisíc nižší. Při nezaměstnanosti delší než 6 měsíců, ale nižších než 1 rok byl vývoj počtu registrovaných na Úřadu práce velmi kolísavý, v intervalu 1,8 tis. – 7,7 tis. K nejvyššímu poklesu došlo mezi roky 2006 a 2007, kdy se počet snížil z 5,9 tis. na 3 tis. nezaměstnaných osob. Jak již bylo dříve zmíněno, nejpočetnější skupinou nezaměstnaných jsou dlouhodobě nezaměstnaní. Tuto kategorii členíme na dvě podkategorie, a to nezaměstnané od 1 do 2 let a nezaměstnané nad 2 roky. U první zmíněné skupiny nezaměstnaných byl průběh téměř stejný jako u skupiny střednědobě nezaměstnaných od 6 měsíců do 1 roku s výjimkou první absolutní diference mezi roky 2005 a 2006. Ta byla u dlouhodobě nezaměstnaných (1 – 2 roky) klesající s hodnotou 0,7 tis. osob. Nejpočetnější skupinou nezaměstnaných osob jsou osoby nezaměstnané déle než 2 roky. Celkový počet nezaměstnaných v dané skupině se snížil z 10,4 tis. na 2 tis. nezaměstnaných, tedy přibližně o 8 tisíc. I když měl vývoj dlouhodobě nezaměstnaných převážně klesající tendenci, byly zachyceny roky, v nichž byl nárůst těchto nezaměstnaných markantní, například v roce 2012 bylo 7,8 tis. nezaměstnaných oproti roku 2011, kdy jich bylo pouze 3,1 tisíc.

Délku trvání nezaměstnanosti stejně jako u předchozích zjištění ovlivňuje hospodářská situace v Olomouckém kraji. Při jejím růstu docházelo skoro vždy ke zkrácení délky trvání nezaměstnanosti, což je i zároveň podstatným jevem všech nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Pohlaví registrovaných uchazečů nemá tak podstatný vliv (přílohy č. 31) jako již dříve zmiňované dokončené vzdělání. Z celkového pohledu je patrné, že obě pohlaví jsou nejvíce zastoupené ve skupině dlouhodobě nezaměstnaných. Počet žen téměř vždy převyšoval počet mužů a u obou pohlaví docházelo v průběhu let ke snižování. Průměrná hodnota rozdílu v počtu nezaměstnaných mužů a žen v Olomouckém kraji dosahovala

hodnoty pouze 0,6 %. Zastoupení dlouhodobě nezaměstnaných mužů se od roku 2005 do roku 2017 snížilo o 76,5 % a u žen se jedná o celkový pokles o 75 %.

5.4. Rizikové skupiny nezaměstnaných a politika zaměstnanosti

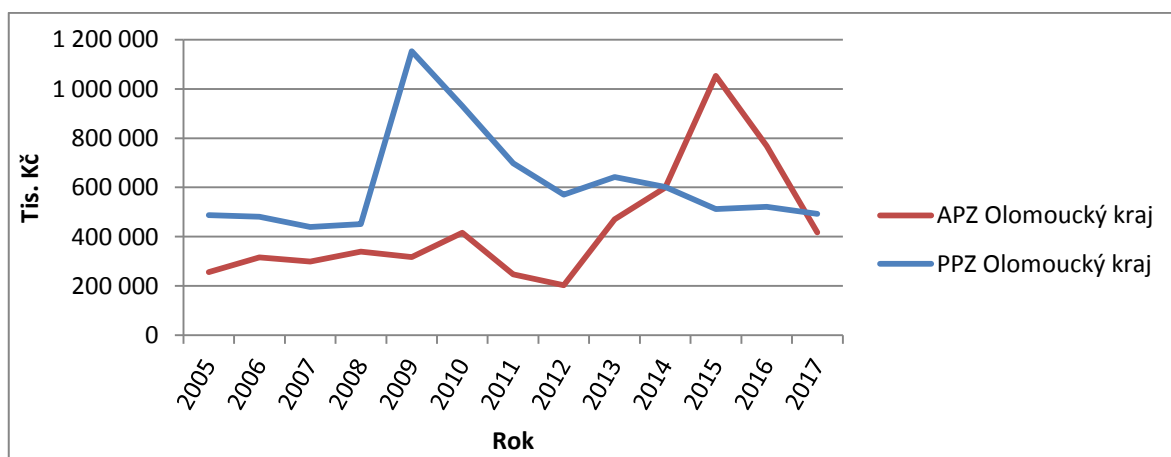
Jak již bylo dříve zjištěno, tak na vznik a délku trvání nezaměstnanosti v Olomouckém kraji nemá vliv pouze pohlaví a věk nezaměstnaného, ale hlavně jeho dokončený stupeň vzdělání a odbornost, kterou daný uchazeč může nabídnout na trhu práce. Dalším jevem ovlivňující nezaměstnanost je ekonomická výkonnost regionu, skladba hospodářské aktivity a s tím související poptávka po pracovní síle. Předchozí zjištění ukázala, že nejvíce ohrožené skupiny populace jsou osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby s nízkým dosaženým vzděláním a osoby s krátkou odbornou praxí. Skupinu dlouhodobě nezaměstnaných tvoří pouze osoby s dobrovolnou nízkou odborností, osoby s nízkou pracovní morálkou, ale i osoby se zdravotním postižením. Nelze opomenout i zahrnutí žen do rizikových skupin, které ve většině případů na rozdíl od mužů více pečují o děti či jiného rodinného příslušníka. Z dřívějších zjištění a z provedených pozorování lze vyvodit závěry o některých rizikových skupinách Olomouckého kraje, ale dále bude tady tato problematika zkoumána podrobněji na úrovni okresů. Bude provedena analýza vybraných výdajů politiky zaměstnanosti, jež snižuje dopady nerovnováhy na trhu práce pomocí aktivních a pasivních nástrojů. Data použítá na určení vývoje počtu nezaměstnaných osob a jejich strukturu jsou v následující části práce čerpána z dat o struktuře uchazečů o zaměstnání zveřejněná Úřadem práce. Nejdříve jsou uvedeny skutečné výdaje vynaložené Úřadem práce v Olomouckém kraji na aktivní a pasivní nástroje politiky zaměstnanosti. Právě tyto finanční nástroje hrají důležitou roli při snižování počtu nezaměstnaných osob rizikových skupin v kraji. Dále je pozornost zaměřena na analýzu vývoje počtu nezaměstnaných osob konkrétních rizikových skupin nezaměstnaných, tedy žen po mateřské či rodičovské dovolené, zdravotně postižených osob, absolventů a mladistvých, osob s nízkým vzděláním a osob v pokročilém věku.

5.4.1. Analýza vývoje vybraných výdajů politiky zaměstnanosti

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v Olomouckém kraji se řídí právním předpisem č. 435/2004 Sb., Zákona o zaměstnanosti. Je zaměřená především na uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na pracovním trhu a na zvyšování jejich zaměstnanosti a snižování dlouhodobé nezaměstnanosti. Vhodnost použití jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) posuzuje Úřad práce vzhledem k situaci na regionálním trhu práce a struktuře uchazečů o zaměstnání, kteří jsou v jeho evidenci, a to tak, aby byly co nejefektivněji a nejúčelněji použity. Mezi vybrané nástroje AZP Úřadem práce patří především vyhrazená společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, poradenské služby a rekvalifikace. Jejich realizace je uskutečněna prostřednictvím Evropského sociálního fondu (ESF), kdy jsou tyto nástroje hrazeny z prostředků Operačního programu zaměstnanost (OPZ). [30] [32]

Vývoj čerpání výdajů na aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti je analyzován v příloze č. 33 a vyobrazen v grafu č. 18. Skutečné výdaje Úřadu práce Olomouckého kraje vykazují odlišný průběh na začátku a v druhé polovině sledovaného období. V celém sledovaném období let 2005 – 2017 v Olomouckém kraji převažují vynaložené výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti, mimo roky 2015 a 2016, kdy byly na APZ vynaloženy vyšší výdaje a rozdíl činil více než 51 % a 32 %. Nejvyšší meziroční nárůst byl tedy mezi lety 2014 a 2015, jehož výše byla 454 168 tis. Kč.

Graf 18 Vývoj čerpaných výdajů ÚP na politiku zaměstnanosti v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

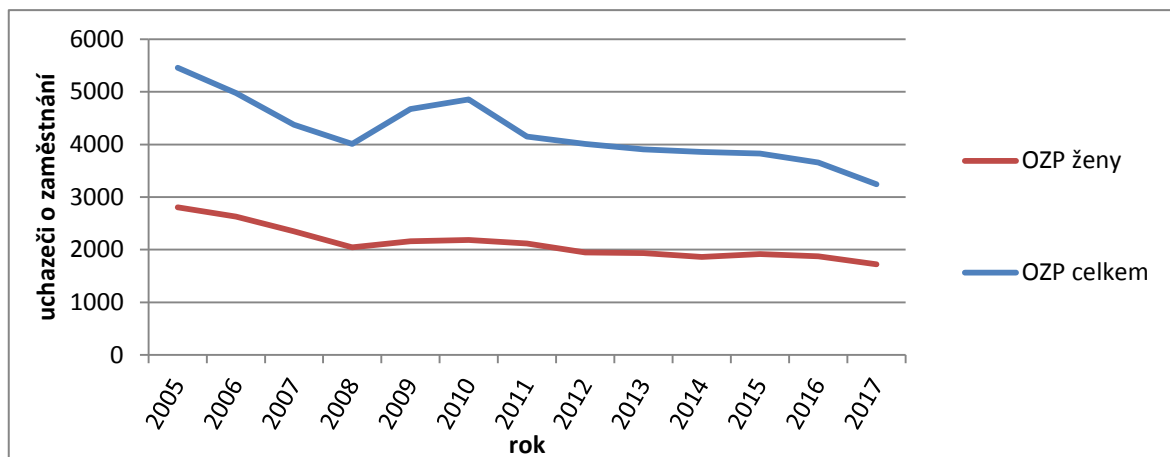
Vynaložené finanční prostředky v Olomouckém kraji ve vzájemné komparaci s celkovými výdaji v ČR na podporu maximální zaměstnanosti v letech 2005 – 2017 ukazují, že se ČR podílí na pasivní politice Olomouckého kraje průměrně 6,6 %. Ta slouží především ke krytí podpor v nezaměstnanosti. Nejvýraznější podíl byl zjištěn v roce 2009, a to ve výši 7,6 %. V roce 2011 byly výdaje na aktivní a pasivní politiku shodné a rovnaly se 6,7 % celorepublikovým výdajům na Olomoucký kraj. Krajské výdaje na nástroje aktivní politiky byly ve vztahu k ČR nejvyšší v roce 2016. Ty byly ve výši 11,2 % a v celém sledovaném období se podíl pohyboval průměrně v rozmezí 6,7 % – 11,2 %.

V Olomouckém kraji byly nejvyužívanějšími nástroji aktivní politiky zaměstnanosti v letech 2005 – 2017 společensky účelná pracovní místa a veřejně prospěšné práce. Vývoj výdajů na jednotlivé nástroje APZ je zpracován v příloze č. 34 podle dat uveřejněných na Integrovaném portálu MPSV. První uvedený nástroj je zacílen na zamezení dlouhodobě nezaměstnaných a snaží se tak zabránit možnému sociálnímu vyloučení. Tato místa jsou zřízena především pro skupiny osob s již dříve popsanými riziky na trhu práce (ženy po mateřské dovolené, osoby s nízkým stupněm vzdělanosti atd.). Druhým nejvyužívanějším nástrojem jsou veřejně prospěšné práce, jež využívají hlavně subjekty obcí a měst. Práce jsou užitečné zejména pro dlouhodobě nezaměstnané s nízkým stupněm vzdělání, pro osoby se zhoršenými pracovními návyky nebo pro začlenění nepřizpůsobivých osob, na jejichž mzdové náklady přispívá zaměstnavatelům stát. Tato místa jsou nejčastěji v oblasti úklidových a údržbových činností v rámci dané obce

5.4.2. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením

Zdravotně postižené osoby (OZP) jsou omezeny ve výkonu práce, čímž dochází k jejich dlouhodobé nezaměstnanosti, nejen z důvodu nízké produktivity práce, ale i kvůli nízkému stupni dosaženého vzdělání nebo nedostatečným praktickým schopnostem. V dalších přílohách č. 35 a č. 36 je uveden počet těchto osob v jednotlivých okresech Olomouckého kraje i s jeho charakteristikami. Dosavadní vývoj je zachycen v grafu č. 19.

Graf 19 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání OZP v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (k 31.12.)

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Tendence vývoje registrovaných uchazečů o zaměstnání je sledována jako vždy v letech 2005 – 2017. Mimo zjištěného nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání OZP v letech 2009 a 2010 v Olomouckém kraji byla ve většině okresů tendence klesající. Nejvyšší počty těchto nezaměstnaných jsou evidovány v okresech Olomouc, Šumperk a Přerov.

Změny oproti roku předchozímu jsou vyjádřeny pomocí první absolutní diference, která ukazuje nejčastější meziroční růst v okrese Jeseník. V analyzovaných regionech Olomouckého kraje nebyl zjištěn významný rozdíl v počtu zdravotně postižených žen a mužů. Ve všech sledovaných letech převládali muži v okresech Jeseník a Přerov, ve zbývajících regionech ve většině let převládali ženy. Průměrný počet zdravotně postižených žen a mužů v Olomouckém kraji ve sledovaném období byl 2 113 mužů a 2 119 žen.

Nejpočetnější skupinou zdravotně znevýhodněných osob v Olomouckém kraji jsou osoby hodnoceny 1. stupněm invalidity. Tyto osoby jsou ve výkonu práce omezeny až z 50 %. Z důvodu zamezení sociálního vyčlenění těchto osob z trhu práce jsou pomocí nástrojů politiky zaměstnanosti podporována pracovní místa respektující zdravotně znevýhodněné osoby. Tyto pracovní místa se nazývají chráněná pracovní místa. Na zřízení takových míst je zaměstnavateli Úřadem práce přispíváno.

Snížení počtu zdravotně postižených uchazečů bylo dosaženo nejen pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a pomocí projektů Evropského sociálního fondu,

ale i zrušením statutu osoby se zdravotním postižením, jež vydala správa sociálního zabezpečení v roce 2009. [29]

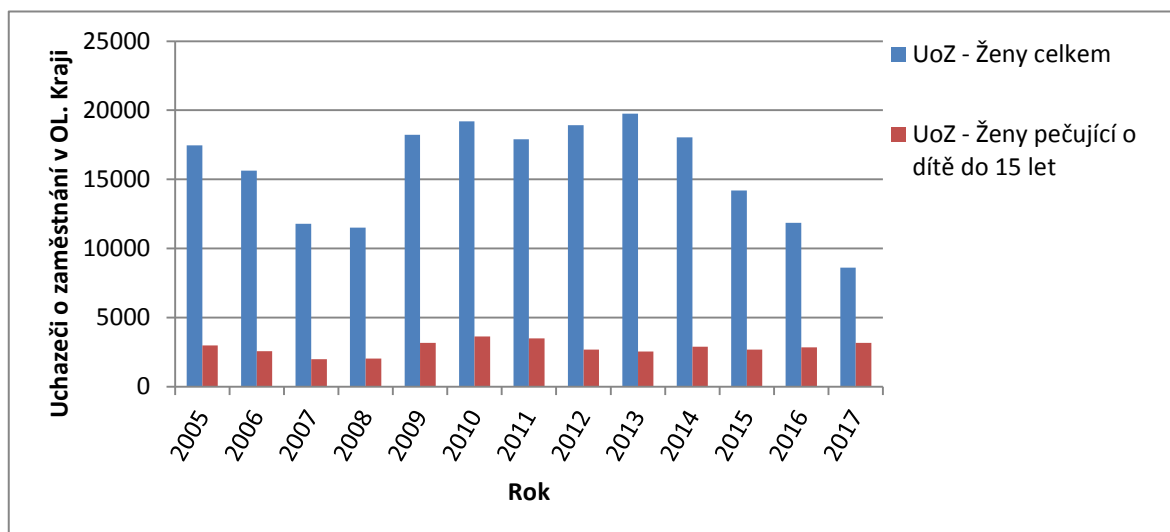
5.4.3. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – ženy pečující o dítě do 15 let

Nezaměstnanost žen je obecně globálním problémem. Mladé ženy a absolventky jsou znevýhodněny především z důvodu budoucího nastávajícího mateřství. Do rizikové skupiny patří především ženy po mateřské či rodičovské dovolené, které pečují o děti do 15 let. Sloučení mateřských a pracovních povinností bývá někdy problematické, a to má za následek upřednostňování mužů na trhu práce, protože je na ně nahlíženo jako na osoby flexibilnější a nezatížené péčí o domácnost. Dalším faktorem ovlivňujícím rizikovost této skupiny žen je problém nízké mobility vzhledem k umístění některých lokalit, a právě to je častým důvodem žen k uchýlení se k péči o dítě a domácnost. Spoléhají se na sociální příspěvky a na příjmy ostatních členů domácnosti a upřednostňují je nad vlastní pracovní motivací.

Uvedeným zjištěním nelze přikládat vinu pouze charakteru hospodářské výkonnosti kraje, ale faktu, že ženy po dlouhodobém opuštění pracovního trhu ztratí část svých znalostí a začlenění se tak zpátky do pracovního procesu je pro ně nesnadné. Především v průmyslových podnicích, kde se pracuje ve vícesměnných provozech. V Olomouckém kraji byl vytvořen projekt, který se snažil ženy po rodičovské dovolené a ženy pečující o dítě do 15 let dostat zpátky na pracovní trh. Cílem Projektu od Kočárku k podnikání bylo umožnit ženám založit si vlastní podnikání, jež bude udržitelné a slučitelné s jejich osobním zaměřením a životními rolemi. Realizoval se v rámci Olomouckém kraje v okresech Jeseník, Olomouc a Prostějov.

V grafu č. 20 je vyobrazen vývoj počtu žen pečujících o dítě do 15 let (ŽPoD) a celkový počet žen ucházejících se o zaměstnání v Olomouckém kraji ve zvoleném období 2005 – 2017.

Graf 20 Vývoj počtu žen ucházejících se o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Z grafu lze vypočítat, že zatímco od roku 2013 docházelo k postupnému snižování počtu žen hledajících zaměstnání v Olomouckém kraji, tak u kategorie ŽPoD docházelo spíše k postupnému navyšování. Celkový počet těchto žen v Olomouckém kraji se v daném období 2005 – 2017 pohyboval v intervalu od 1 988 do 3 627 žen. Průměrný podíl ŽPoD na celkovém počtu žen hledajících zaměstnání v Olomouckém kraji se pohyboval okolo 19 %.

Podrobnější analýza ŽPoD v jednotlivých okresech je uvedena v příloze č. 37, kde lze na první pohled vidět, že v průběhu sledovaných let docházelo ke střídavému kolísání oběma směry. Okresem, ve kterém je tato skupina žen nejpočetnější, je Přerov. V uvedeném regionu byl průměrný počet ŽPoD, ve sledovaných letech 2005 – 2017, ve výši 902 žen. To je dáno nejen hustotou osídlení regionu, ale také četným zastoupením romské populace, u nichž je typická vyšší natalita. V ostatních regionech Olomouckého kraje průměrné hodnoty ucházejících se ŽPoD nepřekročily hodnotu 530 žen.

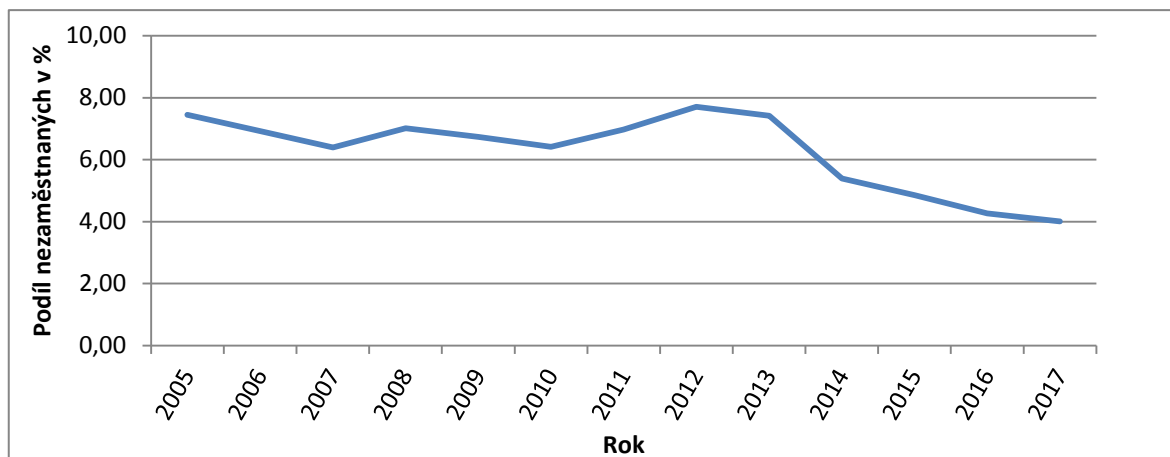

5.4.4. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – absolventi škol a mladiství

Další rizikovou skupinou na celorepublikovém trhu práce jsou absolventi a mladiství. Jinak tomu není ani v Olomouckém kraji, kdy věkové omezení a nedostatečná praxe vytváří z těchto uchazečů rizikovou skupinu nezaměstnaných. Nejčtenějším negativním dopadem nezaměstnanosti absolventů a mladistvých je sociální ohrožení. Je to dlouhodobý stav, kdy absolventi a mladiství nemají vytvořené pracovní návyky, jsou zvyklí na jiný příjem bez vlastní aktivity nebo jsou začleněni do rizikových skupin, například k uživatelům omamných látek, kriminálíkům atd. Mladiství se základním vzděláním jsou na trhu práce výrazně znevýhodněni. Na rozdíl od dospělých uchazečů nemohou mladiství pracovat v noci ani pracovat přesčas a mohou tedy většinou vykonávat jen nějaké pomocné práce. Úřad práce této skupině uchazečů o zaměstnání věnuje zvýšenou pozornost a nabízí mladistvým motivační kurzy zaměřené na praktickou rekvalifikaci, jejichž praxe je vykonávána u konkrétních zaměstnavatelů. Čerství absolventi škol mají při uplatnění se na trhu práce velkou konkurenci. Zaměstnavatelé z velké části obsazují volné pracovní pozice uchazeči, kteří již mají praktické zkušenosti. V takovém případě je významným motivačním činitelem pro zaměstnavatele dotace či příspěvek od Úřadu práce na vytvoření účelných pracovních míst pro absolventy registrované na Úřadu práce.

Časová řada vývoje počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých v jednotlivých regionech Olomouckého kraje je uvedena v příloze č. 39. Na první pohled lze vidět, že ve většině let sledovaného období docházelo k postupnému poklesu uchazečů z této rizikové skupiny. V období let 2008 – 2010 a 2012 – 2013 docházelo k značnému narůstání nezaměstnaných absolventů a mladistvých z důvodu již dříve zmiňované hospodářské situace. Průměrný počet evidovaných těchto znevýhodněných uchazečů v Olomouckém kraji v celém sledovaném období byl 2 153 uchazečů. Počet evidovaných absolventů škol a mladistvých v kraji klesl od počátku sledovaného období do konečného roku 2017 v průměru o 70,9 %. Tento průměrný krajský pokles se podařilo překonat dvěma regionům, okresu Jeseník a okresu Šumperk, kde byl celkový pokles až o 75 % uchazečů z dané skupiny. V absolutním vyjádření se jednalo o celkový pokles absolventů škol a mladistvých ucházejících se o zaměstnání v Olomouckém kraji za celé období o 1 910 osob.

Graf 21 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (%)

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

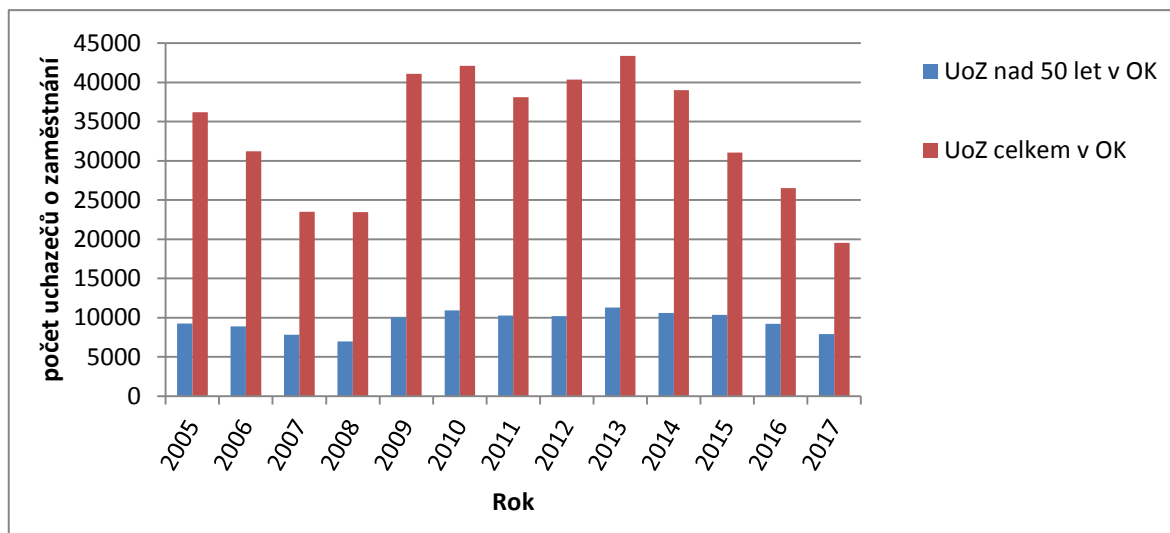
V grafu č. 21, zpracovaného z dat Českého statistického úřadu zpracovaných v příloze č. 40, je zobrazen vývoj podílu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých na celkovém počtu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017. Nejvyšší podíl byl opět v letech 2012 a 2013, poté podíl postupně klesal až na hodnotu 4,01 %, která byla v posledním roce sledování.

5.4.5. Analýza vývoje počtu uchazečů o zaměstnání – ostatní rizikové skupiny

Do rizikové skupiny nezaměstnaných vzhledem k jejich věku spadají vedle absolventů škol a mladistvých také osoby starší 50 let. Tyto osoby mají oproti absolventům a mladistvým dostatek pracovních zkušeností, ale při uplatnění se na trhu práce se mnohdy potýkají s negativním postojem zaměstnavatelů z důvodu častější nemocnosti, nižší produktivity práce nebo nedostatečným zkušenostem s moderní technologií.

Při pozorování této rizikové skupiny obyvatel (příloha č. 40) v Olomouckém kraji byl zjištěn nejvyšší průměrný počet těchto osob v okresech Olomouc a Přerov. V okrese Olomouc dosahoval počtu 3 133 osob a v okrese Přerov 2 122 osob z uvedené rizikové skupiny, což koreluje s vysokým počtem obyvatel v regionech. Z uvedeného grafu č. 22 a přílohy č. 42 lze vypožorovat, že nejvyšší podíl uchazečů ve věku nad 50 let na celkovém počtu uchazečů v Olomouckém kraji je ve sledovaném období v posledním roce 2017.

Graf 22 Vývoj počtu uchazečů starších věku 50 let a celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

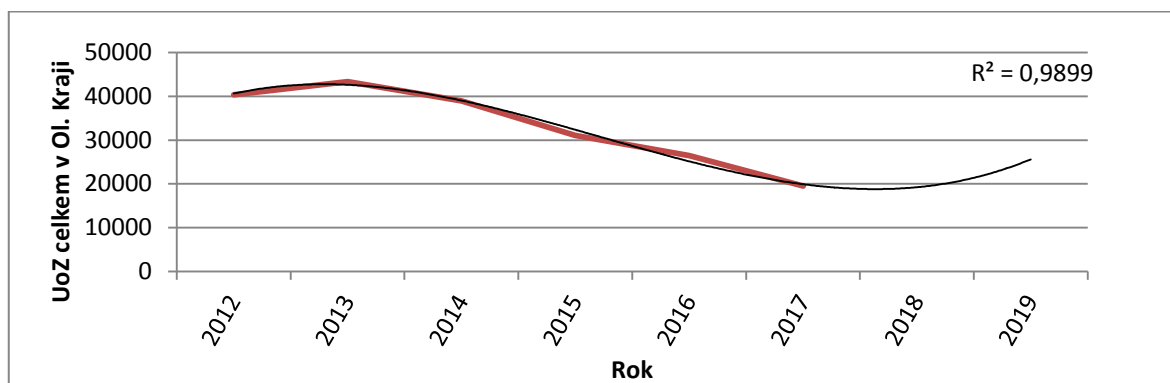
Zatímco u celkového počtu uchazečů o zaměstnání byl průběh spíše klesající, tak u uchazečů starších 50 let v průběhu let 2005 – 2017 nedocházelo k významným meziročním změnám. Jejich počet kolísal okolo průměrné hodnoty 9 500 osob. Porovnávání z hlediska pohlaví osob nad 50 let věku nevykazovalo značné rozdíly v žádném z okresů Olomouckého kraje. Nejvyšší průměrný rozdíl mezi muži a ženami starších 50 let byl v okrese Přerov, jehož hodnota byla 132 osob. Naopak nejnižší rozdíl mezi pohlavím byl zjištěn v okrese Prostějov, kde průměrný rozdíl činil pouze 26 osob.

Zastoupení dalších specifických skupin na trhu práce a jejich vývoj nelze analyzovat samostatně z důvodu nedostatečné dostupnosti dat. Lze jen usuzovat z odborných odhadů o celkovém počtu romského etnika v kraji. Vzhledem k dříve zjištěným výsledkům v lokalitách, ve kterých tito lidé žijí, se lze domnívat, že zastoupení těchto osob mezi dlouhodobě nezaměstnanými je poměrně značné. Mezi hlavní důvody dlouhodobé nezaměstnanosti dané rizikové skupiny patří vysoká míra natality romských žen a nízká úroveň vzdělání.

5.4.6 Prognózy vývoje počtu uchazečů o zaměstnání z rizikových skupin

V následující kapitole byl sestaven graf č. 23, ve kterém je zachycen vývoj celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2012 – 2017, včetně odhadu jeho budoucího vývoje.

Graf 23 Vývoj celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji v letech 2012 – 2017

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Grafické znázornění ukazuje patrný pokles celkového počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání započatý rokem 2013. Tento pokles by měl dále podle uvedené predikce pokračovat i v blízké budoucnosti (v práci již neanalyzovaných letech 2018, 2019). Pro odhad budoucího vývoje byl zvolen jako nejvhodnější kubický trendový model, který má tvar:

$$y' = 30440 + 15109t - 5348,8t^2 + 423,11t^3$$

Uvedený koeficient determinace ukazuje, že kubický model vystihuje vývoj časové řady z 98,99 %. Odhad celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji je 19 239 uchazečů pro rok 2018 a 25 622 uchazečů pro rok 2019.

Pro odhady budoucího vývoje (na rok 2018 a 2019) počtu uchazečů u vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji byly zvoleny kubické trendové funkce z důvodu nejvyšších indexů determinace. Dané trendové funkce i s indexem spolehlivosti jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka 3 Trendové funkce a indexy determinace pro odhad vývoje počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji

Riziková skupina uchazečů	Trendová funkce	R ²
Osoby starší 50 let	$y' = 8430 + 2466,5t - 663,86t^2 + 39,917t^3$	0,9714
OZP	$y' = 4323,7 - 447,38t + 152,86t^2 - 18,046t^3$	0,9991
Ženy pečující o dítě do 15 let	$y' = 2443 + 267,37t - 95,774t^2 + 11,861t^3$	0,7358
Absolventi a mladiství	$y' = 2683 + 965,16t - 510,63t^2 + 49,778t^3$	0,971

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Vývoj počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji za vybrané období let 2012 – 2017, včetně bodového odhadu pro rok 2018 a 2019, je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka 4 Vývoj počtu uchazečů z vybraných rizikových skupin v Olomouckém kraji a jejich predikce pro rok 2018 a 2019

Počet uchazečů o zaměstnání v OK				
Rok	nad 50 let	OZP	ženy pečující o dítě do 15 let	Absolventi a mladiství
2012	10197	4008	2670	3110
2013	11298	3907	2533	3218
2014	10604	3857	2894	2104
2015	10344	3829	2671	1507
2016	9205	3655	2841	1129
2017	7921	3243	3179	783
2018*	6858	2493	3690	1493
2019*	6113	1289	4526	3211

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

* bodový odhad

Z tabulky č. 4 je vidět, že počet uchazečů ve většině rizikových skupin, je od roku 2013 do roku 2017 klesající. Za předpokladu stejných vývojových tendencí byla u všech daných skupin vypočtena bodová předpověď celkového počtu nezaměstnaných osob registrovaných na Úřadech práce v Olomouckém kraji. U uchazečů o zaměstnání starších 50 let je odhadnut jejich počet na 6 858 pro rok 2018 a pro rok 2019 činí odhad 6 113 uchazečů z příslušné skupiny. Bodový odhad počtu zdravotně postižených osob činí pro první nastávající období 2 493 uchazečů a pro druhé následující období 1 289 uchazečů se zdravotním handicapem. U těchto uvedených rizikových skupin je predikce pro budoucí vývoj s klesající tendencí, ale u rizikových skupin absolventů škol, mladistvých a žen pečujících o dítě do 15 let má predikce tendenci rostoucí. Bodový odhad počtu žen pečujících o dítě do 15 let na rok 2018 je 3 690 žen a 4 526 žen na rok 2019. Dle očekávání u této rizikové skupiny dojde k navýšení celkového počtu od posledního roku sledování (2017) o téměř 1 347 žen. Obdobně tomu bude i u rizikové skupiny nezaměstnaných absolventů a mladistvých. Vypočtená bodová predikce odhaduje 1 493 těchto uchazečů na rok 2018 a na rok 2019 ještě o 1 718 jedinců více než pro rok předcházející.

I přes klesající tendenci u uchazečů starších 50 let je tato riziková skupina nezaměstnaných v Olomouckém kraji nejčetnější. Může to být zapříčiněno dlouhodobou nemocností, nízkou produktivitou práce či z důvodu rychlého technologického pokroku.

5.5. Návrhy a doporučení

Provedené analýzy a pozorování dosavadního vývoje nezaměstnanosti rizikových skupin v Olomouckém kraji potvrzují významnou roli pozitivního ekonomického růstu. Zvyšující se poptávka po pracovní síle příznivě ovlivnila zaměstnanost v kraji od roku 2013. Nejen zvyšující se poptávka, ale i efektivní využívání nástrojů politiky zaměstnanosti mělo významný vliv na snižování počtu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky je v Olomouckém kraji i přes veškerá pozitivní zjištění, poměrně významný počet nezaměstnaných, omezených především jejich věkem, zdravím nebo nízkým stupněm dosaženého vzdělání. Znevýhodněným, jež byli dlouhodobě vyloučeni z pracovního trhu, z důvodu působení těchto faktorů či jiných životních změn, je třeba pomoci dostat se zpět na tento trh. Je zapotřebí soustavně motivovat zaměstnavatele, aby vytvářeli nová pracovní místa, která by svou náplní práce odpovídala možnostem těchto osob. Tato vytvořená pracovní místa by měla mít především formu flexibilního zaměstnání, aby byla přizpůsobená jak pro ženy pečující o malé děti, osoby zdravotně postižené nebo osoby vyššího věku. U těchto osob je více pravděpodobné, že budou mít vyšší motivaci k práci, budou více zodpovědné a mít řádné pracovní návyky oproti dalším rizikovým skupinám. Možným řešením této situace je finanční podpora zaměstnavatelům na zřízení těchto specifických míst nebo příspěvky na mzdové náklady daných osob. Dalším řešením pro zaměstnávání žen pečujících o dítě by bylo vytvořit firemní mateřské školky, a tím tak umožnit těmto ženám dřívější nástup do práce z mateřské dovolené nebo alespoň usnadnit skloubení pracovních a rodičovských povinností.

Mezi další příčiny vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti u obou pohlaví patří nedostatečná úroveň dosaženého vzdělání nebo nedostatek ekonomicky aktivního obyvatelstva s odbornou specializací. Olomoucký kraj je průmyslového charakteru, v němž převažuje průmysl strojírenský a elektrotechnický. I přes vysoký počet registrovaných uchazečů je stále nedostatečný počet těch uchazečů, kteří by měli odborné znalosti

pro technická povolání. Je třeba začít podporovat přístup ke vzdělání a postupně vzbudit povědomí o důležitosti vzdělání již od raného dětství. Již na druhém stupni základní školy by mělo docházet k pravidelným školním exkurzím do různých podniků v kraji a k odbornému kariérnímu poradenství. Žáci by tím tak získali více informací o provozu podniků a praktické zkušenosti, které by jim mohly volbu budoucího studia zjednodušit. Firmy Olomouckého kraje by mohly těmto studentům poskytovat bezplatné stáže a získat tak do budoucna zaměstnance s již získanou odbornou znalostí v oboru.

V případě mladistvých a absolventů, kteří se potýkají s dlouhodobou nezaměstnaností právě z důvodu chybějící praxe nebo vystudovaného oboru, pro nějž není v kraji zrovna uplatnění, jsou vhodné různé formy rekvalifikačních kurzů. Ty by měly být postaveny tak, aby docházelo k co největšímu souladu mezi požadavky trhu práce a kvalitou pracovní síly. Významným úkolem státu a kraje je motivace těchto osob i ostatních rizikových skupin k přijetí zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti. U dlouhodobě nezaměstnaných dochází k postupné ztrátě jak znalostí, tak i pracovních návyků a čím dál tím těžší je se začlenit zpět na pracovní trh. V takovém případě je potřeba využívat nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to zejména vytvářet společensky účelná pracovní místa a podporovat veřejně prospěšné práce.

V Olomouckém kraji ovlivňuje výši nezaměstnanosti také nízká úroveň mezd, z tohoto důvodu někteří jedinci z rizikových skupin nezaměstnaných často využívají systému sociálních dávek a zneužívají je. Sociální dávky v některých případech jsou vyšší než minimální mzda, a proto je pro mnoho občanů tohle řešení výhodnější. Je třeba systém sociálních dávek průběžně regulovat a omezit tak z části sociální dávky a spíše navýšit minimální mzdu.

6. Závěr

Analýza vybraných ukazatelů nezaměstnanosti v diplomové práci byla zaměřena na rizikové skupiny nezaměstnaných v Olomouckém kraji. Ze zjištěných informací lze konstatovat, že průměrný podíl nezaměstnaných osob se v období let 2005 – 2017 v Olomouckém kraji pohybuje nad celorepublikovým průměrem, který činí 6,22 %. Olomoucký kraj patří mezi kraje s vyšší nezaměstnaností a jeho průměrný podíl nezaměstnaných osob (7,29 %) obsazuje 3. pořadí v České republice. V průběhu sledovaných let 2005 – 2017 docházelo v kraji k proměnlivému vývoji nezaměstnanosti. Tento vývoj byl v průběhu let významně ovlivněn dopady ekonomické krize projevující se mezi roky 2009 – 2013. Nárůst podílu nezaměstnaných osob v kraji se v průběhu hospodářské krize pohyboval v intervalu 8,33 % – 10 %. Naopak nejnižší hodnoty dosáhl v posledním roce sledování, a to výše 4,35%.

Provedenou analýzou byla zjištěna propojenost problému nezaměstnanosti nejen s ekonomickou situací v kraji, ale také s demografickou a vzdělanostní strukturou obyvatel. Během sledovaných let nedocházelo k podstatným rozdílům v genderovém srovnání na trhu práce v Olomouckém kraji, ale výsledná zjištění vypovídají o převaze rizikovitosti ženské populace. Tyto zjištěné diference mohou mít prvotní příčinu v hospodářském zaměření kraje. Volná pracovní místa v průmyslových podnicích jsou ve většině případů fyzicky náročnější. Nejen fyzická náročnost, ale i směnný provoz či odborně technické vzdělání nasvědčuje tomu, že jsou pozice vhodnější pro mužskou část populace.

Dalším faktorem, jenž ovlivňuje vznik nezaměstnanosti v kraji, je věk uchazečů o zaměstnání. Z podrobné analýzy nezaměstnanosti podle věku vyplývá, že nejrizikovější skupinou jsou především mladí lidé (do 29 let), absolventi škol a lidé s vyšším věkem. U mladých lidí opět nastává situace, že jsou na trhu práce více ohroženy ženy. Ty bývají na pracovním trhu ohroženy nejvíce v momentě, kdy se snaží na daný trh vrátit zpět z mateřské či rodičovské dovolené nebo během péče o dítě do 15 let. Celkový počet těchto žen v Olomouckém kraji se v daném období 2005 – 2017 pohyboval v intervalu od 1 988 do 3 627 žen. Průměrný podíl žen pečujících o dítě do 15 let na celkovém počtu žen hledajících zaměstnání v Olomouckém kraji se pohyboval okolo hodnoty 19 %. Počet evidovaných absolventů škol a mladistvých v kraji klesl od počátku sledovaného období do konečného roku 2017 v průměru o 70,9 %. Nejvyšší podíl absolventů škol a mladistvých na celkovém počtu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji v letech

2005 – 2017 byl opět v letech 2012 a 2013, poté podíl postupně klesal až na hodnotu 4,01 %, která byla v posledním roce sledování. U uchazečů o zaměstnání starších 50 let v průběhu let 2005 – 2017 nedocházelo k významným meziročním změnám. Jejich počet kolísal okolo průměrné hodnoty 9 500 osob. Porovnávání z hlediska pohlaví osob nad 50 let věku také nejevilo značné rozdíly v žádném z okresů Olomouckého kraje.

Důležitým faktorem ovlivňujícím nezaměstnanost v Olomouckém kraji je vedle pohlaví a věku jednoznačně dosažený stupeň jejich vzdělání. Úroveň dosaženého vzdělání zvyšuje pravděpodobnost uplatnění a prosazení se na pracovním trhu i v dobách nepříznivého ekonomického vývoje, kdy dochází k propouštění zaměstnanců. Při podrobné analýze vývoje nezaměstnaných osob podle dosaženého vzdělání bylo zjištěno, že nepříznivá situace na pracovním trhu je u osob, jež mají dokončené jen základní vzdělání, u osob bez vzdělání a u osob se středním vzděláním bez maturity. Jejich průměrný podíl na celkovém počtu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji v posledním roce sledování 2017 činil 15,31 % u osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání a 39,8 % u osob se vzděláním středoškolským bez maturity. Oproti počátečnímu roku 2005 došlo ke snížení tohoto podílu u osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání o 5,39 % a u osob se středoškolským vzděláním bez maturity o 15,93 %. Dlouhodobá nezaměstnanost má u nezaměstnaných ve všech vzdělanostních skupinách negativní následky. Ve většině případů se jedná zejména o sociální vyloučení nebo o ztrátu pracovních návyků. Nutné řešení k obnovení pracovních návyků je především motivace a výběr vhodných rekvalifikačních kurzů k zvýšení jejich kvalifikace, dle současných potřeb trhu práce.

Specificky ohroženou rizikovou skupinou osob v Olomouckém kraji jsou vedle žen, osob s nízkým dosaženým vzděláním a osob s vysokým či nízkým věkem, osoby zdravotně postižené. Tyto osoby jsou v evidenci úřadu práce mnohem déle než osoby bez zdravotního handicapu. Hlavním důvodem jejich nízké šance na uplatnění je nižší výkonnost a efektivnost práce. Průměrný počet zdravotně postižených v Olomouckém kraji, ve sledovaném období let 2005 – 2017, byl 2 113 mužů a 2 119 žen. Mimo zjištěného nárůstu počtu osob zdravotně postižených v letech 2009 a 2010 v Olomouckém kraji byla ve většině okresů tendence klesající.

Ze závěrečné analýzy celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji, za vybrané období let 2012 – 2017, vyplývá, že u celkového počtu nezaměstnaných

dochází k postupnému snižování. Tento pokles by měl dále podle uvedené predikce pokračovat i v blízké budoucnosti (v práci již neanalyzovaných letech 2018, 2019). Pro odhad budoucího vývoje celkového počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji byl zvolen jako nejvhodnější kubický trendový model, s indexem determinace 0,9899. Bodový odhad na celkový počet uchazečů je 19 239 uchazečů pro rok 2018 a 25 622 uchazečů pro rok 2019. Celkový počet uchazečů ve většině rizikových skupin, je také od roku 2013 do roku 2017 klesající. Bodová předpověď celkového počtu uchazečů z jednotlivých rizikových skupin registrovaných na Úřadu práce, byla provedena na základě vhodně zvolených trendových funkcí. Jako nejvhodnější byly zvoleny kubické trendové funkce z důvodu nejvyšších indexů determinace. U uchazečů o zaměstnání starších 50 let je odhadnut jejich počet na 6 858 pro rok 2018 a pro rok 2019 činí odhad 6 113 uchazečů. Bodový odhad počtu zdravotně postižených osob činí pro první nastávající období 2 493 uchazečů a pro druhé následující období 1 289 uchazečů se zdravotním handicapem. U těchto uvedených rizikových skupin je predikce pro budoucí vývoj s klesající tendencí, zatímco u rizikových skupin absolventů škol, mladistvých a žen pečujících o dítě do 15 let má predikce tendenci rostoucí. Bodový odhad počtu žen pečujících o dítě do 15 let na rok 2018 je 3 690 žen a 4 526 žen na rok 2019. U poslední vybrané rizikové skupiny absolventů škol a mladistvých bodová predikce odhaduje 1 493 těchto uchazečů na rok 2018 a na rok 2019 ještě o 1 718 jedinců více než pro rok předcházející. Ze závěrečné analýzy rizikových skupin vyplývá, že i přes klesající tendenci u uchazečů starších 50 let je tato riziková skupina nezaměstnaných v Olomouckém kraji nejčetnější.

Návrhy a doporučení na snižování nezaměstnanosti u rizikových skupin jsou definovány v práci jak pro ekonomicky neaktivní část populace, tak pro jednotlivé rizikové skupiny nezaměstnaných. Je zapotřebí soustavně motivovat zaměstnavatele k vytváření nových pracovních míst pro tyto rizikové osoby, která jim budou přizpůsobená nejen časově, ale také náplní práce. Možným řešením je finanční podpora zaměstnavatelům či příspěvky na mzdové náklady daných osob. U dlouhodobě nezaměstnaných osob z důvodu chybějící praxe nebo nedostatečného vzdělání je potřeba využívat nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména společensky účelných pracovních míst, veřejně prospěšných prací či vhodných rekvalifikačních kurzů.

7. Seznam použitých zdrojů

- [1] BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2916-4
- [2] BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.
- [3] BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.
- [4] BUDÍKOVÁ, Marie, Maria KRÁLOVÁ a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3243-5.
- [5] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck, 2007. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-893-4.
- [6] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-347-9.
- [7] HALÁSKOVÁ, Renáta. *Politika zaměstnanosti*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2008. ISBN 978-80-7368-522-5.
- [8] HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [9] JÍROVÁ, Hana. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. ISBN 80-707-9635-9.
- [10] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4386-8.
- [11] KOLIBOVÁ, Helena a Alina KUBICOVÁ. *Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2005. ISBN 80-724-8321-8.
- [12] KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Otakar NĚMEC. *Lidské zdroje na trhu práce: vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU*. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-864-1948-7.
- [13] KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-802-4613-833.
- [14] MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2908-3.

- [15] PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2010. ISBN 978-80-86730-55-4.
- [16] PAVELKA, Tomáš, Tomáš LÖSTER, Petr MAKOVSKÝ a Jana LANGHAMROVÁ. *Dlouhodobá nezaměstnanost v České republice*. Slaný: Melandrium, 2011. ISBN 978-80-86175-76-8.
- [17] *Vývoj lidských zdrojů v kraji ... v letech ..* Jihlava: Český statistický úřad, Krajská správa, [200-]-^^^-. ISBN 978-80-250-2070-8.
- [18] ŽÁK, Milan. *Hospodářská politika*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. ISBN 80-867-3004-2.
- [19] *Businesscenter.cz: Okunův zákon* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pojmy/p997-Okunuv-zakon.aspx>
- [20] *Businesscenter.cz: Zákon o zaměstnanosti* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast5.aspx>
- [21] *BusinessInfo.cz. : Charakteristika Olomouckého kraje* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-olomouckeho-kraje-2194.html>
- [22] Český statistický úřad. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- [23] Český statistický úřad. : *Demografický vývoj* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/33670700/330135151.pdf/e81b76a2-8f2f-47d8-a3a6-7dcde0eaac21?version=1.1>
- [24] Český statistický úřad. : *Charakteristika kraje* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje
- [25] Český statistický úřad. : *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, včetně podílů rizikových skupin (%) v Olomouckém kraji v letech 2012 – 2017
- [26] *Evropská unie* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/what-the-eu-does-for-its-citizens_cs
- [27] *European Parliament. : Factsheets on the european union* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/portal/en>

- [28] *Evropský sociální fond: OP Zaměstnanost* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, včetně podílů rizikových skupin (%) v Olomouckém kraji v letech 2012 – 2017
- [29] Integrovaný portál MPSV. : *Úřad práce ČR* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>
- [30] Integrovaný portál MPSV. *Zaměstnanost: Aktivní politika zaměstnanosti* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>
- [31] Integrovaný portál MPSV. : *Zaměstnanost: Evropský sociální fond* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf>
- [32] Integrovaný portál MPSV. *Zaměstnanost: nabídka a poptávka na trhu práce* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh>
- [33] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. : *Strategie Evropa 2020* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/strategie-evropa-2020>
- [34] Olomoucký kraj. : *olomoucký kraj v číslech* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/o-olomouckem-kraji-cl-1362.html>
- [35] *Peníze.cz: Důchody a dávky* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/podpora-v-nezamestnanosti/329927-kalkulacka-podpory-v-nezamestnanosti-2018-mesicne-vic>
- [36] *Revue pro sociální politiku a výzkum* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2017/08/kdo-ma-narok-na-podporu-v-nezamestnanosti/>

8. Přílohy

Příloha 1 Rozloha území ČR včetně mezikrajového srovnání

Kraj	Rozloha v km ²	Podíl kraje v %	Pořadí
Hlavní město Praha	496	0,63	14.
Středočeský	10 929	13,86	1.
Jihočeský	10 058	12,75	2.
Plzeňský	7 649	9,70	3.
Karlovarský	3 310	4,20	12.
Ústecký	5 339	6,77	7.
Liberecký	3 163	4,01	13.
Královéhradecký	4 759	6,03	9.
Pardubický	4 519	5,73	10.
Vysočina	6 796	8,62	5.
Jihomoravský	7 188	9,11	4.
Olomoucký	5 271	6,68	8.
Zlínský	3 963	5,02	11.
Moravskoslezský	5 430	6,88	6.
ČR	78 870		

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 2 Počet obyvatel v ČR v mezikrajovém srovnání k 31.12.2017

Kraj	Počet obyvatel	Podíl kraje v %	Pořadí
Hlavní město Praha	1 294 513	12,20	2.
Středočeský	1 352 795	12,75	1.
Jihočeský	640 196	6,03	6.
Plzeňský	580 816	5,47	9.
Karlovarský	295 686	2,79	14.
Ústecký	821 080	7,74	5.
Liberecký	441 300	4,16	13.
Královéhradecký	551 089	5,19	10.
Pardubický	518 337	4,89	11.
Vysočina	508 916	4,80	12.
Jihomoravský	1 183 207	11,15	4.
Olomoucký	633 178	5,97	7.
Zlínský	583 056	5,50	8.
Moravskoslezský	1 205 886	11,37	3.
ČR	10 610 055		

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 3 Hustota osídlení na km² v mezikrajovém srovnání k 31.12.2017

Kraj	Hustota osídlení	Pořadí
Hlavní město Praha	2609,91	1.
Středočeský	123,78	8.
Jihočeský	63,65	14.
Plzeňský	75,93	12.
Karlovarský	89,33	11.
Ústecký	153,79	4.
Liberecký	139,52	6.
Královéhradecký	115,80	9.
Pardubický	114,70	10.
Vysočina	74,88	13.
Jihomoravský	164,61	3.
Olomoucký	120,12	7.
Zlínský	147,12	5.
Moravskoslezský	222,08	2.
ČR	134,53	

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 4 Rozloha a hustota osídlení jednotlivých okresů Olomouckého kraje k 31.12.2017

Okres	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Rozloha v km ²	719,03	1608,00	777,03	854,35	1313,06
Rozloha v %	14	31	15	16	25
Počet obyvatel	38 659	234 344	108 669	130 515	120 991
Hustota ob. / km ²	53,77	145,74	139,85	152,77	92,14
Hustota obyvatel v %	9	25	24	26	16

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 5 Vývoj počtu obyvatel Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Rok	Počet obyvatel	První absolutní diference	Koeficient růstu	tempo růstu	Bazický index 2005	Bazický index 2010
2005	639 161	x	x	x	1	0,9961
2006	639 894	733	1,0011	100,115	1,0011	0,9972
2007	641 791	1 897	1,0030	100,296	1,0041	1,0002
2008	642 137	346	1,0005	100,054	1,0047	1,0007
2009	642 041	-96	0,9999	99,985	1,0045	1,0006
2010	641 681	-360	0,9994	99,944	1,0039	1
2011	638 638	-3 043	0,9953	99,526	0,9992	0,9953
2012	637 609	-1 029	0,9984	99,839	0,9976	0,9937
2013	636 356	-1 253	0,9980	99,803	0,9956	0,9917
2014	635 711	-645	0,9990	99,899	0,9946	0,9907
2015	634 718	-993	0,9984	99,844	0,9930	0,9891
2016	633 925	-793	0,9988	99,875	0,9918	0,9879
2017	633 178	-747	0,9988	99,882	0,9906	0,9867

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 6 Věková struktura obyvatelstva Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Rok	0–14 let	15–64 let	65 a více let
2005	94 256	453 971	90 934
2006	92 378	454 820	92 696
2007	91 434	455 756	94 601
2008	90 741	454 240	97 156
2009	90 938	451 614	99 489
2010	91 795	448 607	101 279
2011	92 972	440 747	104 919
2012	93 440	435 300	108 869
2013	94 054	429 863	112 439
2014	94 898	424 947	115 866
2015	95 884	420 019	118 815
2016	96 735	414 933	122 257
2017	97 707	410 336	125 135

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 7 Hodnoty ukazatelů nezaměstnanosti v Olomouckém kraji v období 2005 – 2012 (%)

Rok	míra nezaměstnanosti	podíl nezaměstnaných osob	rozdíl
2005	10	7,5	2,5
2006	8,2	6,4	1,8
2007	6,3	4,8	1,5
2008	5,9	4,9	1
2009	7,6	8,9	-1,3
2010	9,1	9,1	0
2011	7,6	8,3	-0,7
2012	7,7	8,9	-1,2

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 8 Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR v letech 2005 - 2017 (%)

Podíl nezaměstnaných osob	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
hl. m. Praha	2,64	2,29	1,8	1,82	3,24	3,61	3,59	4,16	5,14	5,03	4,2	3,35	2,34
Středočeský	4,69	4,01	3,22	3,43	5,51	6,09	5,62	6,13	6,9	6,36	5,41	4,31	3,17
Jihočeský	4,92	4,19	3,35	3,65	5,92	6,39	5,81	6,38	7,1	6,2	5,07	4,28	3,09
Plzeňský	4,94	4,3	3,41	3,98	6,5	6,64	5,75	5,94	6,45	5,7	4,62	3,56	2,55
Karlovarský	7,92	7,07	5,58	5,82	8,66	8,94	7,98	8,51	9,33	8,21	7,06	5,45	3,47
Ústecký	11,3	10,2	7,88	7,32	9,87	10,2	9,79	10,5	11,5	10,7	8,91	7,79	5,39
Liberecký	5,74	5,18	4,35	5,03	8,29	8,06	7,34	7,75	8,46	7,72	6,36	5,17	3,76
Královéhradecký	5,41	4,73	3,52	3,62	5,96	6,28	5,68	6,55	7,31	6,36	4,96	3,76	2,72
Pardubický	6,1	5,15	4,01	4,5	7,32	7,45	6,5	7,03	7,45	6,22	5,14	4,04	2,83
Vysočina	6,02	5,23	4,21	4,72	7,72	8,1	7,16	7,63	8,05	7,35	6,22	5,17	3,8
Jihomoravský	7,52	6,49	5,15	5,08	8,05	8,45	7,61	8,15	8,94	8,25	7,01	6,11	4,6
Olomoucký	7,53	6,44	4,81	4,89	8,86	9,08	8,33	8,93	9,79	8,82	7,01	5,94	4,35
Zlínský	6,55	5,63	4,43	4,53	7,98	7,91	7	7,82	8,34	7,36	5,98	4,92	3,43
Moravskoslezský	10,2	8,98	6,87	6,08	8,88	9,04	8,31	9,18	10,5	9,8	8,56	7,45	5,77
Celkem	6,59	5,75	4,49	4,51	7,12	7,4	6,77	7,37	8,17	7,46	6,24	5,19	3,77

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 9 Průměrné hodnoty podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích ČR v období 2005 – 2017 (%)

Kraj	Průměr PNO	Pořadí
Hlavní město Praha	3,32	14.
Středočeský	4,99	13.
Jihočeský	5,10	11.
Plzeňský	4,95	12.
Karlovarský	7,23	4.
Ústecký	9,33	1.
Liberecký	6,40	6.
Královéhradecký	5,14	10.
Pardubický	5,67	9.
Vysočina	6,26	8.
Jihomoravský	7,03	5.
Olomoucký	7,29	3.
Zlínský	6,30	7.
Moravskoslezský	8,43	2.

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 10 Analýza vývoje podílu nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji
v období 2005 - 2017 v %

PNO/roční průměry (%)		První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index (2005)	Bazický index (2010)
2005	7,53	x	x	x	x	0,8293
2006	6,44	-1,09	0,8552	85,5246	0,8552	0,7093
2007	4,81	-1,63	0,7469	74,6894	0,7469	0,5297
2008	4,89	0,08	1,0166	101,6632	0,6494	0,5385
2009	8,86	3,97	1,8119	181,1861	1,1766	0,9758
2010	9,08	0,22	1,0248	102,4831	1,2058	1,0000
2011	8,33	-0,75	0,9174	91,7401	1,1062	0,9174
2012	8,93	0,6	1,0720	107,2029	1,1859	0,9835
2013	9,79	0,86	1,0963	109,6305	1,3001	1,0782
2014	8,82	-0,97	0,9009	90,0919	1,1713	0,9714
2015	7,01	-1,81	0,7948	79,4785	0,9309	0,7720
2016	5,94	-1,07	0,8474	84,7361	0,7888	0,6542
2017	4,35	-1,59	0,7323	73,2323	0,5777	0,4791

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 11 Vývoj podílu nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje
v letech 2005 – 2017 (%)

Podíl nezaměstnaných osob (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	11,48	10,17	8,11	8,16	10,99	13,2	11,38	11,7	11,88	10,69	9,47	8,54	7,18
Olomouc	6,7	5,65	4,01	4,28	8,41	8,17	7,58	8,13	9,21	8,51	6,96	5,75	3,89
Prostějov	5,82	4,43	3,01	3,31	7,24	7,98	7,25	7,84	8,32	6,86	4,88	3,89	2,78
Přerov	8,21	7,71	5,99	5,54	9,05	9,62	8,87	9,58	10,74	10,21	8,17	6,94	5,43
Šumperk	8,49	7,01	5,5	5,62	10,21	9,77	9,13	9,77	10,45	9,02	6,9	6,2	4,54
Olomoucký kraj	7,53	6,44	4,81	4,89	8,86	9,08	8,33	8,93	9,79	8,82	7,01	5,94	4,35

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 12 Vývoj počtu produktivní skupiny obyvatel v Olomouckém kraji dle pohlaví v období 2005 - 2017

rok	věk 15-64 let			PNO	
	celkem (tis.)	ženy (tis.)	muži (tis.)	ženy (%)	muži (%)
2005	454	226,3	227,7	7,7	7,4
2006	454,8	226,4	228,4	6,9	6
2007	455,8	226,4	229,4	5,2	4,4
2008	454,3	225,3	229	5,1	4,7
2009	451,6	224	227,6	8,1	9,6
2010	448,6	222,4	226,2	8,6	9,5
2011	440,8	218,4	222,4	8,2	8,5
2012	435,3	215,4	219,9	8,8	9,1
2013	429,9	212,5	217,4	9,3	10,3
2014	424,9	209,9	215	8,6	9
2015	420,1	207,3	212,8	7,2	6,8
2016	415	204,7	210,3	5,8	6,1
2017	410,3	202	208,3	4,2	4,4

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 13 Vývoj podílu nezaměstnaných osob – ženy v Olomouckém kraji v letech 2005 - 2017 (%)

PNO - ženy/roční průměry %		první absolutní diference	koeficient růstu	tempo růstu	Bazický index 2005	Bazický index 2010
2005	7,7	x	x	x	1	0,8953
2006	6,9	-0,8	0,8961	89,6104	0,8961	0,8023
2007	5,2	-1,7	0,7536	75,3623	0,6753	0,6047
2008	5,1	-0,1	0,9808	98,0769	0,6623	0,5930
2009	8,1	3	1,5882	158,8235	1,0519	0,9419
2010	8,6	0,5	1,0617	106,1728	1,1169	1
2011	8,2	-0,4	0,9535	95,3488	1,0649	0,9535
2012	8,8	0,6	1,0732	107,3171	1,1429	1,0233
2013	9,3	0,5	1,0568	105,6818	1,2078	1,0814
2014	8,6	-0,7	0,9247	92,4731	1,1169	1
2015	7,2	-1,4	0,8372	83,7209	0,9351	0,8372
2016	5,8	-1,4	0,8056	80,5556	0,7532	0,6744
2017	4,2	-1,6	0,7241	72,4138	0,5455	0,4884

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 14 Vývoj podílu nezaměstnaných osob – muži v Olomouckém kraji v letech 2005 - 2017 (%)

PNO - muži/roční průměry %		první absolutní diference	koeficient růstu	tempo růstu	Bazický index 2005	Bazický index 2010
2005	7,4	x	x	x	1	0,7789
2006	6	-1,4	0,8108	81,0811	0,8108	0,6316
2007	4,4	-1,6	0,7333	73,3333	0,5946	0,4632
2008	4,7	0,3	1,0682	106,8182	0,6351	0,4947
2009	9,6	4,9	2,0426	204,2553	1,2973	1,0105
2010	9,5	-0,1	0,9896	98,9583	1,2838	1
2011	8,5	-1	0,8947	89,4737	1,1486	0,8947
2012	9,1	0,6	1,0706	107,0588	1,2297	0,9579
2013	10,3	1,2	1,1319	113,1868	1,3919	1,0842
2014	9	-1,3	0,8738	87,3786	1,2162	0,9474
2015	6,8	-2,2	0,7556	75,5556	0,9189	0,7158
2016	6,1	-0,7	0,8971	89,7059	0,8243	0,6421
2017	4,4	-1,7	0,7213	72,1311	0,5946	0,4632

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 15 Obecná míra nezaměstnanosti žen v Olomouckém kraji v období 2005 - 2017 (%)

Obecná míra nezaměstnanosti žen - roční průměry %		první absolutní diference	koeficient růstu	tempo růstu	bazický index 2005	Bazický index 2010
2005	13,9	x	x	x	1	1,252252
2006	11,3	-2,6	0,8129	81,2950	0,8129	1,0180
2007	8,2	-3,1	0,7257	72,5664	0,5899	0,7387
2008	8	-0,2	0,9756	97,5610	0,5755	0,7207
2009	9,7	1,7	1,2125	121,2500	0,6978	0,8739
2010	11,1	1,4	1,1443	114,4330	0,7986	1,0000
2011	8,9	-2,2	0,8018	80,1802	0,6403	0,8018
2012	8,9	0	1,0000	100,0000	0,6403	0,8018
2013	9,6	0,7	1,0787	107,8652	0,6906	0,8649
2014	9,3	-0,3	0,9688	96,8750	0,6691	0,8378
2015	7,6	-1,7	0,8172	81,7204	0,5468	0,6847
2016	4,1	-3,5	0,5395	53,9474	0,2950	0,3694
2017	2,9	-1,2	0,7073	70,7317	0,2086	0,2613

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 16 Obecná míra nezaměstnanosti mužů v Olomouckém kraji v období 2005 - 2017 (%)

Obecná míra nezaměstnanosti žen - roční průměry %		první absolutní diference	koeficient růstu	tempo růstu	bazický index 2005	Bazický index 2010
2005	6,9	x	x	x	1	0,92
2006	5,7	-1,2	0,8261	82,6087	0,8261	0,7600
2007	4,9	-0,8	0,8596	85,9649	0,7101	0,6533
2008	4,3	-0,6	0,8776	87,7551	0,6232	0,5733
2009	6	1,7	1,3953	139,5349	0,8696	0,8000
2010	7,5	1,5	1,2500	125,0000	1,0870	1,0000
2011	6,5	-1	0,8667	86,6667	0,9420	0,8667
2012	6,8	0,3	1,0462	104,6154	0,9855	0,9067
2013	8,9	2,1	1,3088	130,8824	1,2899	1,1867
2014	6,5	-2,4	0,7303	73,0337	0,9420	0,8667
2015	4,7	-1,8	0,7231	72,3077	0,6812	0,6267
2016	3,4	-1,3	0,7234	72,3404	0,4928	0,4533
2017	2	-1,4	0,5882	58,8235	0,2899	0,2667

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 17 Ekonomická aktivita populace ČR a Olomouckého kraje a obecná míra nezaměstnanosti

rok	pracovní síla ČR	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo		rok	Obecná míra nezaměstnanosti ČR (%)	Obecná míra nezaměstnanosti OK (%)
		zaměstnaní	nezaměstnaní			
2005	5174,2	4764,0	410,2	2005	7,9	10
2006	5199,4	4828,1	371,3	2006	7,1	8,2
2007	5198,3	4922,0	276,3	2007	5,3	6,3
2008	5232,3	5002,5	229,8	2008	4,4	5,9
2009	5286,5	4934,3	352,2	2009	6,7	7,6
2010	5268,9	4885,2	383,7	2010	7,3	9,1
2011	5257,6	4872,4	350,6	2011	6,7	7,6
2012	5223,0	4890,1	366,9	2012	7	7,7
2013	5256,9	4937,1	368,9	2013	7	9,2
2014	5306,0	4974,3	323,6	2014	6,1	7,7
2015	5297,9	5041,9	268,0	2015	5	5,9
2016	5350,0	5138,6	211,4	2016	4	3,7
2017	5377,1	5221,6	155,5	2017	2,9	2,4

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 18 Obyvatelstvo Olomouckého kraje podle ekonomické aktivity
v letech 2005 - 2017 (v tis.)

Obyvatelstvo (tis.)	15 a více let	Ekonomicky neaktivní	Zaměstnaní	nezaměstnaní	nez. ženy	nez. muži
2005	541,2	227	282,8	31,4	19,2	12,2
2006	545,8	227,6	292,2	26	15,8	10,2
2007	549,3	233,3	295,9	20,1	11,3	8,8
2008	552	237,5	296	18,5	10,9	7,7
2009	551,8	235,1	292,4	24,2	13,4	10,8
2010	550,2	244	278,5	27,7	14,7	13
2011	546,2	240,6	282,4	23,1	12,1	11
2012	544,7	232,5	288,1	24,1	12,3	11,8
2013	542,9	236,6	278,2	28,2	12,9	15,3
2014	541,2	235,3	282,3	23,5	12,4	11,1
2015	539,7	231,9	289,6	18,2	10,1	8,1
2016	538,4	226,3	300,5	11,5	5,5	6
2017	536,5	222	304,7	9,8	4,6	5,3

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 19 Vývoj počtu nezaměstnaných žen a mužů v Olomouckém kraji
v období 2005 - 2017

Nezaměstnané ženy (tis.)		První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index 2006
2005	19,2	x	x	x	1,2152
2006	15,8	-3,4	0,8229	82,2917	1,0000
2007	11,3	-4,5	0,7152	71,5190	0,7152
2008	10,9	-0,4	0,9646	96,4602	0,6899
2009	13,4	2,5	1,2294	122,9358	0,8481
2010	14,7	1,3	1,0970	109,7015	0,9304
2011	12,1	-2,6	0,8231	82,3129	0,7658
2012	12,3	0,2	1,0165	101,6529	0,7785
2013	12,9	0,6	1,0488	104,8780	0,8165
2014	12,4	-0,5	0,9612	96,1240	0,7848
2015	10,1	-2,3	0,8145	81,4516	0,6392
2016	5,5	-4,6	0,5446	54,4554	0,3481
2017	4,6	-0,9	0,8364	83,6364	0,2911

Nezaměstnaní muži (tis.)		První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index 2006
2005	12,2	x	x	x	1,1961
2006	10,2	-2	0,8361	83,6066	1,0000
2007	8,8	-1,4	0,8627	86,2745	0,8627
2008	7,7	-1,1	0,8750	87,5000	0,7549
2009	10,8	3,1	1,4026	140,2597	1,0588
2010	13	2,2	1,2037	120,3704	1,2745
2011	11	-2	0,8462	84,6154	1,0784
2012	11,8	0,8	1,0727	107,2727	1,1569
2013	15,3	3,5	1,2966	129,6610	1,5000
2014	11,1	-4,2	0,7255	72,5490	1,0882
2015	8,1	-3	0,7297	72,9730	0,7941
2016	6	-2,1	0,7407	74,0741	0,5882
2017	5,3	-0,7	0,8833	88,3333	0,5196

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 20 Počet obyvatel ve věkových skupinách dle ekonomické aktivity Olomouckého kraje

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ekonomicky aktivní (tis. obyv.)	314	318	316	315	317	306	306	312	306	306	308	312	315
15-29 let	70,6	71,3	65,6	62,5	64,3	57	54,5	57,8	52,7	53,1	52,5	50,7	50,2
30-44 let	123	126	128	130	131	127	130	133	130	128	128	129	128
45-59 let	112	113	111	110	111	111	108	109	110	111	111	110	112
60 a více let	9	8,5	11,6	12,1	10,4	11,2	13,6	12,4	13,9	13,2	16	21,7	24,1
Zaměstnaní (tis. osob)	283	292	296	296	292	279	282	288	278	282	290	301	305
15-29 let	60	64,5	60,4	57,8	56,2	48,4	46,9	50,3	44,5	47,5	47,6	46,9	47,1
30-44 let	113	117	121	123	122	118	121	123	118	119	121	125	124
45-59 let	101	102	104	103	105	102	101	103	102	103	106	108	110
60 a více let	8,8	8,3	11,6	12	9,5	10,8	13,3	11,9	13,3	12,7	15,6	21,4	23,9
Nezaměstnaní (tis. osob)	31,4	26	20,1	18,5	24,2	27,7	23,1	24,1	28,2	23,5	18,2	11,5	9,8
15-29 let	10,6	6,8	5,2	4,7	8,1	8,6	7,6	7,5	8,2	5,6	4,9	3,8	3,2
30-44 let	9,6	8,6	7,7	7,2	8,8	9,5	8,3	9,5	11,9	9,7	7,6	4,7	4,2
45-59 let	10,9	10,4	7,2	6,6	6,4	9,1	7,1	6,8	7,5	7,8	5,3	2,8	2,3
60 a více let	x	x	x	x	0,9	x	x	x	0,6	0,5	x	x	x

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 21 Obecná míra nezaměstnanosti věkových skupin Olomouckého kraje 2005 - 2017 (%)

Obecná míra nezaměstnanosti (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	průměr
15-29 let	15,01	9,54	7,93	7,52	12,60	15,09	13,94	12,98	15,56	10,55	9,33	7,50	6,37	11,07
30-44 let	7,80	6,85	6,01	5,54	6,71	7,47	6,40	7,17	9,16	7,55	5,93	3,64	3,29	6,43
45-59 let	9,77	9,21	6,50	6,00	5,77	8,22	6,58	6,22	6,82	7,01	4,77	2,54	2,05	6,27
60 a více let	x	x	x	x	8,65	x	x	x	4,32	3,79	x	x	x	5,59

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 22 Vývoj počtu a nezaměstnanosti (%) věkových skupin podle pohlaví v Olomouckém kraji v období 2005 - 2017

rok	počet nez. žen ve věku 15 - 29 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. žen 15 - 29 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	5,8	x	21,8	x	x	x
2006	3,4	-2,4	11,9	-9,9	0,5459	54,5872
2007	2,4	-1	9,4	-2,5	0,7899	78,9916
2008	1,9	-0,5	7,9	-1,5	0,8404	84,0426
2009	4,1	2,2	15,7	7,8	1,9873	198,7342
2010	3,9	-0,2	16,9	1,2	1,0764	107,6433
2011	3,2	-0,7	14	-2,9	0,8284	82,8402
2012	3	-0,2	12,4	-1,6	0,8857	88,5714
2013	1,8	-1,2	8,1	-4,3	0,6532	65,3226
2014	2,5	0,7	11,4	3,3	1,4074	140,7407
2015	1,8	-0,7	8,5	-2,9	0,7456	74,5614
2016	1,3	-0,5	7	-1,5	0,8235	82,3529
2017	1,6	0,3	8,1	1,1	1,1571	115,7143

rok	počet nez. žen ve věku 30 - 44 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. žen 30 - 44 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	7,1	x	12,7	x	x	x
2006	6,2	-0,9	11,1	-1,6	0,8740	87,4016
2007	5,3	-0,9	9,4	-1,7	0,8468	84,6847
2008	4,6	-0,7	8,1	-1,3	0,8617	86,1702
2009	5,4	0,8	9,4	1,3	1,1605	116,0494
2010	5,6	0,2	10,3	0,9	1,0957	109,5745
2011	5,3	-0,3	9,3	-1	0,9029	90,2913
2012	5,5	0,2	9,3	0	1,0000	100,0000
2013	7,2	1,7	12,7	3,4	1,3656	136,5591
2014	5,4	-1,8	9,7	-3	0,7638	76,3780
2015	4,7	-0,7	8,4	-1,3	0,8660	86,5979
2016	2,7	-2	4,7	-3,7	0,5595	55,9524
2017	2,3	-0,4	4,1	-0,6	0,8723	87,2340

rok	počet nez. žen ve věku 45 - 59 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. žen 45 - 59 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	7,4	x	13,7	x	x	x
2006	6,2	-1,2	11,5	-2,2	0,8394	83,9416
2007	3,6	-2,6	7	-4,5	0,6087	60,8696
2008	4,2	0,6	8,3	1,3	1,1857	118,5714
2009	3,3	-0,9	6,5	-1,8	0,7831	78,3133
2010	5,2	1,9	10,1	3,6	1,5538	155,3846
2011	3,6	-1,6	7	-3,1	0,6931	69,3069
2012	3,7	0,1	7,2	0,2	1,0286	102,8571
2013	4	0,3	7,8	0,6	1,0833	108,3333
2014	4,5	0,5	8,4	0,6	1,0769	107,6923
2015	3,3	-1,2	6,3	-2,1	0,7500	75,0000
2016	1,2	-2,1	2,3	-4	0,3651	36,5079
2017	0,7	-0,5	1,3	-1	0,5652	56,5217

rok	počet nez. mužů ve věku 15 - 29 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. mužů 15 - 29 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	4,9	x	11,1	x	x	x
2006	3,4	-1,5	8	-3,1	0,7207	72,0721
2007	2,8	-0,6	7	-1	0,8750	87,5000
2008	2,7	-0,1	7,5	0,5	1,0714	107,1429
2009	4,1	1,4	10,7	3,2	1,4267	142,6667
2010	4,7	0,6	13,9	3,2	1,2991	129,9065
2011	4,3	-0,4	13,6	-0,3	0,9784	97,8417
2012	4,4	0,1	13,1	-0,5	0,9632	96,3235
2013	6,5	2,1	21,2	8,1	1,6183	161,8321
2014	3,1	-3,4	9,9	-11,3	0,4670	46,6981
2015	3,1	0	9,9	0	1,0000	100,0000
2016	2,4	-0,7	7,5	-2,4	0,7576	75,7576
2017	1,8	-0,6	5,9	-1,6	0,7867	78,6667

rok	počet nez. mužů ve věku 30 - 44 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. mužů 30 - 44 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	2,6	x	3,9	x	x	x
2006	2,4	-0,2	3,4	-0,5	0,8718	87,1795
2007	2,3	-0,1	3,2	-0,2	0,9412	94,1176
2008	2,5	0,2	3,4	0,2	1,0625	106,2500
2009	3,4	0,9	4,6	1,2	1,3529	135,2941
2010	3,9	0,5	5,3	0,7	1,1522	115,2174
2011	3	-0,9	4,1	-1,2	0,7736	77,3585
2012	4	1	5,5	1,4	1,3415	134,1463
2013	4,8	0,8	6,6	1,1	1,2000	120,0000
2014	4,4	-0,4	6	-0,6	0,9091	90,9091
2015	2,9	-1,5	4	-2	0,6667	66,6667
2016	1,9	-1	2,6	-1,4	0,6500	65,0000
2017	1,9	0	2,7	0,1	1,0385	103,8462

rok	počet nez. mužů ve věku 45 - 59 let	První absolutní diference	Obecná míra nez. mužů 45 - 59 let	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2005	4,6	x	7,8	x	x	x
2006	4,3	-0,3	7,3	-0,5	0,9359	93,5897
2007	3,6	-0,7	6,1	-1,2	0,8356	83,5616
2008	2,3	-1,3	3,9	-2,2	0,6393	63,9344
2009	2,9	0,6	4,9	1	1,2564	125,6410
2010	4	1,1	6,7	1,8	1,3673	136,7347
2011	3,4	-0,6	6	-0,7	0,8955	89,5522
2012	3,1	-0,3	5,3	-0,7	0,8833	88,3333
2013	3,5	0,4	6	0,7	1,1321	113,2075
2014	3,3	-0,2	5,7	-0,3	0,9500	95,0000
2015	1,9	-1,4	3,2	-2,5	0,5614	56,1404
2016	1,6	-0,3	2,8	-0,4	0,8750	87,5000
2017	1,5	-0,1	2,6	-0,2	0,9286	92,8571

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 23 Vývoj obecné míry nezaměstnanosti dle vzdělání v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 v %

Rok	Obecná míra nezaměstnanosti podle vzdělání v %				
	Základní vzdělání a bez vzdělání	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vysokoškolské	OMN celkem
2005	31,8	11,6	6,1	2,8	10
2006	25,7	8,4	6,6	2,1	8,2
2007	16,4	7	4,7	2,1	6,3
2008	20,3	5,4	4,7	2,9	5,9
2009	25,2	7,9	6	3,3	7,6
2010	29,5	9,3	7,6	4,4	9,1
2011	27,4	9,9	4,5	2,5	7,6
2012	27,8	9,3	5,4	1,3	7,7
2013	32	11,9	5,4	1,9	9,2
2014	28,5	10	4,8	2,1	7,7
2015	30,5	6,6	4,4	2,3	5,9
2016	16,8	3,9	3,1	1,6	3,7
2017	10,1	3,4	2,7	1,8	3,1

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 24 Vzdělanostní struktura populace Olomouckého kraje v období 2005 - 2017

Podíl osob podle vzdělání v %	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet osob ve věku 15+ (tis.)	541	546	549	552	552	550	546	545	543	541	540	538	537
Základní vzdělání a bez vzdělání	20,2	20,2	21	19,7	18	18,8	17,6	16,8	16,9	15,1	14,5	14,5	14,6
Střední bez maturity	40,8	42,5	40,1	38,5	38,7	37,5	36,4	38,4	37,7	38,1	38,1	37,4	43,2
Střední s maturitou	29,1	27,2	28,7	32	33,9	33,3	32,8	32,4	33	32,4	31,6	33	31,5
Vysokoškolské	9,9	10,2	10,2	9,78	9,4	10,4	13,2	12,5	12,4	14,3	15,8	15,1	14,6
Počet mužů ve věku 15+ (tis.)	261	264	266	268	268	267	266	264	263	262	262	261	260
Základní vzdělání a bez vzdělání	14,3	14	14,7	13,5	12,3	13	12,8	12,3	13,8	10,8	10,2	10,9	10,7
Střední bez maturity	48,1	49,5	47,5	45,7	46,7	46,1	42,8	46,5	44	45	44,8	45,6	43,2
Střední s maturitou	26	25	26,3	30,5	30,2	29,5	30	28,8	29,9	29,7	28,7	28,1	31,5
Vysokoškolské	11,5	11,5	11,6	10,2	10,7	11,4	14,4	12,3	12,3	14,4	16,2	15,5	14,6
Počet žen ve věku 15+ (tis.)	280	282	284	285	284	284	281	281	280	279	278	277	276
Základní vzdělání a bez vzdělání	25,7	25,9	26,9	25,5	23,3	24,3	22,1	21	19,7	19,2	18,6	17,9	18,4
Střední bez maturity	33,9	36,1	33,1	31,8	31,2	29,4	30,4	30,8	31,7	31,6	31,8	29,8	27,3
Střední s maturitou	32,1	29,1	31,1	33,4	37,3	36,8	35,5	35,6	36	34,9	34,2	37,5	37,7
Vysokoškolské	8,38	8,89	8,95	9,3	8,2	9,56	12	12,6	12,6	14,2	15,4	14,8	16,5

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 25 Vývoj počtu nezaměstnaných osob podle vzdělání v Olomouckém kraji v období 2005 - 2017

Nezaměstnaní	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet osob ve věku 15+	31,4	26	20,1	18,5	24,2	27,7	23,1	24,1	28,2	23,5	18,2	11,5	9,8
Základní vzdělání a bez vzdělání (tis.)	6,5	5,4	4,1	4,5	4,4	4,8	4,3	5,1	6,2	4,7	3,9	2,2	1,5
Střední bez maturity (tis.)	17,5	13,3	10,3	7,6	11,3	12,5	12,6	12,2	15,2	12,6	8,3	4,9	3,9
Střední s maturitou (tis.)	6,2	6,4	4,8	5,2	7,1	8,6	4,9	6	5,8	5	4,6	3,5	3,2
Vysokoškolské (tis.)	1,1	0,9	0,9	1,2	1,3	1,9	1,3	0,7	1	1,2	1,4	0,9	1,1
relativní vyjádření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Základní vzdělání a bez vzdělání	20,7	20,77	20,4	24,32	18,18	17,33	18,61	21,16	21,99	20	21,43	19,13	15,31
Střední bez maturity	55,73	51,15	51,24	41,08	46,69	45,13	54,55	50,62	53,9	53,62	45,6	42,61	39,8
Střední s maturitou	19,75	24,62	23,88	28,11	29,34	31,05	21,21	24,9	20,57	21,28	25,27	30,43	32,65
Vysokoškolské	3,5	3,46	4,48	6,49	5,37	6,86	5,63	2,9	3,55	5,11	7,69	7,83	11,22

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 26 Vývoj míry nezaměstnanosti mužů a žen Olomouckého kraje podle vzdělání v letech 2005 – 2017

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání %								
Rok	Základní vzdělání a bez vzdělání		První absolutní diference		Koeficient růstu		Bazický index (2008)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2005	29,1	33	x	x	x	x	1,515625	1,578947
2006	21,1	28,5	-8	-4,5	0,725086	0,863636	1,098958	1,363636
2007	11,7	19,5	-9,4	-9	0,554502	0,684211	0,609375	0,933014
2008	19,2	20,9	7,5	1,4	1,641026	1,071795	1	1
2009	28,2	23,3	9	2,4	1,46875	1,114833	1,46875	1,114833
2010	35	26	6,8	2,7	1,241135	1,11588	1,822917	1,244019
2011	25,3	28,8	-9,7	2,8	0,722857	1,107692	1,317708	1,37799
2012	32,1	23,9	6,8	-4,9	1,268775	0,829861	1,671875	1,143541
2013	34,1	29,1	2	5,2	1,062305	1,217573	1,776042	1,392344
2014	27,9	29	-6,2	-0,1	0,818182	0,996564	1,453125	1,38756
2015	35,3	25,6	7,4	-3,4	1,265233	0,882759	1,838542	1,22488
2016	15	19,5	-20,3	-6,1	0,424929	0,761719	0,78125	0,933014
2017	14	6,2	-1	-13,3	0,933333	0,317949	0,729167	0,296651

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání %								
Rok	Středoškolské bez maturity		První absolutní diference		Koefficient růstu		Bazický index (2008)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2005	7,4	19	x	x	x	x	1,85	2,289157
2006	6,4	11,9	-1	-7,1	0,864865	0,626316	1,6	1,433735
2007	5,5	9,9	-0,9	-2	0,859375	0,831933	1,375	1,192771
2008	4	8,3	-1,5	-1,6	0,727273	0,838384	1	1
2009	6,7	10,2	2,7	1,9	1,675	1,228916	1,675	1,228916
2010	6,8	14,1	0,1	3,9	1,014925	1,382353	1,7	1,698795
2011	8,3	12,7	1,5	-1,4	1,220588	0,900709	2,075	1,53012
2012	7,2	13,4	-1,1	0,7	0,86747	1,055118	1,8	1,614458
2013	10	15,1	2,8	1,7	1,388889	1,126866	2,5	1,819277
2014	8,1	13,2	-1,9	-1,9	0,81	0,874172	2,025	1,590361
2015	4,3	10,5	-3,8	-2,7	0,530864	0,795455	1,075	1,26506
2016	3,6	4,4	-0,7	-6,1	0,837209	0,419048	0,9	0,53012
2017	3,3	3,6	-0,3	-0,8	0,916667	0,818182	0,825	0,433735

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání %								
Rok	Středoškolské s maturitou		První absolutní diference		Koefficient růstu		Bazický index (2008)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2005	5,2	6,9	x	x	x	x	1,333333	1,254545
2006	3,5	9,6	-1,7	2,7	0,673077	1,391304	0,897436	1,745455
2007	3,7	5,5	0,2	-4,1	1,057143	0,572917	0,948718	1
2008	3,9	5,5	0,2	0	1,054054	1	1	1
2009	2,9	9	-1	3,5	0,74359	1,636364	0,74359	1,636364
2010	7	8,2	4,1	-0,8	2,413793	0,911111	1,794872	1,490909
2011	3,9	5	-3,1	-3,2	0,557143	0,609756	1	0,909091
2012	4,8	6	0,9	1	1,230769	1,2	1,230769	1,090909
2013	5,3	5,4	0,5	-0,6	1,104167	0,9	1,358974	0,981818
2014	4,2	5,4	-1,1	0	0,792453	1	1,076923	0,981818
2015	2,9	5,9	-1,3	0,5	0,690476	1,092593	0,74359	1,072727
2016	3,1	3,1	0,2	-2,8	1,068966	0,525424	0,794872	0,563636
2017	2,1	3,3	-1	0,2	0,677419	1,064516	0,538462	0,6

Míra nezaměstnanosti podle vzdělání %								
Rok	Vysokoškolské		První absolutní diference		Koefficient růstu		Bazický index (2008)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2005	2,8	2,8	x	x	x	x	3,5	0,56
2006	2,5	1,7	-0,3	-1,1	0,892857	0,607143	3,125	0,34
2007	x	x	x	x	x	x	x	x
2008	0,8	5	x	x	x	x	1	1
2009	4	2,6	3,2	-2,4	5	0,52	5	0,52
2010	3,8	5,2	-0,2	2,6	0,95	2	4,75	1,04
2011	2,3	2,7	-1,5	-2,5	0,605263	0,519231	2,875	0,54
2012	0,6	2	-1,7	-0,7	0,26087	0,740741	0,75	0,4
2013	1,5	2,3	0,9	0,3	2,5	1,15	1,875	0,46
2014	0,9	3,3	-0,6	1	0,6	1,434783	1,125	0,66
2015	2,5	2	1,6	-1,3	2,777778	0,606061	3,125	0,4
2016	0,4	2,8	-2,1	0,8	0,16	1,4	0,5	0,56
2017	1,4	2,2	1	-0,6	3,5	0,785714	1,75	0,44

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 27 Vývoj počtu volných pracovních míst v Olomouckém kraji
v období 2005 - 2017

Rok	Celkový počet VM	První absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index (2005)	Bazický index (2012)
2005	2849	x	x	x	1	3,521631644
2006	4537	1688	1,5924886	159,2489	1,592489	5,60815822
2007	5224	687	1,1514216	115,1422	1,833626	6,457354759
2008	2747	-2477	0,5258423	52,58423	0,964198	3,395550062
2009	821	-1926	0,2988715	29,88715	0,288171	1,014833127
2010	1210	389	1,4738124	147,3812	0,42471	1,495673671
2011	1065	-145	0,8801653	88,01653	0,373815	1,316440049
2012	809	-256	0,7596244	75,96244	0,283959	1
2013	1103	294	1,3634116	136,3412	0,387153	1,363411619
2014	2814	1711	2,5512239	255,1224	0,987715	3,478368356
2015	5912	3098	2,100924	210,0924	2,075114	7,307787392
2016	6282	370	1,0625846	106,2585	2,204984	7,765142151
2017	8696	2414	1,3842725	138,4273	3,052299	10,74907293

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 28 Vývoj počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo podle stupně ukončeného vzdělání v letech 2005 – 2017 v Olomouckém kraji

Počet uchazečů / volné místo	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
bez vzdělání a neúplně základní	3,9	3,7	3,4	1,4	2	11,8	7	5,7	2,9	0,9	0,2	0,3	0,7
základní vzdělání	14,6	10,5	4,8	4,7	32,2	28,6	28,1	25,2	25,5	14,7	4,8	2,8	1,8
nižší střední vzdělání	37	23	10	3,5	8	12,8	4	4,5	4,5	11,4	1,8	0,7	0,3
nižší střední odborné	435,5	152,4	7,7	12,2	682	415	145,7	161,9	100,7	432,5	7,8	3,4	1,4
střední odborné s výučním listem	8,7	5,3	3,5	3,4	37	27,5	23,8	30,1	29,3	12,6	5,7	3,8	2,8
stř. nebo stř. odborné bez mat. i výuč. listu	96,8	33,9	33,6	17,3	73,6	35,3	37,6	32,3	147,2	39,1	9,2	5	2,8
ÚSV	23,7	21,3	13	9,7	30,8	15,9	15,7	15,8	18,5	18,9	7,6	4,7	2,8
ÚSV s výučním l. i maturitou	27,5	23,2	11,6	9,8	55,4	59,5	30,6	27,4	27,6	21	8,7	4,9	3,5
ÚSV s maturitou (bez vyučení)	17,2	9,2	7,1	7,5	24,5	21,9	24,4	30,2	29,3	19,9	9,8	7,7	5,4
vyšší odborné vzdělání	57,5	19,9	12,5	9,5	24,1	21,3	17,9	46,2	24,5	27,1	14,6	7,4	3,3
bakalářské vzdělání	134	17,9	22,6	14,8	36,7	26	24,2	53,5	72,5	36,4	12,2	9,5	8
vysokoškolské vzdělání	8,4	6,4	5,8	6,1	12,4	14,7	13,8	22,4	36,7	23	11,9	7,8	4,6
doktorské vzdělání	x	14,1	43,7	139	229	2,8	30	161	66,3	x	125,8	31,2	24,9

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 29 Způsob hledání nového pracovního místa – vývoj počtu osob v Olomouckém kraji v období 2005 - 2017

Rok	Způsob hledání volných prac. míst (tis. osob) pomocí:				
	ÚP	Soukromých zprostředkovatelen	Reakcí na inzeráty	Doporučení známých	Osobní návštěva firem
2005	28	2,8	25,1	24,1	21,5
2006	22,8	2,6	22,4	22	18,9
2007	18,7	1,3	17,9	17,7	16
2008	15,9	1,1	14,7	15,3	13,5
2009	20,7	1,1	21,1	20,8	18,5
2010	25	2,7	25	25,2	22,5
2011	20,6	2,5	19,4	20,7	19,2
2012	17,4	2,8	16,9	22,2	16,8
2013	24,8	4,3	24,3	26,6	21,6
2014	19,7	4,6	20,9	22,4	17,7
2015	15,4	4,4	15,5	16,8	12,3
2016	9,1	3,8	9,3	10,6	9,1
2017	7,3	3,5	7,2	8,3	6,5

Zdroj: ČSU – vlastní zpracování

Příloha 30 Vývoj nabídky a poptávky na trhu práce v Olomouckém kraji podle vzdělanostní struktury – roční průměry v letech 2005 – 2017

volná pracovní místa dle vzdělanostní struktury - roční průměry	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa	uchazeči	volná místa
bez vzdělání a neúplné základní	187,3	48,5	142,5	38,3	108,0	31,5	80,8	58,5	82,0	41,3	94,3	8,0	87,8	12,3	85,0	14,0	70,8	24,0	66,7	71,3	66,1	288,2	60,7	178,2	62,6	86,1
základní vzdělání	10195,5	543,0	9367,8	892,0	7446,0	1566,0	6129,3	1305,3	8809,5	273,8	9653,3	337,8	9409,8	334,5	9518,0	377,0	10485,8	410,5	10048,2	681,6	8783,6	1818,3	7506,0	2645,3	6072,1	3295,7
nižší střední vzdělání	37,0	1,8	34,5	1,5	25,0	2,5	22,8	6,5	28,0	3,5	25,5	2,0	26,8	6,8	43,0	10,0	37,3	8,3	30,7	2,7	24,3	13,4	21,0	29,3	15,2	47,6
nižší střední odborné	871,0	2,0	800,0	5,3	576,0	74,8	516,3	42,3	1023,0	1,5	1141,3	2,8	1129,5	7,8	850,0	5,0	780,3	7,8	1254,2	2,9	1062,7	135,9	868,8	257,2	677,2	472,6
střední odborné s výučním listem	15615,5	1802,8	13542,0	2560,3	10116,3	2907,5	8425,8	2478,3	15745,8	425,3	16953,8	615,5	15197,8	638,8	15637,0	520,0	17371,8	592,8	15322,5	1215,3	12735,9	2230,5	10201,3	2654,0	8006,7	2867,2
stř. nebo stř. odborné bez mat. i výuč. listu	385,5	4,8	339,3	10,0	252,0	7,5	199,3	11,5	294,3	4,0	291,3	8,3	263,3	7,0	210,0	7,0	184,0	1,3	273,9	7,0	224,3	24,4	162,1	32,4	116,4	40,9
ÚSV	1088,5	45,8	951,8	44,8	769,8	59,3	632,0	65,0	978,0	31,8	1053,3	66,3	1041,0	66,3	913,0	58,0	982,5	53,0	1118,6	59,3	971,4	127,2	811,8	172,5	637,8	230,3
ÚSV s výučním l. i maturitou	1539,5	56,0	1827,8	57,3	1006,3	86,5	912,8	93,5	1953,0	35,3	2127,3	35,8	1914,0	62,5	1625,0	59,0	1694,8	61,5	1954,1	93,0	1587,3	182,8	1255,3	254,3	990,6	285,9
ÚSV s maturitou (bez vyučení)	5334,5	311,0	4727,8	515,5	3760,5	531,0	3320,5	444,0	5471,5	223,8	5940,8	271,0	5498,3	225,0	5949,0	197,0	6883,5	235,0	5999,2	301,4	4925,9	503,5	4034,2	526,6	3131,3	575,6
vyšší odborné vzdělání	230,0	4,0	189,3	9,5	143,8	11,5	125,5	13,3	234,8	9,8	239,5	11,3	233,3	13,0	277,0	6,0	330,5	13,5	311,4	11,5	260,9	17,9	221,3	30,1	159,1	47,7
bakalářské vzdělání	134,8	1,0	138,8	7,8	124,3	5,5	140,8	9,5	257,0	7,0	363,5	14,0	418,0	17,3	469,0	9,0	616,5	8,5	597,1	16,4	521,0	42,8	483,4	50,9	373,0	46,8
vysokoškolské vzdělání	1123,5	133,3	1005,0	156,5	845,8	146,0	835,8	138,0	1244,5	100,3	1507,0	102,3	1535,0	111,0	1593,0	71,0	1715,0	46,8	1757,6	76,4	1545,2	129,8	1378,3	175,8	1071,1	234,7
doktorské vzdělání	43,5	0,0	32,3	2,5	32,8	0,8	34,8	0,3	57,3	0,3	52,8	18,8	45,0	1,5	40,0	0,0	49,8	0,8	79,3	0,0	62,3	0,5	49,3	1,6	41,4	1,7

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 31 Počet registrovaných uchazečů dle délky nezaměstnanosti a pohlaví v OK v období 2005 – 2017

Rok	Počet uchazečů podle pohlaví a délky nezaměstnanosti					
	Krátkodobá		Střednědobá		Dlouhodobá	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2005	2,2	2,4	3,3	6,1	6	10
2006	1,5	1,2	3,3	5,1	4,7	9,2
2007	1,2	1,3	2,8	2,5	4,7	7,4
2008	0,8	1,4	2,6	3,3	3,8	5,6
2009	2,2	2,3	4,9	4,8	3,3	6
2010	1,9	2,4	5,7	5,5	4,9	6,4
2011	1,9	2	3,8	4,7	4,8	4,8
2012	1,7	1,7	3,9	3,3	5,7	7,1
2013	2,7	2,3	5,3	3,2	6,9	7,1
2014	1,4	1,7	3,9	3,4	5,5	6,9
2015	0,9	1,5	1,7	2,8	5,2	5,2
2016	1	1,5	1,8	1,9	2,8	1,8
2017	1,1	1	2	1,7	1,9	1,3

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 32 Vývoj počtu registrovaných uchazečů podle délky trvání nezaměstnanosti v OK ve sledovaném období

Rok	Krátkodobá nezaměstnanost		
	< 3 měsíce (tis. osob)	1. absolutní diference	Koeficient růstu
2005	4,5	x	x
2006	2,7	-1,8	0,60
2007	2,5	-0,2	0,93
2008	2,2	-0,3	0,88
2009	4,5	2,3	2,05
2010	4,3	-0,2	0,96
2011	4	-0,3	0,93
2012	3,5	-0,5	0,88
2013	5	1,5	1,43
2014	3,1	-1,9	0,62
2015	2,4	-0,7	0,77
2016	2,5	0,1	1,04
2017	2	-0,5	0,80

Rok	Střednědobá nezaměstnanost		
	> 3 až 6 měsíců (tis. osob)	1. absolutní diference	Koeficient růstu
2005	4,1	x	x
2006	2,6	-1,5	0,63
2007	2,3	-0,3	0,88
2008	1,7	-0,6	0,74
2009	4,2	2,5	2,47
2010	3,5	-0,7	0,83
2011	3,3	-0,2	0,94
2012	2,9	-0,4	0,88
2013	3,3	0,4	1,14
2014	3	-0,3	0,91
2015	1,7	-1,3	0,57
2016	1,7	0	1,00
2017	1,9	0,2	1,12

Rok	Střednědobá nezaměstnanost		
	> 6 měsíců až 1 rok (tis. osob)	1. absolutní diference	Koeficient růstu
2005	5,4	x	x
2006	5,9	0,5	1,09
2007	3	-2,9	0,51
2008	4,1	1,1	1,37
2009	5,5	1,4	1,34
2010	7,7	2,2	1,40
2011	5,2	-2,5	0,68
2012	4,2	-1	0,81
2013	5,2	1	1,24
2014	4,2	-1	0,81
2015	2,9	-1,3	0,69
2016	1,9	-1	0,66
2017	1,8	-0,1	0,95

Rok	Dlouhodobá nezaměstnanost		
	> 1 rok až 2 roky (tis. osob)	1. absolutní diference	Koeficient růstu
2005	5,7	x	x
2006	5	-0,7	0,88
2007	2,6	-2,4	0,52
2008	3,3	0,7	1,27
2009	5	1,7	1,52
2010	6,8	1,8	1,36
2011	6,5	-0,3	0,96
2012	5	-1,5	0,77
2013	5,7	0,7	1,14
2014	4,6	-1,1	0,81
2015	3,8	-0,8	0,83
2016	2,1	-1,7	0,55
2017	1,2	-0,9	0,57

Rok	Dlouhodobá nezaměstnanost		
	> 2 roky (tis. osob)	1. absolutní diference	Koeficient růstu
2005	10,4	x	x
2006	8,9	-1,5	0,86
2007	9,3	0,4	1,04
2008	6,1	-3,2	0,66
2009	4,3	-1,8	0,70
2010	4,5	0,2	1,05
2011	3,1	-1,4	0,69
2012	7,8	4,7	2,52
2013	8,2	0,4	1,05
2014	7,8	-0,4	0,95
2015	6,7	-1,1	0,86
2016	2,6	-4,1	0,39
2017	2	-0,6	0,77

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Příloha 33 Analýza čerpání zdrojů na aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti v Olomouckém kraji a ČR v období 2005 - 2017

Rok	Výdaje na politiku zaměstnanosti					
	Olomoucký kraj (tis. Kč)		ČR (tis. Kč)		podíl Olomouckého kraje v %	
	APZ	PPZ	APZ	PPZ	APZ	PPZ
2005	256 467	487 634	3 167 944	7 046 845	8,1	6,9
2006	315 856	481 077	3 855 901	7 306 592	8,2	6,6
2007	299 174	440 121	4 181 197	7 014 672	7,2	6,3
2008	339 216	450 666	3 638 384	7 113 278	9,3	6,3
2009	317 139	1 152 407	3 848 238	15 075 731	8,2	7,6
2010	416 476	931 160	5 664 551	13 352 686	7,4	7,0
2011	247 554	698 253	3 690 254	10 348 515	6,7	6,7
2012	203 316	571 156	2 451 117	8 759 749	8,3	6,5
2013	471 099	641 830	4 251 090	9 674 752	11,1	6,6
2014	599 255	602 142	6 386 630	9 279 634	9,4	6,5
2015	1 053 423	512 910	9 668 796	8 303 370	10,9	6,2
2016	768 425	521 181	6 860 876	8 254 527	11,2	6,3
2017	417 491	492 542	4 703 189	7 853 520	8,9	6,3

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 34 Vývoj výdajů na vybrané nástroje APZ v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017 (tis. Kč)

Nástroje APP (tis. Kč)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VPP	41 825	56 661	36 084	66 055	129 730	125 958	64 111	58 170	191 024	152 594	195 868	208 495	164 407
SÚPM	143 992	123 049	86 491	52 592	81 780	140 056	86 862	54 264	166 605	272 122	569 236	505 735	116 337
Podpora OZP	13 433	11 941	7 727	5 464	7 527	6 962	4 701	5 513	3 546	3 444	1 755	3 132	3 941
Rekvalifikace	39 349	32 151	23 733	22 152	29 177	55 572	27 713	10 271	14 691	14 904	19 613	13 235	8 392
Cílené programy	0	3 310	20 475	756	2 110	21 544	55 510	57 584	58 181	127 548	186 553	6 918	56 795
Ostatní fin. ESF	3 392	79 563	116 663	60 394	38 292	63 334	7 536	16 934	37 051	17 762	80 384	30 022	60 099
Ostatní fin. Státem		6 601	8 001	131 802	28 523	3 051	1 120	581	1	0	13	555	6 811

Zdroj: MPSV – vlastní zpracová

Příloha 35 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání OZP v jednotlivých okresech Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Uchazeči o zaměstnání OZP OK													
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	441	403	372	390	362	410	349	280	233	244	258	260	229
1. absolutní diference	x	-38	-31	18	-28	48	-61	-69	-47	11	14	2	-31
koeficient růstu	x	0,9138	0,9231	1,0484	0,9282	1,1326	0,8512	0,8023	0,8321	1,0472	1,0574	1,0078	0,8808
Olomouc	1953	1749	1519	1263	1540	1532	1251	1230	1198	1258	1314	1255	1068
1. absolutní diference	x	-204	-230	-256	277	-8	-281	-21	-32	60	56	-59	-187
koeficient růstu	x	0,8955	0,8685	0,8315	1,2193	0,9948	0,8166	0,9832	0,9740	1,0501	1,0445	0,9551	0,8510
Prostějov	947	783	623	564	717	829	762	760	748	678	668	601	519
1. absolutní diference	x	-164	-160	-59	153	112	-67	-2	-12	-70	-10	-67	-82
koeficient růstu	x	0,8268	0,7957	0,9053	1,2713	1,1562	0,9192	0,9974	0,9842	0,9064	0,9853	0,8997	0,8636
Přerov	960	902	836	821	900	853	750	752	738	743	696	685	658
1. absolutní diference	x	-58	-66	-15	79	-47	-103	2	-14	5	-47	-11	-27
koeficient růstu	x	0,9396	0,9268	0,9821	1,0962	0,9478	0,8792	1,0027	0,9814	1,0068	0,9367	0,9842	0,9606
Šumperk	1158	1140	1025	974	1153	1235	1039	986	990	934	893	854	769
1. absolutní diference	x	-18	-115	-51	179	82	-196	-53	4	-56	-41	-39	-85
koeficient růstu	x	0,9845	0,8991	0,9502	1,1838	1,0711	0,8413	0,9490	1,0041	0,9434	0,9561	0,9563	0,9005
Olomoucký kraj	5459	4977	4375	4012	4672	4859	4152	4008	3907	3857	3829	3655	3243
1. absolutní diference	x	-482	-602	-363	660	187	-707	-144	-101	-50	-28	-174	-412
koeficient růstu	x	0,9117	0,8790	0,9170	1,1645	1,0400	0,8545	0,9653	0,9748	0,9872	0,9927	0,9546	0,8873

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 36 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání OZP v jednotlivých okresech Olomouckého kraje podle pohlaví v letech 2005 – 2017

		Uchazeči o zaměstnání OZP OK												
Rok		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	muži	237	211	202	228	204	251	193	159	129	148	155	145	132
	ženy	204	192	170	162	158	159	156	121	104	96	103	115	97
	celkem	441	403	372	390	362	410	349	280	233	244	258	260	229
Olomouc	muži	982	842	706	608	865	860	647	669	627	681	676	617	494
	ženy	971	907	813	655	675	672	604	561	571	577	638	638	574
	celkem	1953	1749	1519	1263	1540	1532	1251	1230	1198	1258	1314	1255	1068
Prostějov	muži	426	339	246	248	366	447	326	341	329	284	291	252	221
	ženy	521	444	377	316	351	382	436	419	419	394	377	349	298
	celkem	947	783	623	564	717	829	762	760	748	678	668	601	519
Přerov	muži	487	464	433	429	488	473	397	410	394	409	359	351	323
	ženy	473	438	403	392	412	380	353	342	344	334	337	334	335
	celkem	960	902	836	821	900	853	750	752	738	743	696	685	658
Šumperk	muži	519	491	438	455	589	645	471	483	492	472	433	414	352
	ženy	639	649	587	519	564	590	568	503	498	462	460	440	417
	celkem	1158	1140	1025	974	1153	1235	1039	986	990	934	893	854	769
Olomoucký kraj	muži	2651	2348	2027	1969	2513	2677	2035	2062	1972	1994	1914	1779	1522
	ženy	2808	2629	2348	2043	2159	2182	2117	1946	1935	1863	1915	1876	1721
	celkem	5459	4977	4375	4012	4672	4859	4152	4008	3907	3857	3829	3655	3243

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 37 Vývoj počtu žen pečujících o dítě do 15 let v jednotlivých okresech Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Uchazeči o zaměstnání - ženy pečující o děti do 15 let v OK													
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	118	78	45	284	262	434	341	205	142	153	157	203	260
1. absolutní diference	x	-40	-33	239	-22	172	-93	-136	-63	11	4	46	57
koeficient růstu	x	0,6610	0,5769	6,3111	0,9225	1,6565	0,7857	0,6012	0,6927	1,0775	1,0261	1,2930	1,2808
Olomouc	565	435	296	295	425	542	563	463	347	551	493	684	882
1. absolutní diference	x	-130	-139	-1	130	117	21	-100	-116	204	-58	191	198
koeficient růstu	x	0,7699	0,6805	0,9966	1,4407	1,2753	1,0387	0,8224	0,7495	1,5879	0,8947	1,3874	1,2895
Prostějov	743	726	603	478	685	962	1004	678	643	649	607	566	561
1. absolutní diference	x	-17	-123	-125	207	277	42	-326	-35	6	-42	-41	-5
koeficient růstu	x	0,9771	0,8306	0,7927	1,4331	1,4044	1,0437	0,6753	0,9484	1,0093	0,9353	0,9325	0,9912
Přerov	1373	1219	957	762	906	896	830	692	747	879	815	792	861
1. absolutní diference	x	-154	-262	-195	144	-10	-66	-138	55	132	-64	-23	69
koeficient růstu	x	0,8878	0,7851	0,7962	1,1890	0,9890	0,9263	0,8337	1,0795	1,1767	0,9272	0,9718	1,0871
Šumperk	173	115	88	216	884	793	760	632	654	663	599	595	615
1. absolutní diference	x	-58	-27	128	668	-91	-33	-128	22	9	-64	-4	20
koeficient růstu	x	0,6647	0,7652	2,4545	4,0926	0,8971	0,9584	0,8316	1,0348	1,0138	0,9035	0,9933	1,0336
Olomoucký kraj	2972	2572	1988	2034	3163	3627	3497	2670	2533	2894	2671	2841	3179
1. absolutní diference	x	-400	-584	46	1129	464	-130	-827	-137	361	-223	170	338
koeficient růstu	x	0,8654	0,7729	1,0231	1,5551	1,1467	0,9642	0,7635	0,9487	1,1425	0,9229	1,0636	1,1190

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 38 Vývoj počtu žen ucházejících se o zaměstnání v Olomouckém kraji
v období 2005 - 2017

UoZ - ženy v Olomouckém kraji		
rok	celkem	pečující o dítě do 15 let
2005	17473	2972
2006	15632	2572
2007	11791	1988
2008	11502	2034
2009	18235	3163
2010	19194	3627
2011	17908	3497
2012	18929	2670
2013	19756	2533
2014	18035	2894
2015	14196	2671
2016	11867	2841
2017	8602	3179

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 39 Vývoj počtu absolventů a mladistvých ucházejících se o zaměstnání
v olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Uchazeči o zaměstnání - absolventi a mladiství v OK													
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	258	203	127	149	200	221	211	223	226	127	99	82	62
1. absolutní diference	x	-55	-76	22	51	21	-10	12	3	-99	-28	-17	-20
koeficient růstu	x	0,7868	0,6256	1,1732	1,3423	1,1050	0,9548	1,0569	1,0135	0,5619	0,7795	0,8283	0,7561
Olomouc	931	719	492	616	1009	942	1010	1103	1116	780	555	435	301
1. absolutní diference	x	-212	-227	124	393	-67	68	93	13	-336	-225	-120	-134
koeficient růstu	x	0,7723	0,6843	1,2520	1,6380	0,9336	1,0722	1,0921	1,0118	0,6989	0,7115	0,7838	0,6920
Prostějov	363	290	155	173	393	454	417	473	519	303	196	130	91
1. absolutní diference	x	-73	-135	18	220	61	-37	56	46	-216	-107	-66	-39
koeficient růstu	x	0,7989	0,5345	1,1161	2,2717	1,1552	0,9185	1,1343	1,0973	0,5838	0,6469	0,6633	0,7000
Přerov	572	521	383	363	592	607	531	662	735	525	398	277	187
1. absolutní diference	x	-51	-138	-20	229	15	-76	131	73	-210	-127	-121	-90
koeficient růstu	x	0,9108	0,7351	0,9478	1,6309	1,0253	0,8748	1,2467	1,1103	0,7143	0,7581	0,6960	0,6751
Šumperk	569	427	346	344	574	479	488	649	622	369	259	205	142
1. absolutní diference	x	-142	-81	-2	230	-95	9	161	-27	-253	-110	-54	-63
koeficient růstu	x	0,7504	0,8103	0,9942	1,6686	0,8345	1,0188	1,3299	0,9584	0,5932	0,7019	0,7915	0,6927
Olomoucký kraj	2693	2160	1503	1645	2768	2703	2657	3110	3218	2104	1507	1129	783
1. absolutní diference	x	-533	-657	142	1123	-65	-46	453	108	-1114	-597	-378	-346
koeficient růstu	x	0,8021	0,6958	1,0945	1,6827	0,9765	0,9830	1,1705	1,0347	0,6538	0,7163	0,7492	0,6935

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 40 Vývoj celkového počtu uchazečů o zaměstnání a počtu absolventů škol a mladistvých v Olomouckém kraji v letech 2005 – 2017

Rok	Uchazeči o zaměstnání v OK		
	Celkem	Absolventi a mladistvý	Podíl v %
2005	36180	2693	7,44
2006	31187	2160	6,93
2007	23495	1503	6,40
2008	23470	1645	7,01
2009	41092	2768	6,74
2010	42117	2703	6,42
2011	38119	2657	6,97
2012	40342	3110	7,71
2013	43364	3218	7,42
2014	38990	2104	5,40
2015	31058	1507	4,85
2016	26495	1129	4,26
2017	19519	783	4,01

Zdroj: ČSU – vlastní zpracování

Příloha 41 Vývoj počtu nezaměstnaných osob starších 50 let v jednotlivých okresech Olomouckého kraje v letech 2005 – 2017

Uchazeči o zaměstnání starší 50 let														
Rok		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeseník	muži	537	495	461	416	499	576	564	575	606	482	490	461	433
	ženy	421	436	389	357	371	450	440	405	410	402	375	362	324
	celkem	958	931	850	773	870	1026	1004	980	1016	884	865	823	757
Olomouc	muži	1667	1519	1280	1174	2050	2051	1868	1819	2124	1872	1968	1732	1427
	ženy	1397	1378	1199	1045	1375	1444	1378	1418	1632	1707	1605	1395	1197
	celkem	3064	2897	2479	2219	3425	3495	3246	3237	3756	3579	3573	3127	2624
Prostějov	muži	672	575	445	389	673	833	806	824	896	783	767	668	562
	ženy	550	494	429	412	642	818	787	802	869	837	746	641	528
	celkem	1222	1069	874	801	1315	1651	1593	1626	1765	1620	1513	1309	1090
Přerov	muži	1108	1086	972	814	1134	1299	1218	1191	1303	1213	1246	1112	953
	ženy	955	931	887	803	972	1034	980	993	1089	1197	1150	1025	912
	celkem	2063	2017	1859	1617	2106	2333	2198	2184	2392	2410	2396	2137	1865
Šumperk	muži	1011	1000	860	773	1295	1350	1220	1167	1311	1072	1075	962	837
	ženy	933	960	890	770	1034	1074	1002	1004	1058	1039	922	846	748
	celkem	1944	1960	1750	1543	2329	2424	2222	2171	2369	2111	1997	1808	1585
Olomoucký kraj	muži	4995	4674	4018	3564	5651	6108	5675	5574	6241	5421	5545	4937	4213
	ženy	4255	4199	3794	3387	4393	4819	4587	4623	5057	5183	4799	4268	3708
	celkem	9250	8873	7812	6951	10044	10927	10262	10197	11298	10604	10344	9205	7921

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování

Příloha 42 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání nad 50 let věku a celkem v Olomouckém kraji v období 2005 – 2017 a jejich podílu

Uchazeči o zaměstnání v OK			
Rok	nad 50 let	celkem	Podíl (%)
2005	9250	36180	25,57
2006	8873	31187	28,45
2007	7812	23495	33,25
2008	6951	23470	29,62
2009	10044	41092	24,44
2010	10927	42117	25,94
2011	10262	38119	26,92
2012	10197	40342	25,28
2013	11298	43364	26,05
2014	10604	38990	27,20
2015	10344	31058	33,31
2016	9205	26495	34,74
2017	7921	19519	40,58

Zdroj: MPSV – vlastní zpracování